

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona.
Helyi előfizetésre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyre ez az árak és időközönként 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 703. Kiadóhivatal 708.

Ezer korona.

Budapest, márczius 23.

Három irodalmi hirt írunk ide egymás mellé.

G. H. Wells angol regényíró meglátogatta egy újságíró. Látogatását szélesen beszéli el s ugyancsak szélszedi Wells magánéletét. Nagyon természetes, hogy a pénz kérdése sem maradhatott érintetlenül. Az újságíró megkérdezte házigazdájától, hogy hogyan fizetik munkáit. „Háromszázötven frankot kapok soronként!” — válaszolta G. H. Wells. Természetes, nyugodt hangon mondta ezt, mintha azt mondta volna, hogy egy tuczatban tizenkettő van. Wells nem a legnépszerűbb regényírók közé tartozik. Az a teljesen töretlen út, melyre ő rálépett, még nem nyerte meg a közönség legszélesebb rétegeinek izlését. Mégis minden soráért, melyet papírosra vet, háromszázötven koronát kap kiadójától.

A francia minisztertanács legutolsó ülésén (a marokkói kavargás, az általános munkás-nyugdíj létesítése, az Egyesült-Államokkal kötendő szerződés pontozatainak tárgyalása mellett) azzal is foglalkozott, vajjon Mirbeau Octavának „A tüzhely” című darabja előadható-e az állami szubvenziót élvező Comédie Françaiseben, igen vagy nem?! E darab hőse szenátor és akadémikus; de ez a két méltóság nem tartja vissza attól, hogy a felesége testével kereskedjék. A Comédie igazgatója ezért nem

volt hajlandó színre bocsátani a darabot — a minisztertanács pedig azzal foglalkozott, vajjon helyesen járt-e el az igazgató vagy nem?

Végül a harmadik litteraturai hír az, hogy a budapesti lipótvárosi kaszinó ezer koronával jutalmazta meg Mikszáth Kálmánnak „Jókai Mór élete és munkája” című munkáját. Mikszáth egy nagyon szép levélben köszönte meg a kitüntetést; a levél így kezdődik: „vettem becses levelét...” s így végződik: „maradtam tisztelettel...”; közbül pedig egy szellemes Széchenyi-reminiszciáciát eleventett föl.

No, most már, ha a három hír glédába állításából valaki csak azt következtetné, hogy Magyarországon az irodalom rongyonkba burkolt szepegő hamupipőke, míg Angliában büszke, kényes dáma, kinek minden mosolyát livre sterlingekkel fizetik meg, Franciaországban pedig olyan elkényesztetett delnő, hogy a minisztertanácsban mindenféle fontosságú állami ügy tisztelettel félrevonul, ha ő lép be a szobába: ha az okfejtése messzebb nem nyulna, akkor bizony valami nagy újságot nem talált ki. Tudjuk azt mindannyian, hogy az irodalom értékelése dolgában bizony még Balkán-állam vagyunk. Ne kergessen ez a szó pirosságot senkinek orcájába, mert ez a szomorú valóság. Egy püspök ellen elkövetett zsarolási kísérlet, egy éjjeli képviselőházi ülés, valami nagyszáju politikus mázsás gorombasága: esemény és appre-

ciálás dolgában szédítő magasságban van például egy Mikszáth-regény megjelenése fölött.

Hiszen, ha a magyar író kvalitása arányban állana a munkája által szitott érdeklődésnek, akkor abból a fönti három hírből levont első következtetés helyes és befejezett lenne. Wells és Mirbeau nagyobb író, mint Mikszáth, országaik gazdagabbak a mienknél, hát csak természetes, hogy másfajta babért nyujtának feléje, mint mi nyujtunk a miénknek. Csakhogy ez nem így van. Bárha ez a három író három csapáson halad s összehasonlításukra valami széles alap nem kínálkozik, mégis bátorsággal el lehet mondani, hogy Mikszáth az élén halad, oly szédítő magasságban csillog írásművészete. Mindamellét feléje csak egy kaszinó füstös terméből csillog az előismerés (a kaszinónak ez is becsületére válik) és munkája iránt oly arányban rójak le az előismerést, a milyenben egy híresebb apaménnel sem szokták megtenni.

Az az ezer korona, amelyet a „Jókai Mór élete és kora” című könyvre odaragasztottak, nemcsak annyit jelent tehát, hogy szegényebbek vagyunk Angliánál és legyepesedettebb koponyájuk a francziánál, hanem jelenti azt is, hogy ez a közönség még nem bírt fölemelkedni íróihoz. Annyit tud már, hogy kabarékat és éjjeli mulatókat fölvirágoztasson; egy-egy nagyon világosan deklamáló szindarab is föl képes verni az érdeklődését;

A t. Házból.

I. Szavazni akarnak.

Többféle különbség van a közt, amikor a Házban csak bizonytalan végű vita folyik, meg a közt, amikor szavazásra készülnek. A szavazást váró ülések közé tartozik a mai. Hogyha a zárbeszédet elvégzik a balpárti disszidensek, meg a császárpárti oláhok, hát szavazni lehet úgy általánosságban a házszabályrevíziós indítvány felett. Ámbár attól is sok függ, hogy mennyire rekedtek be Debreczenben s ehhez képest hány személyes ügyet tudnak beszédek formálni és mennyi telik a szuszából időtöltő házszabályvitákra. A szavazásra mindamellét készülni kell s valamennyi pártból vannak rendelve az épkezlábuak. E ténynek köszönhető, hogy ritkán látott férfiakat tisztelhetünk körünkben és hogy az utcán szembejövő szolgálók, kik a késtelkedők felköltésére küldetnek szét, örömmel üdvözölnek. (Néki tiszta nyereségnek látszik mindenik maga lábán jövő ember, azt hiszik, hogy attól kegyesebb kedvű lesz Justh Gyula és nem fog annyira haragudni, ha üres kézzel, vagyis szavazó képviselő nélkül térnek vissza.)

Szokatlan frissesség honol az egész vidéken. A máskor álmós hétfő reggelt hiába keressük.

Ma, amiképen a régi tollforgatók tették, a muzsáért fohászokodunk, már itt van a mellénykirály Muzsa Gyula, akit báró Kaas Ivor is szólított:

- Hová, háová ilyen korán?
- Sietek, szavazni akarok...
- Reggel tíz órakor nem szoktak szavazni.
- Soha elég korán nem érkezhettek az ember, ha pontos akar lenni.

Muzsa... Sokat hallottam és olvastam afelől, hogy a mostani parlament nem alkalmas rá, hogy az ember foglalkozzék vele. Vagyis hogy nem érdemes. Még Mikszáth Kálmánba is bediktáltak ilyen véleményt és miután belegyömöszölték, hát szép színesen kihuzták belőle, mint ahogy a bűvész szokta a gyomrából a tarka pántlikákat. A nagy palóc annál könnyebben hajlott a dolgra, mert maga nem járt a képviselőházba, nem ismerkedett az új emberekkel és hovatovább megfélemedett róla, hogy szintén tagja a testületnek, amelyet olyan ötletesen leszólt.

Most azonban, hogy szavazni kell, ő is bejár és ha bejár, hát egyuttal ír és napról-napra többet talál olyat, amit feljegyeznie érdemes. Mint a gyermek a cseresznyével, amelylyel jóllakott, de később megint kedvet kap rá és az otthagytott csomó között turkál: „Ez se rossz... ez se rossz...” s a vége az, hogy

mind megeszi. Az író foglalkozása közben átalakítja a témákat és érdeklődése tárgyát talál ott is, ahol más hiába keresne. A képviselők az ország minden részéből jönnek. Ugy ahogy, valamennyien megismerkednek a maguk vidékének viszonyaival s aki köztük jár, tájékozódhatik egész sereg dolog felől, amilhez máskülönb csak akként juthatna, ha végigutazná az országot. Aztán például az olyan ember, mint Muzsa Gyula, még egyebet is tud. Társaságokba jár s kéznél vannak nála a zsuviczczek. A pártkörben mindennap ott van. S ha mindenekelőtt Muzsát keressük, megtudjuk, hogy milyen a hangulat a klubban.

— A párt összetartásáról van szó — mondja. — Hogy miképen lehetne biztosítani a függetlenségi párttagok együttmaradását, amikor olyan sok ide-odacsábitással környékezik őket.

— A mandátumot kell biztosítani — veti közbe egy délvidéki.

— Igen, én is azt mondtam. Ki kellene mondani, hogy mindenkinek a mandátuma meghosszabbíttatik a kiegyezés időtartamára, tíz évre, akkor aztán addig senki se nyugtalanodik a közönségek miatt.

— De ha meg talál halmi egy-egy képviselő, akkor mégis választani kell.

— Nem. Mert ugyis itt van a feminizmus, hát el kell határozni, hogy az ilyen mandátumot az özvegy örökli...

szidja az Akadémiát is, melynek tudományos munkássága előtt értelmetlenül áll — de a nemesebb értelemben vett litteraturát csak egy kis elite-csapat fogja körül és csak az gyönyörködik benne.

Ezer korona Mikszáthnak! Jól tessék megérteni, hogy nem a summa kicsinységén vagy nagyságán kell itt megbotráncolni. Hiszen ha megkérdnék Mikszáthot, mi kedvesebb neki: az-e, hogy valamilyen instituczió egy fél milliót összehord számára valamilyen czimen; vagy az, ha a Muzeum-kertben sétálva odalép hozzá egy fiatal leány s egy rózsaszálát adva neki, azt mondja: „azért a gyönyörűségért, amit könyve olvasásakor éreztem!“ . . . bizonyára az elsőt választaná. Nem is szólva ró-lunk, közönségről, kik föltudjuk fogni, hogy hálát írival szemben pénzzel nem lehet kifejezni. A megbotráncolat az, hogy a pénzben kifejezett elismerés ilyen nyomorult összegben meri kidugni a fejét. Czigánynak, leánynak adnak ebben az országban egy órai szórakoztatásért néha kétannyit; de írónak, ha azt az író Mikszáthnak hívják, ne adjanak annyit. Ismétljük, a lipótvárosi kaszinó-nak még ez is becületére válik. Hiszen legalább észreveszi az irodalmat, míg annyi és annyi „intézmény“ cigarettázva megy el mellette.

Határozottan; ez az ezer korona nagy szegénységi bizonyítvány.

Budapest, márczius 23.

A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatja a házszabályrevízió vitáját. A pártok vezetősége ezen az uton is kéri a pártok tagjait, hogy mindjárt az ülés elején teljes számban jelenjenek meg.

Elmaradt bizottsági ülés. Az összehívhatatlansági bizottságnak mai napra kitűzött ülését, mivel a tagok határozatképes számban nem gyűltek össze, nem tartották meg.

— Az özvegy? De ha az özvegy már idős kora . . . a fenének kell agg feminista.

— No, no, hát ebben az esetben át lehet származtatni egy-egy fiatal unokahugár, ki lehet mondani, hogy husz éves koron felül a nők mandátum-örökösödési joga a legközelebbi fiatalabb nőrokonra száll át.

E beszélgetéseket hallgatja Kossuth Ferenc is és gondolai kissé oszlanak. Ahol jókedvűek az emberek, ott nem talál hajlékot a válság ördöge.

— De mégis az obstrukció?

— Az igenis baj. És csak radikálisan lehetne segíteni rajta. Kiszámították, hogy a parlamenti tanácskozás idejéből egy perc ezer koronába kerül. Meg kellene állapítani minden szónokra nézve, hogy hány ezer koronára értékelik a beszédét s amit ezenfelül igénybe vesz a Ház idejéből, azért bizonyos tarifa szerint néhány száz koronát levonnak a fizetéséből. Ha csak száz koronával fizetnének a tulbeszélés perceit, sohase beszélne többet az, akire egyszer csak nyolczszáz koronát is rónának.

(Ötletnek ez is ötlet. Am bizonyára az egyes képviselőt is megkérdnék a saját maga értékére nézve és élénk emlékezetünkben van az a meghatározás, amit Barcsay Domokos mondott egy önhitt politikusra:

— Igen jó üzletet csinálnék, ha ezt az embert megvehetném annyiért, amennyit ér és el-

A képviselőház ülése. A házszabálymódosítására vonatkozó indítvány tárgyalását ma folytatták. A záróbeszédet mondották el nagy unalom közepette. Holnapra csak egy záróbeszéd maradt és így valószínű, hogy holnap már szavazni fognak. A mai ülésen Justh elnököt és az első szónok Csé-pány Géza volt. Csak olyan házszabálymódosítást támogatna, amely a függetlenségi párt politikáját vinné győzelemre. A horvát obstrukció csak mumus volt; mihelyst rájuk ijesztettek, megszünt Supilóék akciója. A nemzetiségi kérdésben Eötvös József politikáját kell folytatni. Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Bozóky Árpád személyes kérdésben szólalt fel. Nagy Emil hazugnak nevezte szombaton azért az állításért, hogy Nagy Emil a multkor táviratot ismertetett kerületének viszonyairól. A naplóból bizonyítja, hogy igazat mondott.

Az elnök: A képviselő ur is elismeri tehát, hogy a távirat felolvasása nem történt meg.

Bozóky Árpád: Ismertette; mindegy az. Ezt akarta bizonyítani.

Ivánka Milán mondotta el ezután záróbeszédét. Ismétli a nemzetiségi érveket, majd erősen panaszkolja, hogy a sajtó a nemzetiségi szónokok beszédét nem közli részletesen; pár sorban intézi el.

Az elnök: Tessék a tárgyhoz szólni.

Farkasházy Zsigmond: Ez nem horvát szónok! (Zaj.)

Az elnök Farkasházyt rendreutasítja.

Ivánka Milán: Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Pop-Csicsó István mond ezután záróbeszédet, hibáztatva a többségi pártok magatartását. Szünetet kérve és kapva, folytatja beszédét; polemizál a revízió mellett elhangzott beszédekkel és elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Báró Thorotzkay Vikort szólítják most, akit szintén megillet a zárószó joga; ám nincs jelen s így Hodzsa Milánra kerül a sor, aki szintén a többségi érvekkel polemizál, majd elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Az ülés két órakor végződik

Küldöttség a miniszterelnöknél. A magyar királyi kincstári ügyészségnek személyzetének nagyobb küldöttsége járt dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél, akit arra kértek, hogy a fizetésrendezést és az előléptetési viszonyukat vegye pártfogásába. A miniszterelnök megígérte, hogy kérésüket támogatni fogja.

adhatnám olyan áron, amennyire ő saját magát értékeli.)

. . . A szavazást persze csak várják, de a szavazás ma sem kezdődik. Csépany Géza vesződik bent a záróbeszédrel s az idegenek meglepetten tekintenek rá. Hisz ez egy öszülő szakállu, komoly homlokú ember, hát ilyen diszidens is van. Tudniillik a világ azt hiszi, hogy aki diszidens, annak egészen fiatalnak kell lennie, avagy olyan öregnek, mint Szappanos bácsi, aki viszont azért fiatal, mert nagyon idős. Aztán Bozóky-nak is van személyes ügye. Igen sokszor mondta neki tegnapelőtt Nagy Emil, hogy hazudik, ezt kellett korigálnia.

Tehát várhatunk még a szavazással . . . A képviselők mind a folyosón tanyáznak csoportosan és mindenféléről diskurálgatnak. Leginkább a debreczeni balpárti gyűlés van tapétán, arról referálnak az ottjárt vitézek, akik egytől-egyetig rekedtek. Persze ők csak dicsőségről tudnak, amit mások kétségbevonnak. Nagy Györgynek például minden tetszett. Erdélyi ember még nem ismerős az alföldi gyűlések szokásaival és különösen kedvesnek találja, hogy amikor Bozóky Árpád a szabad ég alatt a szószékre lép, mindenekelőtt a hallgatóság felé megemeli kalapját és azt mondja:

— Adjon az isten jó napot!

Mire aztán az emberek is leveszik a kalapjukat s visszaköszönnék:

— Jó napot adjon az isten!

A bank-kérdés. A bankbizottság csütörtöki ülésére elé nagy érdeklődéssel néz a politikai világ. Az előadónak a munkaprogramra vonatkozó javaslatát veszik tárgyalás alá ezen az ülésen és éppen emiatt várnak összeütközést. A bizottság függetlenségi tagjai ugyanis már az előzetes értekezleten megállapodtak abban, hogy a bizottság az önálló bank előkészítését tekinti feladatának és az előadó is ilyen értelemben terjesztette elő javaslatát. A függetlenségi nem helyeslik a szakértők meghallgatását sem, míg a bizottság többi tagjai, akik a közös jegybank hível, a szakértők mellett vannak és nem osztják azt a fel-fogást, hogy a bizottság csak az önálló magyar jegybank előkészítésére van hivatva. Ezek az ütközéspontok, amelyek az érdeklődést lefoglalják.

A bécsi „Zeit“-ben Justh Gyula, a képviselőház elnöke a bankszabadság meghosszabbításáról a következőképpen nyilatkozott:

— Arra a kérdésre, hogy lehetségesnek tartom-e a bankszabadság megújítását, határozottan nem-mel felelek. Magam is az önálló magyar jegybank híve vagyok, amelynek megvalósítása, azt hiszem, most nem fog nagy nehézségekbe ütközni. Előkelő külföldi pénzeszoportok ajánlkoznak az alapításra s így a képviselőház minden nehézség nélkül elhatározhatja a magyar jegybank megvalósítását. Abszurdum arra gondolni is, hogy a 48-as függetlenségi párt, amely negyven év óta küzd az önálló bankért, most, amikor módjában van programjának egyik sarkalatos pontját megvalósítani, lemondana erről a követeléséről s meg tudná tagadni egész politikai multját. Nem habozom kijelenteni, hogy ami engem illet, levonnám a konzekvenciát, ha azt követelnék a függetlenségi párttól, hogy ebben a kérdésben kompromittálja magát és csak rövid időre is hosszabbítsa meg a bankszabadságot. Ahogy én ismerem a képviselőházban a viszonyokat — s azt hiszem, hogy ismerem — lehetetlenségnek tartom, hogy ebben a Házban meg lehetne hosszabbítani a bankszabadságot. A többség feltétlenül az önálló jegybank mellett van s így a bankközösség megszüntetése elkerülhetlen. Meg kell jegyezni még azt is, hogy ennek a képviselőháznak el kell intéznie a bank-kérdést, mert ennek a kérdésnek elintézését nem lehet elodázni és semmi körülmények között sem lehet a következő országgyűlésre áthárítani. Ez az igazság és minden tényezőre egyformán hasznos lenne, ha itt és Bécsben is végrehajlásra megismernék és méltányolnák a tényleges viszonyokat.

A „N. Fr. Pr.“ vasárnapi számában a bank-kér-

Budapesten még kevésbé tapasztalhattak ilyet. Itt legfeljebb a kabaré kezdődött úgy, hogy amikor kijött egy hölgy, így szólott:

— Jó estét kívánok!

Erre is felelnek páran:

— Jó estét kis pisze, hát már megint itt van.

Mások farizeusan panaszkodnak, hogy Kossuth Ferenczet abuzogolták, de Bakonyi Samu konstatálni tudja, hogy mind szociálisták voltak és sok köztük a rossz multu.

— No, no . . . — tamaskodik Molnár Jenő.

— Semmi no, no — erősíti Bakonyi Samu — én csak tudom. Hisz — én védtem öket a törvény előtt.

Sokat beszéltek a debreczenieknek — ezt mindannyian beismerik.

— Tartottuk őket szóval, tréfával, anekvotával, ahogy lehetett, — vallják be őszintén — Molnár Jenő egyszer azt is mondta Barabásról, hogy a császár markába verte ki a faszáru pipáját.

A gyűlés a városháza udvarán volt. Ott áll a Szabadság-szobor, kezében a fáklyával és a fáklya oldalra van fordítva egy ajtó irányába, melyen az van írva nagy betűkkel: „ADÓHIVATAL.“

— Ime, — kiált fel Nagy György — ilyen a mi szabadságunk. A fáklyája csak arra való, hogy megvilágítsa nekünk az utat, hogy merre muszáj menni — adót fizetni.

désben több elferdített nyilatkozatot közöl, amelyek ma az illető képviselők helyreigazítanak. Így Mérey Lajos a következő nyilatkozat közzétételére kért fel bennünket:

A „Neue Freie Presse“ 1908. márczius 22-iki számában rólam, mint a képviselőház bank-bizottságának tagjáról, egy oly közlemény jelent meg, melyre nézve nem nyilatkoznom erkölcsi lehetetlenség. A közlemény bevezető 11 sorában elmondottak a valóságnak megfelelnek; az azokon túli tartalom azonban teljesen téves s az en nyilatkozatommal nem azonos. Azon állítással szemben, mintha a bankbizottságban, Holló Lajos előadó javaslata szerint, a közös jegybank kérdéséről szó sem lehetne, utaltam Holló Lajos előadói javaslatának világos tartalmára, mely szerint a bizottság üléseiben annak tagjai a közös jegybank kérdéséről korlátlanul nyilatkozhatnak, érvelhetnek. Egy szóval sem mondtam, de még csak nem is érintettem, hogy a szakértőkhöz én is fogok kérdéseket intézni s ilyeneket bármely bizottsági tag intézhet. Véleményem szerint ugyanis a szakértőkhöz csakis azon kérdések lesznek intézhetők, amelyeket maga a bankbizottság fog megállapítani. A bankbizottság nem vizsgálóbizottság, nem vallató, vizsgálóbíró s így sem a szakértőt nem terhelhetik külön kérdésekkel a bizottságnak egyes tagjai, sem a szakértőktől nem igényelhető hirtelen, sőt esetleg öletszerűen feltett kérdésekre felelet. Arra nézve pedig, hogy a vitában felhozandó érvek sulya alatt egyik-másik bizottsági tagnak a véleménye megváltozhatik, nem lehet vitás azon tétel, hogy a függetlenségi 48-as párt által kiküldött tag a közös jegybank mellett nemcsak nem szavazhat, hanem ilyen véleményváltozása esetén a bizottsági tagságáról le kellene mondania és még a pártból is ki kellene lépnie. Le kellene mondania, mert a függetlenségi és 48-as párt csakis az önálló magyar jegybank meghatározott hivatású tagjait jelölték a pártjából. S ki kellene lépnie a pártból, mert az önálló magyar jegybank oly sarkalatos pontja a párt programjának, melyhez való ragaszkodás nélkül senki ezen pártnak megbízható tagja nem lehet.

Éber Antal is a folyosón ma kijelentette, hogy az nem felel meg a valóságnak, hogy ő két pontot felvetett a javaslatba, mert az eredeti javaslatban már benne foglaltatott az utolsó nyolczadik pont is és Földes javaslatára csupán egy pont vétetett fel. Éber határozottan kijelentette, hogy a közös, vagy külön bank kérdését ő sem tartja megengedhetőnek szakértők megvitatása alá bocsátani, ez egyedül a bizottság feladata. Ő különben ma is a külön banknak a feltétlen híve és ha ettől elállana, inkább letenné mandátumát.

Beszámoló. Löcsén Máriássy Mihály képviselő nagy közönség előtt mondotta el beszámoló beszédét. A beszámoló után a képviselőnek bizalmat szavaztak. Máriássyval Okolicsányi László képviselő is ott volt.

Ez a mondás meg szintén Molnár Jenőtől származik:

— Esküszöm . . . azaz, hogy nem esküszöm tisztelt polgártársak. Mert annyit esküdünk, hogy már a magam esküjének se hiszek . . .

Aztán meg ott került forgalomba a hasonlat arról a tehénről, amelyet a parasztember nem tudott eladni a vásáron, mert csak ökröt kerestek, hát megpróbálta, hogy aludt szénnel ráírja az oldalára: „Ez ökör.“ Hátha így megveszi valaki. De senki sem hitt az írásnak és megnézte, mielőtt az árát kérdezte volna. Így azt mondja hiába írják fel, hogy „Ez az igazi függetlenségi párt.“ (Azonban ez tán inkább vonatkozhatik a balpártára.)

És hogy a főkapitány mondta volna, amikor a fáklyászenét bejelentették: „Nem lehetne azt a fáklyászenét nappal rendezni?“ De ez már a löcsői kalendárium politikai viczei közé tartozik.

Az egész délelőttöt tereferékkal töltötték, vitatkoztak és veszekedtek, az állítólagos siker, de kevésbé állítólagos kudarc felett.

Már-már elfeledkeztek róla, hogy komolyabb gond is van a világon és hogy a függetlenségi közt megint új mozgalom van keletkezésében, hogy vagy megcsinálják a Nemzeti bankot vagy szétmennek.

Avagy talán mégis meg kellene hosszabbítani a mandátumokat tíz évi időre s akkor a közös bankot is meghosszabbíthatnák.

A házszabályrevízió tárgyalása. A képviselőház eljutott a házszabályrevízió általános tárgyalásának befejezéséhez. Holnapra már csak egy záróbeszéd maradt és Molnár Jenő beszéde után a szavazás fog következni. A balpárti képviselők névszerinti szavazást akarnak kérni, amely után megkezdődik a részletes tárgyalás. Néhány disszidens képviselő megkérdezte ma gróf Andrássy Gyula belügyminisztertől, hogy a revíziót pontosan tárgyalja-e a Ház? Andrássy azt válaszolta, hogy neki nem volna ez ellen kifogása, de Justh Gyulának van aggodalma a pontosan való tárgyalás ellen. Különben pedig, ha egy pontban is lesz a részletes tárgyalás, akkor is hozzászóllhat mindenki.

Az országgyűlési néppárt ma este hat órakor gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter elnöklésével rendkívül látogatott értekezletet tartott, amelyen a kormány részéről gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is jelen volt. Az értekezlet a házszabályrevíziós indítványhoz javaslatba hozott módosításokat tárgyalta és azokhoz hozzászólt.

Ugyanebben a tárgyan az országgyűlési alkotmánypárt holnap, kedden este fél nyolcz órakor tart értekezletet. Az értekezlet után pártvacsera lesz a Hungáriában.

A függetlenségi és 48-as balpárt ma este hat órakor értekezletet tartott, melyen elsősorban a debreczeni zászlóbontásról résztvevő tagok számoltak be a szervezkedő gyűlés eredményéről. Azután nagy méltatlankodással tárgyalták a szombati képviselőházi ülés sajnálatos eseményeit, különösen Justh Gyula elnöknek azt az eljárását, hogy a szónokokkal állandóan vitát folytatott és egymásután öt magyar képviselőtől házszabályellenesen megvonta a szót. A házszabálymódosítással foglalkozván, elhatározták, hogy a párt feltétlenül ragaszkodik azon álláspontjához, hogy a módosítási javaslat részleteiben pontosan tárgyalandó. Végül a párt belügyivel foglalkoztak. A debreczeni sikeren felbuzdulva, legközelebb több nagy magyar városban fogják kibontani a balpárt zászlóját, előadván az erre vonatkozó meghívásokat.

A horvát helyzet. A horvát képviselők közül négyen: Tuskán Gergely, Supiló Ferencz, Zagorác István és Vinkovics Bozsó ma reggel Budapestre érkeztek és délelőtt megjelentek a képviselőházban. Kijelentették, hogy a házszabály-revízió vitájában a horvát-szerb koalíció egyetlen tagja nem vesz részt. Nem is ez hozta őket Budapestre. Tuskán Gergely a mentelmi bizottság ülésén lesz elfoglalva.

II. A kikonferált Bánffy.

A „kiszkeresztés“ utódja a kikonferálás. A kabaretek divatba jutása divattá tette, hogy az ott megjelenő politikusokat a „tett színhelyén“ élőszóval kiszkeresztik s ez a konferálás.

Báró Kaas Ivor meséli a legujabbat. Mult este báró Bánffy Dezső elment az Andrássy-uti kabaretbe és beült egy páholyba.

A konferenczier megragadta az alkalmat, hogy felhívja rá a közönség figyelmét és körülbelül ezt mondta:

— Ime, tisztelt közönség, mostanság a nagy államférfiak kabaretbe járnak. Itt volt már Andrássy. Itt volt Jekelfalussy. És most itt van báró Bánffy Dezső!

— Éljen! Éljen! Éljen Bánffy Dezső! — kiáltott a publikum és egy kis tüntetés keletkezett.

Amikor az éljenzés lecsöndesedett, a konferenczier ismét kijött és így folytatta:

— És tudják-e önök, hogy mit gondol most Bánffy?

— Mit gondol?

— Én megmondom. Bánffy azt gondolja, hogy nagy kóklér ez a Nyárai, sok színt játszik Medgyaszay. De egy se igazi nagy komédiás. Mert sokkal nagyobb komédiások vannak a politikai kabaretben, a parlamentben.

. . . Mire báró Bánffy Dezső helyeslően bólintott.

Supiló magánügyei elintézésére jött, Vinkovics és Zagorác pedig érintkezést keresnek a koalíció megbízásából a kormánnyal a kivételes rendszabályok dolgában, amelyeket Wekerle Sándor miniszterelnök minapi beszédében megígért s a melyekre báró Ranch Pál bán is czélt szombati nyilatkozatában. A képviselők remélik, hogy a kormánynál való közbenjárásukkal sikerül Horvátországról a fenyegető veszedelmet elhárítani. Tuskán Gergely és három társa holnapután visszatérnek Zágrábba, ahonnan a házszabályrevízió részletes tárgyalásának befejezéseig senki sem jön Budapestre.

A Zágrábban megjelenő dr. Frank-párti „Hrvatsko pravo“ 3699. számában Vidinovičs Mátyás (a zimonyi kórház gyóntatóatyja) egy olyan tényt tett közzé, amely a legnagyobb szenzációt idézte elő és amely miatt a Sztarcsevics-párt koalíciós érzelmű és Frank-féle csoportjai közt lappangó harc folyik. Vidinovičs Mátyás saját nevének aláírásával ugyanis azt állítja, hogy február hó 4-én egy tiztagu bizottság egy bizalmas értekezletet hívott össze Zimonyban, amelyen a zimonyi haladó-párt vezére, dr. Bertics Zsivko Zimony város horvát országgyűlési képviselőjelöltjeitől dr. Podrinszki-Nikolics volt bányhelytést ajánlotta fel, akit a horvát-szerb koalíció legfontosabb és legtekintélyesebb tagjának nevezett. Amellett azt is mondta, hogy Nikolics jellemvonása ez: „Élénken működni fog azon, hogy Horvát-Szlavonországok Dalmáciához csatoltassanak, nem pedig Dalmátország Magyarországhoz s ő mint a koalíciónak legfontosabb és legtekintélyesebb tagja ebben a kérdésben győzni is fog. Ezzel fog a magyarok felett alaposan bosszút állani mindazon a horvátoknak tett igazságtalanságokért, amiért természetesen ő Horvátországban a legnagyobb ovációban részesülni fog.“ Ebből világosan kitetszik Podrinszki-Nikolics Vladimir végcélja és látnivaló az a terrenum, amelyen a koalíció a most lefolyt választásokon mozdott. Megjegyzendő, hogy a Frank-féle horvát jogpárt nem teszi magáévá azt, hogy Horvát-Szlavonország Dalmáciához csatoltassék, mert azt vallja, hogy az ilyen törekvés ellen minden becsületes horvát ember óvat emelni köteles. Maga Vidinovičs Mátyás azt mondja: bámulatos és nagyon jellemző az, hogy Horvátországban mer és képes fellépni olyan ember is, aki azt követeli, hogy Horvátország önállósága felakasztassék egy hasonló levegőben lógó szegre, amilyen szegen jelenleg Dalmátország csúng.

A balpárt Debreczenben. A függetlenségi és negyvennyolczas balpárt vasárnap zászlót bontott Debreczenben. A balpárt tagjai közül Szappanos István, Bozóky Árpád, Farkasházy Zsigmond, Lengyel Zoltán, Molnár Jenő, Pilišy István, Szluha István, báró Thoroczky Viktor és Uray Miklós országgyűlési képviselők szombaton este érkeztek Debreczenbe, ahová Nagy György már délelőtt megérkezett. Vasárnap délelőtt mindkét református templomban megjelentek az istentiszteleten a képviselők. A négyülés három órakor kezdődött a város háza udvarán, ahol mintegy négyezer ember verődött össze. A négyülést dr. Révi Nándor ügyvéd nyitotta meg. Ezután az öreg Szappanos István beszélt, akit nagy éljenzéssel fogadtak. Azzal kezdte, hogy a balpárti képviselők azért alakítottak ellenzéki pártot, mert Kossuth Lajos elveit követik és ezektől az elvektől senkinek a kedvéért sem hajlandók tágitani. Nagy zugás támadt erre.

— Abczug Kossuth Ferencz! Le vele! — kiáltották százan meg százan.

— Ne mondják ezt, kérem — szólt Szappanos István. — Nekem fáj ezt hallanom.

— Ma már lehet kiáltani! — hangzott a tömegből.

— Mi békét akarunk — folytatta Szappanos — nem visszavonás támasztása, vagy konkolyhintés a célunk.

Utána Bozóky Árpád, Molnár Jenő, Szluha István, Farkasházy Zsigmond, majd Lengyel Zoltán beszélt. Lengyelt nagy érdeklődéssel halgatták. Azzal kezdte, hogy Kossuth Ferenczet összehasonlította Kossuth Lajossal, mondván, hogy nagy különbség van a szabadságharc s a hatalomság, meg aztán a bársonyszék, Lipót-rend és sárga bugyogó között. (Zajos derűltség.) Ezután a politikában lábrakapott szélhámosságot ostorozta s Husz Abrahámhoz hasonlította a függetlenségi pártot; a máramarosi rablógyilkos tizenöt perc, a függetlenségi párt pedig három év alatt végképpen megfűladt s többé nem támadhat fel. (Nagy derűltség.) A balpárt nem ad ma programot; egyáltalán nem fog programot adni a nemzetnek, hanem a nemzetől kér programot a maga számára. A balpárt törekvései ezek: Általános választói jog. (Viharos helyeslés.) A kormány és Bécs ellenőrzése. Béke a nemzetiségekkel. Becsületes közigazgatás. Tiszta jogszolgáltatás. Ingyenes népoktatás. (Viharos éljenzés.) A latifundiumoknak a hegyes vidékekre való telepítése. (Élénk tetszés.) Az arisztokrácia rászorítása, hogy felespénzét vállalatokba fektesse. (Nagy éljenzés.) A felekezeti kérdés kiküszöbölése a nyilvános

vonatkozásból. Az 1848. évi XX. törvényzikk végrehajtása. Küzdelem a hárszabályrevízió, a létszámemelés, az osztrák hadsereg, az ágyuk és hadihajók ellen, hogy a nép filléreiből az idegen zsarnok ereje ne növeltesse és a trónusának fénye ne gyarapodjék. (Nagy tetszés.) Beszédét azzal végzi, hogy a magyar erőt elnyomni ebben az országban nem lehet. Még Nagy György és báró Thorotzkay Viktor beszélt röviden s azután Simon István határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet a gyűlés nagy tetszéssel elfogadott. A határozati javaslat Debreczen város polgársága a balpárt most kifejtett igazi és becsületes elvű 48-as programja alapján a függetlenségi és negyvennyolczas balpárt megalakítását elhatározta és a párt szervezésére harmincz tagu bizottságot küld ki. Dr. Révi Nándor megállapította, hogy ezt a határozati javaslatot a népgyűlés elfogadta. János Zoltán református lelkész mondott még rövid beszédet s ezzel a gyűlés negyed hét órákor véget ért. A tömeg a Bika-szállóhoz kísért a képviselőket, akik közül többen az emeleti erkélyről beszédet mondtak. A balpárti képviselők egy része még éjjel, más része ma reggel visszatazott Budapestre.

A cseh radikálisok táviratai. A cseh radikális párt a minap táviratot intézett gróf Apponyi Alberthez és Benedek János orsz. képviselőhöz. Az Apponyinak küldött távirat a legélesebb szakokban fakad ki a koalíció magyarosító politikája ellen és utolsó mondatában így szól:

A magyar állam, amidőn a nem magyarok népének a szabadságát nyomja el, saját maga alatt és az állami szuverenitás és függetlenség alatt aknázza alá a talajt.

A Benedek Jánoshoz intézett távirat, amelyet azért küldtek, mert Benedek a hárszabályrevíziós indítvány ellen szólva, oly konziliáns modorban beszélt a nemzetiségiekéről, hogy Hodzsa Milán nyomban megdicsérte, így szól:

A mostani szomorú időkben, amidőn Európazerte terjednek a magyarországi nemzetiségek elnyomatásáról szóló Hiob-hírek, fogadja köszönetünket humánus szavaiért. Hozzájárulunk Hodzsa Milánnak a képviselőházban tett nyilatkozataihoz. Sok sikert a szabad Magyarországnak a szabad nemzetekkel való barátkozásában. A radikális párt szervező gyűlése.

Mind a két távirat magyar nyelvű szöveggel érkezett. Benedek János cseh nyelven a következőleg válaszolt:

Radikális párt, Prága. Szíves üdvözléteket köszönöm és testvériesen viszonzom. Nincs lelkem előtt bántóbb zaj, mint a koldusbotok csattogása, melyeket a jólétre és szabadságra hivatott nemzetek egymás ellen forgatnak, ahelyett, hogy vállvetve és kezet fogva egymásért és önmagukért küzdenének a közös elnyomó hatalom ellen, mely őket koldusbotra juttatta. Benedek János orsz. képviselő.

A rendőrtisztviselők a kormánynál. A Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete a múlt év december havában tartott nagygyűlésén egyhangú lelkesedéssel az egyesület védnökeivé megválasztotta gróf Andrássy Gyula belügyminisztert és gróf Hadik János államtitkárt. Ugyancsak ezen a gyűlésen az egyesület diszelnökévé megválasztották: Boda Dezső székesfehérvári rendőrfőkapitányt, Rakovszky Endre, Szabó László és Némethy Károly belügyminiszteri tanácsosokat. Az erről szóló diszoklevelek átnyújtása céljából ma délelőtt az ország különböző nagy városainak rendőrtisztviselőiből álló küldöttség jött össze a fővárosban, amely első sorban a belügyminisztériumban gróf Hadik János államtitkárnál tisztelgett. Dr. Armandy Armand győri főkapitány üdvözölte az államtitkárt és átadta az egyesület védnökévé történt megválasztásáról szóló okiratot. Gróf Hadik János államtitkár a küldöttséget rendkívül szívesen fogadta, biztosította arról, hogy a rendőrségi ügyek iránt a legjobb indulatot viseltetik és ahol a helyzet javítása és a bajok orvoslása szükséges, ott annak érdekében mindent nagyon szívesen megtesz. Az államtitkár beszédét a küldöttség megéllenezte. Ezután tisztelgett Rakovszky Endre, Szabó László és Némethy Károly miniszteri tanácsosnál, akikhez Taposi Márton karczagi rendőrfőkapitány intézett beszédét. A miniszteri tanácsosok megköszönték diszelnökké történt megválasztásukat és ígérték, hogy mint eddig, úgy ezután is a legjobb indulat és rokonszenv fogja vezetni őket a rendőrség ügyeiben. A beszélgetés kapcsán kérték a küldöttség tagjai támogatásukat a vidéki rendőrség államosítására irányuló akciójukhoz, ami valódi közérdeket képez.

KÜLFÖLD.

Balkán-vasutak. Gryparisz görög követ legyzéket nyújtott át a portának, amelyben kormánya nevében kéri a külügyminisztert annak elrendelésére, hogy a befejezéshez közel álló Pyreus-Larissa vasutvonal a török vasutakhoz csatolassék. A legyzék végül ama szilárd reményének ad kifejezést, hogy a csatlakozás meg lesz valósítható.

A szerb nagykövetség kérdezősködésére a porta tegnap az Adria-vasutat illetőleg azt válaszolta, hogy a szerb javaslatot véleményadás céljából a kereskedelmi és építésügyi minisztériumhoz utalták. A porta mértékadó köréi úgy látszik ellene vannak az Adria-vasutnak, hivatkozással bizonyos pénzügyi nehézségekre. Szerb részről azonban keresztül akarják vinni, hogy irádé adassék ki az előtanulmányok mielőbbi megkezdése érdekében.

Oroszország kölcsönei. A kormány bejelenti, hogy a deficit fedezésére a nyáron csak kétszáz millió rubelnyi belföldi kölcsönt szándékozik fölvenni, őszszel pedig a hadjárat költségeire fordított rövid lejáratú kölcsönöket hosszú lejáratuakra fogja konvertálni. Pénzügyi körökben ezzel szemben úgy tudják, hogy a kormány Franciaországban és Belgiumban ötszáz millió rubelnyi kölcsönt akar kibocsátani.

Kínalak Japán ellen. Kantonban a Katsumarui incidens ügyében több mint 50.000 ember részvételével tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen lázító beszédek mondtak. Az emberek lehányták magukról Japánból eredő öltönyeiket, sapkáikat és zsebkendőiket és egy halomra hordták össze, hogy elégessék. A gyűlékezet elhatározta, hogy Juansikkai államtanácsosnak a japán követelésekkel szemben tanúsított engedékenysége miatt rosszaságát fejezi ki.

Marokkó. D'Amade tábornok táviratozza Kazablankából, hogy a septati vidék kaidjától, aki Mulei Hafidhoz csatlakozott, hódolat-levelet kapott, melyben kegyelemért esd és d'Amadet közbenjárásra kéri fel Abdul Azisz szultánnál, akit csak Mulei Hafid meghallája által gyakorlati nyomás alatt hagyott el.

Haiti-i forradalom. Firmin tábornok és vele együtt több összeesküvő, akik a gonaivesi francia konzulátusra menekültek, tegnap a „D'Estrées” francia cirkálóra szálltak, amely őket St.-Thomasba viszi.

A francziák és Indokína. A „Matin” jelenti, hogy Indokínában a francziaellenes üzemek egy idő óta jelentékeny kiterjedéstiek. Anamita izgatók tömegesen terjesztik a röpiratokat, amelyekben a francziák elleni fegyveres küzdelemre, valamint adómegettadásra izgatnak és példaképpen állítják a benszültöttek elé a japániai győzelmét Oroszország felett. A röpiratokat Japánból anami menekülők csempészték be. Ezen üzemek következtében néhány hónap előtt a tonkini parti zászlóaljnál igen komoly természetű összeesküvést fedeztek fel, amelyet azonban csirájában eljöttak.

A Vatikán új államtitkárja. Az Osservatore Romano jelenti, hogy Monsignore Canalit a szentszék államtitkárának nevezték ki.

A portugál választások. Lisszaboni jelentések szerint a választás teljes nyugalomban folyik. A republikánusok élénk agitációt fejtenek ki. A lapok megmaradnak állításuk mellett, hogy Frankó Lisszabonba visszatért és hozzáteszik, hogy a kormány megtette a szükséges intézkedéseket.

Az orosz flotta újjászervezése. A csár elfogadta Dzikow admirális, tengerészeti miniszternek lemondását, amely összefüggésben van a tengerészet újjászervezésével. A reorganizáció terve már kész. E szerint a tisztán katonai ügyeket különválasztják a közigazgatási kezeléstől és a német admirális min-tájára külön vezérkart állítanak fel, amely egyenesen a csárnak lenne alárendelve, míg a tengerészeti vezérkar a tengerészeti miniszter hatásköre alatt állanak. Az új terv szerint a flotta számára csak hadjárat idején neveznének ki főparancsnokot. A tengerészet harcokésztségéért a nagyvezérkar volna felelős.

Német birodalmi gyűlés. A ház és a karzatok zsufolásig megteltek. A birodalmi gyűlés a birodalmi

kancellár költségvetését tárgyalja. Mintegy ötórás vita után a tárgyalás folytatását holnapra halaszták.

Csalással vádolt udvari tanácsos.

Budapest, márczius 23.

Lapunk vasárnapi számában részletesen foglalkoztunk gróf Csáky Gyula följelentésével, amelyben csalással és hűtlen kezeléssel vádolja meg Meisels Salamon udvari tanácsost, a Meisels és Társai betéti társaság cégvezető főnökét.

A kinos botrány-ügy fejleményeiről tudósítónk a következőket jelenti:

Nyilatkoznak az ügyvédek.

A pör középpontján álló Meisels Sámuel udvari tanácsos pályáját a politikán kezdte, aztán folytatta közgazdasági téren. A bányavállalkozást megelőző működéséről a törvényszék folyosóján ma dr. Eulenburg Salamon ügyvéd, Meisels jogtanácsosa, így nyilatkozott:

— Határozottan állítom, — mondta a védő, — hogy az egész feljelentés az utolsó hetűig alaptalan s benne az a kísérlet lappang, hogy folyó polgári pereket büntető uton intézzenek el. Meisels Sámuel udvari tanácsos, akit én huszonöt éve ismerek, régóta foglalkozik közgazdasági dolgokkal és pedig nemcsak gyakorlati alapon, de teoretice is. 1902-ben egy, szenzációs politikai tanulmány jelent meg a könyvpiacra. A tanulmány egy Széchenyi-párt megalapítását sürgette, amelynek feladata, felhagyni a közjogi vitákkal és tisztán gazdasági politikára szorítani az országgyűlést. A könyvet Meisels Sámuel írta, de mert művén csak nevének kezdőbetűit: M. S. nevet használta, mindenki azt hitte, hogy a könyvet Matlekovics Sándor volt pénzügyminiszter államtitkár írta. A könyv címe: A Széchenyi Párt volt s a kormányképes ellenzék kérdésének megoldását tárgyalta. Már ekkor megjelölt a szabadelvű párt bukását. A politikai tanulmány nagy szenzációt keltett különben.

Meisels Sámuel megelőzőleg semmit sem tudott arról, hogy udvari tanácsossá akariák kineveztetni. Négy évvel ezelőtt üzleti dologban Németországban járt s ez idő alatt eszközölte ki gróf Csáky Lajos és gróf Csáky Gyula gróf Tisza István akkori miniszterelnöknél, hogy őt a király udvari tanácsosa nevezze ki. Meisels régóta tapasztalta, hogy a magyarországi óriási tőkét képviselő bányák teljesen el vannak hanyagolva. Számos bányára opciózt szerzett, amely bányák ugyan ha nem is mentek még át az ő birtokába, de azok megvételére neki elsőbbségi joga volt s hogy az opciókat érvényesíthesse, nagyon természetes, hogy társakat szerzett a vállalathoz. Így olyan bányákat akquirált aránylag igen olcsó pénzen, amelyek ma milliókat érnek. A dobsinaf bányatermékek feldolgozására olyan modern gyárépületeket emelt s azokat olyan gépekkel szerelte fel, amelyek vetekszenek a kontinens bármely hasonló vállalataival.

Dr. Sándor László rendőrfőkapitány vasárnap délelőtt is kihallgatta védencemet, aki tételről-tételre kimutatta a vád alaptalanságát. Több tétel a bizalmas kiadások közé volt elkönyvelve. Így egy 34.000 koronás kiadás — az udvari tanácsosság költségét jelentette. Meisels előadta, hogy ezt az összeget gróf Csáky Gyula és gróf Csáky Lajos egyenes és határozott utasítására utalta ki s a följelentő gróf nemcsak hogy tudott erről a bizalmas természetű költségről, de ez az összeg az ő kezdeményezésére és a többi társ hozzájárulásával lett kilizetve. Védenczem kimutatta a többi kifogásolt tétel helyességét is s teljesen igazolta ártatlanságát.

Dr. Pollák Illés, gróf Csáky Gyula ügyvédje ma egy hírlapíró előtt a következő kijelentéseket tette:

Nem tartom ugyan iudomosnak egy bíróság előtt folyamatosan levő ügyről nyilatkozni, de mert az ellenoldaltól részéről oly híresztelések indítottak utnak, melyek id. gróf Csáky Gyula fellépésének lelki okait meggyanusítani alkalmasak, kénytelen vagyok a valósághoz híven kijelenteni, hogy a gróf

semmiféle magánigényt nem kísérel büntető uton érvényesíteni, amennyiben egy év óta egyebet sem követelt annál, hogy az áldatlan, élehetetlen gazdálkodásnak egy részvénytársaság alakításával véget vessenek. Nem igaz az sem, hogy ügyfelem bármely kötelezettségének megfelelni nem tudott és ezért a betéti társaság őt perelte, míg ellenben a többi tagok a maguk befizetési kötelezettségüknek eleget tettek volna. Mert a Csáky grófoknak általában nem kellett bármi mást hozniok, mint amit ingatlanokban hoztak. De igaz az, hogy ügyfelem és fia kétszáz ezer koronát adtak különböző címeken Meiselsnek, amiből a bányákat bőven meg lehetett volna indítani. És nem igaz az sem, hogy ügyfelem és a cég magánkövetelések és igények körül állanak perben, mert gróf Csáky csak az iránt indított pert, hogy az ingatlanokra a társas szerződésben biztosított elidegenítési tilalom betábláztassék, míg a cég ő ellene az iránt tett folyamatba pert, hogy az a megállapodás, mely részvénytársaság megalakítására kötelezte Meiselt, hatálytalanítsassék. Mindebből pedig látnivaló, hogy gróf Csáky Gyula semmiféle magánigényt nem kísérel büntető uton érvényesíteni, de való az, hogy a maga és fia romlását nem volt szabad tovább is tétlenül néznie. A többi kültagok viselkedése ebben az ő érdekében is folytatott küzdelemben izlés és appreciatio tárgya. Egyéb kijelentésekbe és czafalásokba nem bocsátkozom. A terheltől nem veszek zokon semminemű védekezést.

Gróf Csáky Gyula a rendőrségen.

A rendőrségen ma délelőtt megjelent gróf Csáky Lajos, hogy tanúságot tegyen gróf Csáky Gyula vádjainak alaptalansága mellett. Ugyancsak megjelent dr. Löw Tivadar, a Magyar általános közbánbánya társulat elnöke is, aki mint bányászakértő igazolni akarta, hogy a betéti társaság bányái jelenleg milliókat érnek. E tanúságtételre azonban nem került a sor, mert gróf Csáky Gyula időközben megkérte a nyomozást vezető dr. Sándor László rendőrkapitányt, hogy három napra függeszse fel a kihallgatásokat, mert ki akar egyezni Meisels Sámuel udvari tanácsossal.

A rendőrkapitány, tekintve, hogy magánvádra üldözendő cselekményről van szó, teljesítette a gróf kívánságát. Eszerint a rendőrség három napig szüneteltetni fogja az ügyet.

A békétárgyalások.

További eljárásra pedig aligha kerül már a sor, mert a felek minden valószínűség szerint ki fognak egyezni. Erre vall legalább a gróf Csáky Gyula által indítványozott békétárgyalás menete.

A mai tárgyalás dr. Löw Tivadar bányatársulati elnök lakásán folyt le. A tárgyaláson dr. Löw Tivadaron kívül a peres felek ügyvédei: dr. Pollák Illés, dr. Eulenburg Salamon és dr. Darvai Fülöp vettek részt.

Mindegyik fél képviselője a békés megoldás szándékával ment el a tárgyalásra, aminek meg is volt a kellő eredménye.

Mindenekelőtt tisztázták Meisels Sámuel udvari tanácsost a csalás és hitlen kezelés vádjai alól, majd pedig megbeszélték a módokat, amelyek szerint az ügyet véglegesen elintézik. Ez is megtörtént. És pedig úgy, ahogy azt gróf Csáky Gyula kívánta, tudniillik a Meisels és Társai betéti társaság átalakul részvénytársasággá, amiáltal a vállalat vezetése a legszigorubb ellenőrzés alá juthat.

Az anyagi része az ügynek szintén elintéztést nyert, úgy hogy este hét órakor, mikor a megbízottak az érkekezletről eltávoztak, már egynéhány lényegtelen kérdés elintéztése maradt hátra. A szerződés aláírására holnap vagy holnapután kerül a sor.

Ezzel ez az ominózus ügy rövidesen végleges befejezést is fog nyerni.

Lapunk tegnapi számában közölt tudósításunkra vonatkozólag a következő sorok közzétételére kértek fel:

Tisztelt szerkesztő ur!

Az Egyetértés f. hó 22-iki számának „Csalással vádolt udvari tanácsos” című közleménye bevezetésképp mondja:

„Miután (Meisels Sámuel) bizalmas ösméretségben állott gróf Csáky Albin volt közoktatásügyi miniszterrel, ennek tanácsára tervével a gróf három közeli rokonát is megismertette.”

Ezzel szemben kijelentem, hogy még arra sem emlékezem, találkoztam-e valaha Meisels Sámuel ural, miből önkényt következik, hogy a bizalmas ösméretésgről és tanácsadásról szóló közlés csak tévedésen alapulhat.

Jelen sorok közzétételét kérve, vagyok Budapesten, 1908. évi márczius hó 22-én, szerkesztő urnak készséges szolgája gróf Csáky Albin.

Öngyilkos uriasszony.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 23.

Borzalmas módon vetett véget életének vasárnap hajnalban egy idős uriasszony: özvegy Dietrich Emilné, született Baumgartner Florentina. Gyógyíthatatlan betegségének gyötrelmei üldözték a halálba. Amikor megtudta, hogy gyógyíthatatlan beteg, elkészült az öngyilkosságra. Bezárkózott szobájába és két késsel meg egy ollóval elvágta nyakát, karjait és lábait az ereit. Mire hozzátartozói rátaláltak, már halott volt.

Az irtózatos öngyilkosság részletei a következők:

Az életunt uriasszony egy bécsi kereskedő lánya. Itt a fővárosban a Csengery-utca 48. számú házában együtt lakott a fiával, Dietrich Emil szeszgyáros, császári és királyi asztalnokkal s annak feleségével. A legiobb egyetértésben éltek. Özvegy Dietrichné évekként ezeltől gyomorbajt kapott, amiből sehogy sem tudott fölgyógyulni. Egy ideig türelmesen viselte baját, de amikor látta, hogy az egyre rosszabbodik, buskomorrá lett. Hozzátartozói előtt ugyan titkolta kétségbeesését, de azért nagyon vigyáztak rá.

A minap, mint mondják, valahogyan megtudta a beteg asszony, hogy gyomorrákja van. Ekkor elhatározta, hogy öngyilkossá lesz. Sötét tervéről nem árult el semmit. Szombaton este Dietrich Emil feleségével valami hangversenyre ment. Amikor bement bucsuzni az anyjához, az öreg asszony kérte, hogy ha későn jönnek haza, ne zavarják, mert álmos.

— Korán fekszem — mondotta — és vasárnap reggel is hagyatok pihenni. Már napok óta nem aludtam. Azt hiszem, a mai éjszakát nyugodtan fogom eltölteni.

A fiatalok megnyugodtak az öreg asszony rendelkezéseiben, gyanu nélkül mentek el hazulról.

A szobalánynak is megparancsolta, hogy vasárnap reggel ne háborgassa. Gondosan magára zárta az ajtót.

Mikor özvegy Dietrichné magára maradt, bezárkózott három szobából álló lakosztályába és itt követte el az öngyilkosságot. Dietrich Emil és neje éjjeltájban tértek haza és mit sem sejtve, nyugodtan tértek pihenőre.

Másnap délelőtt tizenegy óra tájban ment föl dr. Hertzka Károly háziorvos, hogy megnézzé betegét. Az ajtót zárva találta. Zörgetett, de hiába. Erre hívta Dietrich Emil, aki bezúzta az ajtót, mely anyjának elfogadószobájába nyílt. A szoba üres volt, de az innen nyíló hálószoba ajtaján mindjárt a szemébe ötlött a belépőknek egy papírlap, amely rajzszóggal volt az ajtóra erősítve. A papirosalapon nemetül a következő sorok voltak:

Emil és Alisz ne jöjjenek be. Nagyon kérem, csak dr. Hertzka jöjjen be. Hálás köszönet, kedves barátom, vigasztalja meg szerencsétlen gyermekeimet.

E néhány sor elárulta a tragédiát. Dietrich és az orvos be akarták törni a hálószoba ajtaját is, de nem bírták. Erre aztán felhívták az utcáról az ott posztoló 1243. számú rendőrt, aki kardjával a hálószobának egy zárt folyosóra nyíló ablakát zúzta be.

Ezen az ablakon keresztül jutottak be. A padlóra terített hatalmas perzsa szőnyegen feküdt pongyolában özvegy Dietrichné, holtan; testén több véres seb látszott. Körülötte két véres kés, olló hevert a szőnyegen. A szomorú esetről nyomban értesítették a főkapitányságot.

A rendőri bizottság megállapította, hogy a beteg asszony egy nagyobb késsel, egy tyuk-

szemvágó késsel és két ollóval kilencz sebet ejtett magán. Jobb és bal kezén három-három vágást tett, jobboldalt felhasította a nyakát, megvágta a ballábát, azonkívül a hasába szurt. Ezt a hajmeresztő mérszárítást megrendítő elszántsággal és gyorsan kellett végeznie, mert különben elgyöngült volna s kilencz vágásra nem maradhatott volna ideje. A karján ejtett vágások különben sem olyan mélyek; látszik, hogy akkor már nem volt olyan erő a kezében.

A szerencsétlen asszony nem halt meg nyomban. Hosszabb ideig szenvedhetett; eitorzult arca szörnyű halálküzdelem nyomait viseli magán. A rendőrorvos véleménye szerint az öngyilkosság a hajnali órákban történhetett.

Hogy Dietrichné előre megfontolt szándékkal készült az öngyilkosságra, bizonyítja, hogy halotti ruháját is összecsomagolta s egy batyuba kötötte, amelyre ráülzött egy czédulát ezzel a felirással: Halotti ruhám. Megírta azonkívül végrendeletét s ott hagyta elfogadó szobájának asztalán. A végrendeletben a többi közt ezt írja:

Istennek nevében! Utolsó akaratom. Minden, ami enyém volt, ingatlan, sorsiegy, készpénz, egyetlen fiámé, Emilé, akit mindenképpen szeretek. Ékszer, ezüst, fehénemű, butor, ruha, Alisz menyemé, akit szívből szerettem. Halotti ruhám az üveges szekrényben van. Adjátok rám a taft-ruhám. Férjem arcképeit temessétek el velem. Temetésem egyszerű legyen. Gyermekeim nagy szeretetét köszönöm. Ez volt mindenem az életben. Maradjanak tovább is becsületben, boldogságban, szeretetben. Özvegy Dietrich Emilné, Florentina.

A végrendelet további részében gondoskodik a cselédségről és megrendeli egy intézetnél a temetést. A rendőrség a halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitette.

TÁVIRATOK.

Roosevelt és a trösztök.

London, márczius 23. (Saját tudósítónktól.) Nagy feltűnést kelt a Cityben az a newyorki jelentés, hogy Roosevelt enyhébb hurokat kezd pengetni a trösztök ellen és reformterveit mérsékelni akarja. Ebben biztos jelét látják annak, hogy az elnök közeledni szeretne a nagyhatalmu trösztök vezetőihez.

Német-francia közeledés.

Berlin, márczius 23. Tegnep végleg megalakult a német-francia közeledés célját szolgáló komité. Céljául tűzte ki, hogy a két nemzet között kulturális területen szorosabb viszonyt hozzon létre, különösen kiváló személyiségek felolvasásainak kicserélése, valamint összejövetelek és tanulmányutak révén.

Bécsi községi választások.

Bécs, márczius 23. (Saját tudósítónktól.) A községi választásokon, amelyek ma kezdődtek majdnem kivétel nélkül a keresztény-szocialisták jelöltjei jutottak többségre. Brigittenauban is a keresztény-szocialista párt győzött Hütter György disszidens, volt városi képviselővel szemben.

Közgazdasági táviratok.

		márcz. 21.	márcz. 23.
Newyork.	Buza		
	locobuza	100 ⁷ / _s	100 ¹ / _s
	májusra	102 ¹ / _s	101 ⁹ / _s
	juliusra	95 ⁸ / _s	97 ¹ / _s
Tengeri	szeptemberre	—	—
	májusra	75 ¹ / _s	74 ⁸ / _s
	juliusra	72 ³ / _s	72 ³ / _s
Csikagó.	Buza		
	májusra	94	94 ⁸ / _s
	juliusra	88 ⁸ / _s	88 ⁷ / _s
Tengeri	májusra	65 ¹ / _s	66

New-York, márcz. 23. Gyapot New-Yorkban helyben 104.5 (10.55 tegnep), gyapot áprilisa 10.53 (10.65), gyapot júniusra 10.63 (10.70), gyapot New-Orleansban helyb. 10⁸/_s (10⁸/_s), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.75).

Csikagó, márcz. 23. (Zárlat.) Zsir májusra 7.62 (tegnap 7.75), zsír júliusra 7.82 (tegnap 7.95), szalonna short clear, 6.74 (tegnap 6.74), sertéshus májusra 12.25 (tegnap 12.45).

— A Lipótvárosi Kaszinó közgyűlése. A fővárosnak egyik legelőkelőbb társaskörében vasárnap báró Bánffy Dezső elnöklelte alatt gyűltek össze közgyűlésre a tagok. Az elnök megemlítette a jubiláris rendkívüli közgyűlést és jelentést tett a kaszinó tevékenységéről. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a választmány javaslatára egyhangu lelkesedéssel tiszteleti taggá választotta Láncozy Leót, a kaszinó volt alelnökét, akinek kiváló érdemei vannak a kaszinó megizmosodásában. Ezután dr. Alexander Bernát előterjesztette a jelentést az irodalmi bizottság döntéséről, amely a magyar kultúra ápolása céljából kitűzött irodalmi díjat Mikszáth Kálmán Jókai Mór élete és kora című művének ítélte oda és fölolvasták Mikszáth Kálmánnak ez alkalomból a kaszinóhoz intézett következő levelét:

Nagyméltóságú Elnök Ur!

Vettem becses levelét, melyben kedves sorok kapcsán arról méltóztatik értesíteni, hogy a kaszinó irodalmi díját Jókai Mór és kora című könyvemnek ítélte oda. Mikor Széchenyi az első kaszinót, a „nemzeti“ alapította, vállvonogatva mondogatták a felszólított urak, hogy „minék az, hiszen otthon is összejöhetünk!“ — „Igen — felelte Széchenyi — de én olyan közömbös helyen szeretnék veletek találkozni, ahol, ha egy pohár vizet akarok, egy kis lármát is csaphatok érte.“

Nagyon örülök, hogy a Lipótvárosi Kaszinó tovább megy annál s egy kis lármát tud csapni akkor is, ha egy neki tetsző könyvet lát. S kétszeresen örülök annak, hogy az a könyv éppen az én könyvem s éppen az a közönség tünteti ki, mely irodalmi műveltség dolgában olyan nagy magaslaton áll.

Maradtam tisztelettel

Mikszáth Kálmán.

A képzőművészeti díjat Nyilasi Sándor festőművész nyerte el, a zenei díjat nem adták ki. Miután elfogadták az idei költségvetést, számvizsgálókul pedig megválasztották Szántó Aladárt, Demjén Ignácot és dr. Rosenberg Sándort, megalakították a képzőművészeti, irodalmi és zenei bizottságokat. A képzőművészeti bizottság tagjai lettek:

Lederer Sándor, Basch Gyula, Dániel László és Wellisch Alfréd; az irodalmi bizottságba kiküldték a kaszinó részéről dr. Alexander Bernátot, Mikszáth Kálmánt, Marczali Henriket és Pollák Illést; az Erkel zenedei bizottság tagjai lettek dr. Dárday Sándor, Diósi Béla, Egger Gyula és báró Herzog Péter. Végül a választás következett, amelynek eredménye ez: Igazgató Quittner Zsigmond, háznagy Márkus Miksa, ellenőr dr. Róza Vilmos, választmányi tagok: báró Beck Gyula, Beer Henrik, dr. Bayer Vilmos, dr. Fraenkel Sándor, Fényes Miklós, Fürst Bertalan, Goldberger Gusztáv, dr. Greiner Hugó, dr. Hirschner Henrik, dr. Jakobi Sámuel, Munk Péter, dr. Neyberger Ignác, dr. Pap Dávid, dr. Sarbó Artur, Sarbó Leó, dr. Straszer Henrik Imre, Székely Miksa, Vécsei Hugó, Wellisch Alfréd, három évre megválasztva és két évre megválasztva: Máundy Géza.

— Az új állami gyermekmenhely megnyitása. Az utóbbi évtized egyik legnagyobb emberbaráti alkotása, a Budapesti Állami Gyermekmenhely új otthona az Üllői-ut végén, szemben a Szent István-kórházzal, a múlt év végén készült el, ünnepes megnyitása azonban az idei tavaszra maradt. A zárkóztatással egybekötött ünnepes megnyitás márczius 26-án, csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a kormány, a főrendiház és képviselőház tagjainak, valamint az összes emberbaráti intézetek meghívott képviselőinek jelenlétében. A megnyitó ünnepen Ruffi Pál min. tanácsos, országos főfelügyelő mondja az üdvözlő beszédet, amelyre gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszol. Andrássy után beszélni fog Széll Kálmán, az új gyermekvédelmi törvény és rendszer megalkotója. Az országos ünnepségen csak meghívóval lehet megjelenni.

— Merénylet egy gyorsvonat ellen. A páris-milánói éjjeli gyorsvonat ellen tegnap merényletet kíséreltek meg. A martigni közelében a vonat magas hidon haladt át. A merénylők két sziklatömböt hengergettek a vasúti sínre, hogy a vonatot a megáradt hegyi patakba ledöntsék. Szerencsére a hatalmas lokomotív az egyik sziklatömböt félrelődítette, a másikat pedig maga előtt toltta s így csekély sértéssel keresztül jutott a vonat a hidon. A vizgálatot megindították.

— A német parlamenti tudósítók sztrájkja. Berlinben már a hivatalos „Reichsanzeiger“ és a félhivatalos „Nordd. Allg. Ztg.“ tudósítói is csatlakoztak a hírlapírók sztrájkjához és amíg a sztrájk tart, a maguk részéről szintén nem fogják közölni a birodalmi gyűlésben tartott beszédeket. Egyébként úgy látszik, hogy egyezség fog létrejönni, mert maga Bülow birodalmi kancellár érintkezésbe lépett gróf Stollberggel, a birodalmi gyűlés elnökével és arra törekszik, hogy a hírlapírók megkapják a kívánt nyilatkozatot. Híre jár, hogy Bülow birodalmi kancellár a külügyi expozénál várt nagy beszédét nem fogja megtartani, hanem csak rövid nyilatkozatot fog tenni, melyben hivatkozással a hírlapírók sztrájk által teremtett helyzetre, közölni fogja, hogy megbízottai fognak a plenum legsürgősebb és legszükségesebb kérdéseire válaszolni. Különben a mai tárgyalások sem vezettek eredményre és az újságírók sztrájkja tovább tart. A parlamenti tudósítók békéltető küldöttségének vezetője gróf Stollberg elnöknek azt az ajánlatot tette, hogy Gröber a birodalmi gyűlés ülésén tegye meg a következő nyilatkozatot: Izgatottságomban, mert valaki az újságírói karzaton nevetett, amit én kritikának fogtam föl s amiért az elnök megintette a tribünt, a sajtó képviselőivel szemben az újságírók tribünje felé fordulva sértő nyilatkozatot tettem, amely akaratom ellenére nyilvánossá lett. E nyilatkozatomat sajnálkozásom kifejezése mellett visszavonom. Azt is kívánták a parlamenti tudósítók, hogy ugyanakkor a birodalmi gyűlés elnöke olvassa föl az ő levelüket, amelyben kijelentik, hogy amennyiben a hírlapírói karzatról közbeszólások történtek, azokat a hírlapírók sajnálják s ezentul tartózkodni fognak a megisméltéstől. Ilyen módon elsimult volna a konfliktus, de Gröber visszautasította a tőle kívánt nyilatkozatot s csak annyit volt hajlandó kijelenteni, hogy „az ősi sváb kifejezést meg nem történtenek kívánom tekinteni és a birodalmi gyűléstől bocsánatot kérek“. Ezzel pedig a parlamenti tudósítók nem érték be s így a békéltetés egyelőre nem sikerült.

Berlinből jelentik lapzártá előtt: A parlamenti lap tudósítók ma délután tartott gyűlésükön elhatározták, hogy ülésezéseiket egyelőre elnapolják. Más határozatot nem hoztak. Az újságírók továbbra is ezt az álláspontot foglalják el, hogy részükről a birodalmi gyűléssel szemben semmiféle lépés nem történhetik. A mai nap folyamán úgy Németországból, mint a külföldről számos távirat érkezett, amelyek az újságírók iránti rokonszenvről tanuskodnak.

— Csehok agitációja Magyarország ellen. Cseh és Morvaországban a Sokol-Egyesület védnöksége alatt vasárnap 730 népgyűlést tartottak tiltakozásképpen a csernovai események és általában a magyarországi tótok és a többi nem magyar ajku nemzetiségek üldöztetése ellen. Ezen népgyűléseket 715 cseh- és morvaországi városban, illetőleg községben egy és ugyanazon napon és órában és egy és ugyanazon programmal tartották meg. A gyűlések valamennyien egy és ugyanazon szöveget tiltakozó határozatot fogadtak el. Az egyesület által kiadott jelentés szerint egy-egy népgyűlésen átlag 900 ember vett részt. E szerint körülbelül 650.000 ember vett részt a Magyarország ellen irányuló ezen akcióban. Magában Prága városában 35.000 ember jelent meg a több helyütt tartott népgyűléseken.

— Lemoine, a gyémántkészítő. A gyémántgyártó Lemoine ügyében a vizsgálat közel áll a teljes befejezéshez, amennyiben a szakértők, köztük Bordas, a francia pénzügyminisztérium laboratóriumának főnöke is, beadták már véleményüket a vizsgálóbíróhoz. A szakértők jelentése terjedelmes aktahalmaz, amelyben Lemoine kísérletei apróra ki vannak fejtve. A szakértőknek természetesen egybehangzóan az a véleménye, hogy Lemoine-nak lehetetlen volt gyémántot előállítani. Kijelentik egyben, hogy azt a fortélyt, amelynek révén a panaszlott a panaszos bizalmát megszerezte, nem tudták felfedezni. Így például nem tudták megállapítani, hogy az olvasztó-tégelyekkel követett-e el Lemoine valami csalárdsgát, mint azt sokan megállapítani vélték, de egyuttal hivatkoznak arra, hogy ennek csak az az oka, miszerint a tégelyeknek csak a töredékei kerültek kezeik közé. Hír szerint a vizsgálóbíró a szakértői vélemények után felhatalmazza Lemoinet, hogy kísérleteit hivatalos személyek előtt ismétlje meg, hogy ilyenformán alkalmat adjon neki ártatlansága bebizonyíthatására.

— Vér Kassa utcáin. Vasárnap este körülbelül hat óra tájban szomorú esemény játszódott le Kassa utcáin. Katonák és rendőrök összetűztek a néppel. A zavargás jelentéktelen csetepatéből keletkezett. A rendőrök a csoportosulás színhelyére mentek és csendre intették az elégedetlenkedőket, de a tömeg és a katonaság nem akart engedelmessé válni. Ebből izgatott szóváltás lett, majd tetlegességre került a sor és a két fél közül egyesek kergetni kezdték egymást. Nem telt bele néhány perc és kődarabok repültek a két rendőr felé, akinek három társ sietett a segítségére. A rendőrök előszedték pisztolyaikat és kivont karddal támadtak a sokaságra. A katonák a bajonettjeikkel védekeztek és közben egyre hullt a kő. A bakák jónak látták meghátrálni, de a rendőrök utánuk löttek Erre odaért az őriárat, hogy megfékezze és a kaszárnnyába terelje a katonákat. Mivel ez nem sikerült, újabb és nagyobb számú katonai őriáratot vezényeltek ki. A katonák között volt néhány huszár, akik dühösen kardlapoztak jobbra és balra. Nyolczadfél órára járt már az idő, mikor a megerősített őriárat végre le tudta csendesíteni a felbőszült katonákat, akik eredetileg egy mulatságra szándékoztak tömegesen elmenni. Valamennyiüktől elvették a kurta kardot és a kaszárnnyába kísérték őket. Az utcai harcban három rendőr sebesült meg. Az egyiket kardvágás érte, kettőnek beuzták a fejét. A városban általános volt az izgatottság, amely csak a késő esti órákban csillapodott le.

— Gyűjtés a katolikus sajtó-egyesület céljaira. Néhány nap óta több fővárosi iskolában, köztük a Markó-utcai főgimnázium alsóbb osztályaiban egyes tanárok hat korona értékű, száz hat filléres utalványt tartalmazó blokkokat terjesztenek a tanulók között azzal az utasítással, hogy hazulról hozzák el a hat koronát, a szelvényeket aztán adogassák el ismerősök között hat fillérével. A szelvények, amelyek a katolikus sajtó-egyesület céljait szolgálják, a következő szöveggel vannak ellátva:

„Elismervény a kat. sajtó-egyesület magaslatos céljaira adott 6 fillér pártoló tagdíj-részletéről. Katolikus ember katolikus újságot olvas! A keresztényellenes, hazug és erkölcstelen sajtó a mi pénzünkön, a mi fillereinken lett hatalmas és gazdag. A mi saját pénzünkön akar minket leigázni, a keresztény hitet és erkölcsöket lerombolni. Ezentul a magunk sajtópartóljuk.“

A fővárosi tanárok ezzel olyan akcióba fogtak, amely nem lehet helyes nevelési elv. Az ifjuság körében elhinteni a felekezeti gyűlölség magvát, megbontani a tanuló ifjuság közötti békességet, nem egyezhet sem a tanári esküvel, sem a népoktatásról szóló törvényvel. Ha ezek, az akciókat vezető és támogató tanárok józanul és elfogulatlanul ítélnék meg cselekedetük horderejét, úgy bizonyára önmaguk is megdöbbenének lelkiismeretlenségük fölött. Mindenesetre fel kell hívunk a dologra az illetékes körök figyelmét, mert hisz a tanuló-ifjuságnak nem szabad, hogy egy olyan propaganda eszköze legyen, amely a békétlenség és a felekezeti türelmetlenség magvait hinti el könnyen megméltelyezhető lelkében.

— A bécsi sakkverseny. Ma kezdődött a „Wiener Schack-Klub“ nemzetközi mesterversenye, melynek eredménye a következő:

Maróczy négyeshuszárjátékban fölényes játékkal 20 lépéssel győzött Swiderski ellen. Rubinstein vezérgyalogjátékban nyert Bardeleben ellen. Schlechter spanyoljátékban nyert Süchting ellen. Spielmann vezéreselben legyőzte Marshallt. Alapin spanyoljátékban nyert Réti ellen. Salve ugyancsak spanyoljátékban győzött Cohn Erich ellen. A Teichmann—Tartacower, Duras—Mieses, Berger—Leonhardt és Johner—dr. Perlis közti vezéreselátszmák remisvel végződtek.

A keddi második fordulón a következő párok mérköznek: Süchting—Duras, Tartacower—Schlechter, Leonhardt—Teichmann, Swiderski—Berger, Spielmann—Maróczy, Salve—Marshall, Réti—Cohn E., dr. Perlis—Alapin, Rubinstein—Johner, Bardeleben—Mieses.

— Nagy hajókatasztrófa. Tokióból érkezett távirati jelentés szeint Hakodate közelében tegnap reggel a Macsumaru összeütközött egy másik hajóval. A Macsumaru kapitánya, negyvenhárom főnyi legénység és a kétszáz negyvennégy utas legnagyobb része életét vesztette. A katasztrófáról részletes tudósítások eddig nem érkeztek.

— Zsitvay elnök és az újságírók. Megirtuk, hogy a budapesti esküdtbírók nem tarthatott meg egy sajtóügyi tárgyalást, mert a vádlott Rózsa Károly szobafestősegéd nem jelent meg s az idézést sem lehetett neki kézbesíteni. Zsitvay Leó kuriai bíró, a tárgyalás vezetője erre a következő kijelentést tette:

— A régi hírlapírók, ha a bíróság előtt megvádolták őket, maguk sűrítették perük tárgyalását, mert azt óhajtották, hogy igazukat kiderítsék. A mai hírlapírók elsőtük a revolvert és megszöknek. Konstatálni kívántam a hírlapiradalomban elkövetkezett ez etikai változást.

Most Zsitvay Leó egy újságírónak a következő felvilágosítással szolgált:

— Mindenekelőtt kijelentem, — mondotta — hogy azt a kijelentést nem úgy tettem meg, amint a hírlapokban megjelent. Ami a régi hírlapírókról van benne, azt egész terjedelmében állom. De a „mai hírlapírókról“ így általánosságban nem szóltam, hanem igenis „a mai hírlapírók egy részéről“, akik „elsősorban a revolvert“ és nem „megszöknek“, hanem „megfutamodnak“. Azok, akik jelen voltak azon a tárgyaláson, teljesen átértették, hogy miről van szó. s azt hiszem, hogy ha hírlapírók, igazi hírlapírók voltak jelen, azok is egyetértettek velem. Az esküdtkeket ezuttal éppen harmadikban hívtam össze ugyanabban az ügyben s harmadszor is hiába, mert a vádlottat megtalálni semmiképp sem lehetett. Most márczius elsején állapítottuk meg, hogy nem kevesebb mint 165 sajtóügyi büntővizsgálat folyik bíróságunk előtt s ezek közt egész sereg van olyan, amelyet elintézni nem lehet. A szerzők nem jönnek el semmiféle szolításra s kihúzzák magukat a felelősség alól, mint ahogy kihúzta magát már harmadikban a szóban forgó vádlott is. Ezeket értettem a mai hírlapírók „egy része“ alatt, mert hírlapírók ezek is, ha nem is kenyérkeresetük a hírlapírás. „Elsősorban a revolvert“ — mondottam; a revolvert, melyre olcsó pénzen tehet szert manapság mindenki s mely öltözék akkor is, ha az öltömből golyót öntöttek hozzá, akkor is, ha betűt. És mikor elsütötték a revolvert, elmenekülnek, vagyis kihúzzák magukat a felelősség alól.

— A régi időben, ha azt látta a szerkesztő, hogy az ily közlemények szerzője nem jelentkezik, maga állította elő. Most? A szerkesztő maga sem jelentkezik, egyszeri, kétszeri idézésre sem és e magatartásával maga is mindenképp megnehezíti a bíróság munkáját. Ezért mondtam, hogy a régi hírlapírók nem ilyenek voltak s annak, amit hozzátettem a hírlapiradalomban elkövetkezett „etikai változás“-ról, volt némi humoros mellékíze, melyet a tárgyaláson jelen voltak egy mondatra megértettek.

— Nehogy úgy értelmezze szavaimat — így végezte Zsitvay elnök a beszélgetést — mintha visszavonulás volna bennük. Egyszerűen csak úgy vállalom a szavaimat, ahogy megtettem őket s nem úgy, amint mások — hibásan — reprodukálták. Egyebekben pedig csak azt mondhatom a hírlapíró uraknak is, amit egy ízben az ügyvédnek panaszára mondtam: „Önök ellenőriznek minket; ne ütközzenek meg rajta, ha mi is ellenőrizzük önököt!“

Zsitvay állítólagos kijelentéseit mi éles megjegyzésekkel közöltük, a tényállás tisztázása után helyet adunk Zsitvay kielégítő nyilatkozatának.

— A Liga utcai urnái. Az április 2. és 3-án tartandó országos gyermeknap mind nagyobb és nagyobb mérvet ölt. Szinte azt mondhatnók, hogy a főváros képe teljesen megváltozik e két napon, mert a Liga gondoskodik arról, hogy minden rendelkezésére álló eszköz felhasználásával a közönséget figyelmeztesse e nap fontosságára. Száz utcai urna megfelelő zászlókkal és díszítésekkel fogja a járó-kelőket adakozásra hívni. Az urnák őrzését a budapesti hölgyközönség lelkes tagjai vállalták el.

A Kossuth Lajos- és Koronaherceg-utca sarkán gróf Batthyány Lajosné foglalta le, a többi urnát Edelsheim-Gyulay grófné, gróf Keglevich Béláné, gróf Almásy Györgyné, Visontai Sománé, Bálint Zoltáné, gróf Forgách Ilona, gróf Teleki Sándorné, dr. Karsai Sándorné, dr. Sarbó Arturné, Bohusné Wladár Vilma, dr. Radó Sámuelné, Jekelfalussy Zoltánné, Varsányi Irén, Kemény Miksáné, Hérich Károlyné, dr. Pollák Illésné, dr. Deutsch Ernőné, Jónás Dávidné, Deseffy Emma, Takács Mihályné, Iványi Grünwald Béláné, dr. Feleki Hugóné, Róna Józsefné, Sándor Erzsébet, Fröhlich Jánosné, Wolf Sándorné, Ruffy Pálné, Somaruga Wladimirné báróné, Zboray Jánosné, Lenkei Hedvig, Pázmán Ferenczné, Mader Raulné, Bien Olga, Kornis Jolán, Petainé Miczi, Kasper Kinkó, Donáth Vilmosné, dr. Vizeleki Frigyesné, Medve Zoltánné, báró Piret de Bihain Lajosné, Kern Gyuláné, dr. Ladányi Mihályné, Benkő Jenőné, Neubrunn Nettike, Dunaiecz Rózi, Breuer Ilonka, dr. Gábor Ignácné, Bicskey Gabriella, dr. Fehér Mártonné, dr. Bródy Ernőné, Dingha Árpádné, dr. Szilágyi Artúr Károlyné, Weisz Gyuláné, Ötvös Gitta, László Rózi, Keleti Juliska, Komlósi Emma. Az egyesületek közül pedig a Lórántffy Zsuzsanna egyesület,

Tabitha egyesület, Kisdudóvó tanítóképző egyesület. Az urnák mellett a legkiválóbb cigányprimások foglaltak játszani ugyancsak színházi énekesekből alakult kisebb daltársulatok fogják a járó-kelőket adakozásra buzdítani.

— István nádor ismeretlen levele. A bécsi „Montags Revue“ mai számában István főhercegnek, Magyarország utolsó nádorának egy eddig ismeretlen levelét közli, amely tartalmánál és az 1848. évi márcziusi események alapos megítélésénél fogva reánk, magyarokra nézve különös érdekességgel bír. A nádor e levele nagybátyjához, János főherceghez van intézve és 1848. június 10-én kelt Budán. Az érdekes levélnek jellemzőbb részleteit az alábbiakban közöljük:

„Kedves bátyám!

A magyar minisztérium egy hódolatleltjes kérvényt küld futárijával a császár ő felségéhez, amelyben biztosítja, hogy ha a felség Magyarországot, Horvát- és Szlavonországotak meg akarja óvni a polgárháború veszélyétől és nem akarja ezáltal indíttatni a polgárháború veszélyétől, az egész monarchia felelőse legyen Budára. Pest és Buda csendes és nyugodt, miként Innsbruck maga. Ha a császár az országgyűlést megelőzőleg július 2-ika előtt, vagy esetleg még akkor sem jöhetne el Budára, amit én nagy szerencsétlenségnek tartanék, ez esetben a minisztérium egy főherceg leköltetését kéri, nevezetesen pedig az ön leköltetését, mintán öntől, aki az egész monarchiában közbizalomnak örvend, reméli, hogy ez esetben is megtalálja a helyes utat, amely követendő lenne. Báró Eötvös olyan lelkesülten szólott az ön nézeteinek és ítéleteinek — amelyet Innsbruckban volt alkalma az ön szájából hallani — helyességéről és tisztaságáról, hogy a minisztérium unisono önben látja a monarchia nagyobbik részének, tudniillik Magyarországot és társországainak „megmentőjét.“

Ezután leírja a nádor a szerbek és horvátok későbbi sorsát, melyek mind fenyegetőbb mérvet öltöttek, majd így folytatja:

„Nincs vezérő csillagunk, nincsen közös érintkezési pontunk, hiányzik a kiengesztelés megtestesítő eleme — én mint palatinus, ebben a ferde állásban nem lehetek az. Ön az az ember, akire minden szem irányul, — vegye át ezt a magasfokú feladatot, hátrítsa el a polgárháborút, amely dőljön el akár Magyarországon, akár a Monarchia javára, mindenképp kiszámíthatatlanul káros következményeket fog maga után vonni. Az első következménye az volna, hogy a határvidékiek visszatérnének Itáliából hazájukba, hogy megvédjék tűzhelyüket.“

Igen érdekes a levél azon része, amelyből kitűnik, minő szemmel nézte a nádor a horvátok okvetetlenkedéseit. A levél e része így szól:

„Ha nem Horvátország, Szlavonia és a Határvidék, amely mint rákos fekély rágódik rajtunk, ugy Magyarország volna — természetesen Tirolt kivéve — a legnyugodtabb, legcsendesebb országa a birodalomnak.“

„A helyzet olyan — folytatja később a főherceg — hogy ha csak nem akarjuk Magyarországot és Erdélyt teljesen az anarchiának kiszolgáltatni, akkor csak a császár leköltetele segíthet, vagy valamelyik főherceg intervencziója. Ön a nép embere, önt általánosan nagyrabecsülik, mindenütt szeretik, segísen tehát itt isvalamilyen uton-módon vagy azáltal, hogy a császárt ráveszi arra, hogy lejöjjön Budára, vagy azáltal, hogy maga jön le közénk.“

Az országgyűlést 1848. július 5-én nyitották meg Pesten, de a király nem jött el a megnyitásra s a nádor képviselte ott személyét. István főherceg jó tanácsai süket fülekre találtak, pedig mennyire más lehetett volna az ország s vele együtt a monarchia sorsa is, ha megfogadják azokat, hisz nem kellett volna hozzá egyéb, mint egy kis jóakarát.

— Letartóztatott bankár. Párisban a rendőrséghez napok óta tömegesen érkeztek fellejtések Rochette bankár ellen és a vizsgálóbíró ma elrendelte Rochette letartóztatását. Sok bizonyíték mellett szól, hogy a bankár csalárd spekulációkat vitt végbe és értéktelen részvényeket hozott forgalomba. Rochette alapította a Credite Miniert, amelynél a fellejtések szerint igen sokan károsodtak. A letartóztatott bankár többek között igazgatója volt a Franco-Espagnole banknak is. Rochette 32 éves s azelőtt egy vasúti állomás vendéglőjében pinczér volt.

— Házasságok. Dr. Gábor Jenő debreczeni ügyvéd eljegyezte Kardos Margitot, dr. Vajda József debreczeni ügyvéd pedig Kardos Gizát, dr. Kardos Samu tekintélyes debreczeni ügyvédnek, az ismert történet- és közgazdasági írónak leányait.

— Letartóztatott forradalmár orvos. Odesszában ma letartóztatott dr. Dubeouchet orvost, az amerikai volt helyettes konzult. Az a vád ellene, hogy forradalmárokkal állott összeköttetésbe.

— A Wahrmond-ügy az osztrák képviselőházban.

A képviselőház költségvetési bizottsága mai ülésében kezdte meg a közoktatásiügyi minisztérium költségvetésének részletes tárgyalását a „központi vezetés és főiskolák“ czímmel. Bilinski előadó sajnálja, hogy az egyetemeket politikai tényezővé teszik. A Wahrmond esetre vonatkozólag azt mondja a szónok, hogy az egyetem teljes szabadságát és a tanítást szabadságot, mint a nemzet közkincsét mindenkinek meg kell oltalmaznia. Legyen joga a tanárnak, hogy valóban tudományos kérdéseket tárgyaljon úgy a katedrán, mint a tudományos irodalomban a kor-mánytól és az egyháztól teljesen távol. Azon a gyűlésen, amelyen Wahrmond szidalmazta a katolikus vallást, sem diákok, sem tudósok nem voltak jelen. Az tényleg nem járja, hogy valamely törvényesen elismert vallásfelekezett szidalmazzanak. A nunczius eljárása bizalmasnak lenne tekinthető, csak az a baj, hogy az az interjú, amelyet a nuncziussal folytatott egy újságíró, a lapokban megjelent, és akármilyen történet, ezt vagy az egyik, vagy a másik oldalon presszióknak is tekintik. Oly ügyben pedig, amely már törvényszék előtt van, nem lehet a határozatot pre-judikálni. A következő szónok Walcher volt, aki a kat. lakosság nevében tiltakozott a katolikus diákságnak elnyomása és háttérbe szorítása ellen az egyetemeken és hangsúlyozza, hogy a kultuszminisztérium köteles felülvizsgálni, hogy mit szónokolnak az egyetemi tanárok a népgyűléseken. Wahrmond brossurája feltétlenül szidalmaztat tartalmaz a kat. egyház ellen.

— Toselliné anyósa. A Toselli-pár konfliktusának nem éppen érdektelen mozzanatáról adnak hírt Firenzéből érkezett tudósítások. Toselliné ugyanis sehogysem fér össze az anyósával, vagy — ha úgy tesszük — Toselli anyja Tosellinével. Toselli anyja abban a véleményben van, hogy fia, mint zongoraművész, a saját erejéből is képes magának hírnevet szerezni és nagyon szeretné Tosellit megszabadítani Montignoso grófnőtől, akit ő csak reklámszövegnek tekint és akinek életfelfogása minden tekintetben ellenkezik az öreg Toselliné nyárspolgári tradícióival. — Le Queux angol regényíró, aki tudvalevőleg házassági tanúja volt Montignoso grófnőnek Tosellivel való esküvőjén, a legutóbbi szárnyrakelt híresztelésekkel szemben azt mondja, hogy a Toselli házaspár boldogan él együtt, ha voltak is félreértések, elmúltak.

— Levelet kaptam Tosellinétől, amelyben leírja helyzetét — így beszéli Le Queux. Öszintén elmondja, hogy férjét igazán szereti, bár voltak sajnálatos szeszénák, amelyeket Toselli szülei okoztak. Toselli anyja haragszik menyére, a miért fia visszautasította egy amerikai impresszáriónak fényes szerződését, holott a három évi hangversenykörutért 1½ millió líra biztosított neki. Toselli szülei azt hiszik, hogy Montignoso grófnő tanácsára utasította vissza Toselli az ajánlatot.

Toselli, aki értesült feleségének Le Queuxhoz írt leveléről, egy hírlapíró előtt ekként nyilatkozott: — Nekem és feleségemnek nincs titkunk egymás előtt. Igenis visszautasítottam több szerződést, mert a feltételek férfiúi méltóságomat sértették. Boldogan élünk és feleségem jó viszonyban van szüleimmel.

— Pórujáró betörők. Szolnokon városszerte nagy feltűnést keltett egy vakmerő betörés. A város legforgalmasabb helyén lévő ipartestületi palota első emeletén ismeretlen tettesek a pénztári helyiségbe hatoltak, átfurták a Wertheim-szekevény falait s felfeszítették. A betörők azonban egy fillért sem vihettek magukkal, mert az ipartestület egy régebbi betörésen okulva elhatározta, hogy ezentul a pénztáros lakásán őrizteti a készpénzt. A kötelezvényeket és értékpapirokat érintetlenül hagyták. A csendőrség erélyesen nyomoz.

— Életunt ápolónő. Az éjszaka a Vöröskereszt-kórházban öngyilkosságot követett el Barbics Vilma ápolónő. A fiatal leány a hetes számú hálószobában együtt szokott aludni Kemény Teréz ápolónővel. Vasárnap éjszaka Kemény Teréz észrevette, hogy Barbics Vilma nincs az ágyában. Nyomban keresésére indult, értesítette a dologról a főápolót is. Barbics Vilma egy kamrában találták meg holtan. A gázcsepki volt nyitva és a leányt a belélegzett gáz ölte meg. Megállapították később az orvosok, hogy Barbics Vilma karboloidot ivott, mielőtt bement a kamrába. A boldog-

talán leány levelet hagyott hátra, amelyben elbuszik pályatársnőitől. Holttestét a bonczani intézetbe vitték.

— **Demonstráció a papok ellen.** Brünnből érkezett tudósítások azt hozzák hírül, hogy ott nagy tüntetések voltak a papok ellen. Ez a demonstráció folyamán a Wahrmund-ügynek és így annál nagyobb jelentősége van. Az erre vonatkozó táviratok így szólnak: A morvaországi cseli parasztkatolikus egyesülete Brünnből tegnap tartotta évi közgyűlését. Ez alkalomból a szociáldemokraták, nemzeti szociálisták és radikálisok az említett egyesület ellen tüntetést rendeztek, amely czéliből tíz óra-
kor nagy sétatörmenetet tartottak. A pályaudvar előtt az érkező papokat pfui-kiáltásokkal fogadták és leköttek. Dél előtt tízenegy óra felé mintegy kétezer Hybes és Vanek képviselőkkel élükön a pályaudvartól a nagy térre vonultak. A Ferdinánd-utcában vaklövés hangzott el. A nagy téren Hybes képviselő beszédet mondott, mire a tömeg a Beszedni Dum felé vonult, ahol a tüntetők a gyűlés hatszáz résztvevőjével összeütköztek. A Rudolf-utcában a papokat börtöl inzulálták. A Beszedni Dum előtt a tömeg négyezer főre emelkedett, mely a papok ellen sértő kiáltásokat hallatott. Hybes és Vanek képviselők izgatón beszédet mondtak. A midőn eközben a gyűlésen résztvevők a székesegyházban mondtak miséről visszajöttek, vad lármát keletkezett. A botokkal fenyegetőleg hadonásztak. Dr. Huyn gróf püspököt „Éljen a szabad iskola!” kiáltással fogadták. A rendőrség közbelépett. Egy pap-képviselőre ezt kiáltották:

— Üssétek agyon!

A tüntetők azután ismét a nagy tér felé vonultak, ahol Hybes képviselő, valamint Rocek volt pap és jelenlegi szerkesztő és Vanek ismét beszéltek. A tüntetők azután szétesztek. Egyet közülük, aki a közgyűlés helyiségébe akart behatolni, letartóztatott a rendőrség. A gyűlésen, amelyen mintegy kétezer ember vett részt, ezek között a püspök, gróf Serényi tartományi elnök és a katolikus nemzeti párt képviselői is, Szamalik képviselő elnököt. A beszédekben szövétték a Konecny tanító ellen vallásellenes magatartása miatt tett hatóságilag intézkedéseket és tiltakoztak a katolikus egyház és a katolikus iskola ellen irányuló minden támadás ellen, különösen pedig tiltakoztak a szabad iskola ellen. Hangoztatták a katolikus tanítóképző-intézet mielőbbi létesítésének szükségességét, valamint, hogy oly tanítókat, kik a vallás és hit ellen beszélnek, távolítsanak el az iskolákból. Sefésik páter képviselő ily értelmű határozati javaslatát egyhangulag elfogadták. Dr. Huyn gróf püspök tiltakozik az ellen, hogy a pápát és bécsi nuncziusát idegen hatalomnak nevezzék és az állam kötelességének mondotta, hogy a katolikus iskoláról és tanításról gondoskodják.

— **A tifusz.** Szombaton vidékről, Szalkszentmártonból jött utast, Schirk József harminczöt éves kintornást szállítottak be a Szent Gellért-kórházba. A főváros területén újabb eset nem volt. Tegnap a megfigyelés alatt voltak közül három megállapították a kiütéses tifuszt. Ezek Kósa Andrásné, zenész felesége, akit a Pecske-utca 7. számú házból vittek be s Kósáné két éves kis leánya. Beszállították még Kis Verona cselédeleányt az Alföldi-utcai menedékházból és Robotink József mészároslegényt a Párkány-utca 1329. helyraizi számú házból. Tegnap 21 férfit és 39 nőt gyógyítottak a kórházban. Két nő meghalt, egy férfit egészségesen elbocsátottak. Megfigyelés alatt van 30 férfi és 17 nő.

— **Merénylet a rendelőszobában.** Berlinben dr. Markuse Alfréd gyakorló-orvos ellen rendelő órája alatt egy fiatalember revolvermerényletet követett el. Mikor az orvos kinyitotta az ajtót, hogy behívja az első paczienst, egy fiatalember rárohant és revolveréből háromszor lőtt az orvosra. A golyók czélt tévesztettek és Markuse a szomszéd szobába futott, de még mielőtt magára zárhatta volna az ajtót, a merénylő még három golyót röpített feléje. Az egyik lövés talált és az orvos megsebesült. A fiatalember egy állásnélkül lázongó kereskedőségét, akinek szülei még nemrég jómódúak voltak. Markuse Alfréd az ő házukban lakott. Egy örökösödési pörben a merénylő szüleit a törvénytörő dr. Markuse szakértői véleménye alapján a tébolydában helyeztette el. Valószínűleg ez volt az oka a merényletnek.

— **Rablógyilkossági kísérlet lényes nappal.** Példátlan vakmerőséggel elkövetett rablógyilkosság történt tegnap Berlinben a nagyváros egyik legforgalmasabb utcáján. Bernstein Zsigmond butorkereskedőt üzletében megtámadták és súlyosan megsebesítették. A tettest még nem tudták kikutatni. A rendőrség ezer márkát jutalmat ígér annak, aki a tettes nyomába vezet. Bernstein, akit jómódu embernek ismertek, vasárnap rendszeren egyedül szokott az üzletben maradni. Felkötött felé egy férfi jelent meg az üzletben, aki elkezdett butorokat válogatni és alkudni. Minthogy Bernstein azt hitte, hogy ez a vásár huzamosabb időt fog igénybevenni, megkérte egy szomszédnőjét, hogy telefonozzon a nővéreinek, hogy csak később jön haza ebédre. Amikor a szomszédasszony mintegy negyedóra múlva visszajött, Bernstein véres fejével, támoogva ment feléje és arra a kérdésre, hogy mi történt vele, ezt felelte:

— Az asszonynak még vissza kell jönnie, hisz látni akarja a butorokat.

Bernstein ezt deliriumban mondta, egy zsebkezdőt tartott a fején, mely tele volt vérrrel. Az asszony segélyért kiáltott és egy gyorsan előhívott orvos konstatálta, hogy a butorkereskedőnek ütéstől eredő hat centiméter hosszú sebe van a koponyája hátsó részén, amelyen át agyvelőjének egy darabja is látszott. Egy másik ütés homlokát érte. Bernstein sebesülése életveszélyes. A tettes elmenekült.

— **Dühöngő részegék.** Vasárnap este Néveri Ottó 50 éves napszámos ittasan tért haza Csengery-utca 41. számú lakására. Itt összeesett a feleségével s a tüzőn forró vizet felkapta, hogy azt a feleségére öntse. Részeségében elesett s így a forró víz arcára és jobb karjára ömlött. A felesége megijedt, kiszaladt a folyosóra és a dühöngő emberre rázárta az ajtót. Néveri erre nekiment az ablaknak s a karjával bezárta. Az üvegdarabok a kezén felmetsztek az ereit. A súlyosan sebesült részeg a Rókus-kórházba vitték. — Klára András gyári munkás az éjszaka a Fehérvári-ut 205. számú vendéglőben nagy botrányt csapott. A vendéglős kiutasította a részegét. Erre Klára baltával beverte a kocsmába ablakait s revolverből kétszer belőtt a kocsmába. Szerencsére a golyók nem találtak. Bogárnár János vasöntőseged a megrémült kocsmáros segítségére sietett és le akarta fogni Klárát. Ez azonban most felkapott egy vaskalapácsot és Bogárnárt fejbe vágta. A súlyosan sebesült embert a kórházba vitték. Klára ellen megindították a vizsgálatot.

— **Halálozások.** Zárics János m. kir. posta-és távirat-főtiszt márczius 21-én, életének 56-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten.

Hodossy János kereskedő, Szombathely városi képviselő, életének 44-ik évében meghalt Szombathelyen.

Bodross Alajos Berneczén meghalt. Özvegy káposztafalvai Lányi Nándorné, született Kucez Matild 95 éves korában Budapesten elhunyt.

Máramarosziget város egyik legnépszerűbb polgára, Pragman Sándor, volt városi tanácsos és pénztárnok, tegnap elhunyt. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett.

Köszegi-Brandl Gusztáv, a szombaton hirtelen elhunyt festőművész hamvainak beszentelése vasárnap délután ment végbe a lánchíd-utcai gyászházban a fővárosi művész- és tanárvilág tagjainak nagy részvéte mellett. A halottat még az este Sopronba szállították és az ottani családi sírban ma helyezték örök nyugalomra. A fővárosi IX. kerületi polgári iskola tanárai mozgalmat indítottak, hogy elhunyt kollégájuknak közadakozásból síremléket állítsanak.

— **Rendőri hírek.** Elgázolások. Garabá József jégördő az Örömvölgy-utca 15. számú ház előtt kocsiával elgázolta Potics János hat éves kis fiát. — A Plébánia- és Fő-utca sarkán Kovács József hentes kocsiával elütötte Kerekes Ferencz tízenegy éves iskolásfiút. Mindkét gyermeket a Rókus-kórházba vitték. — Késelések. Csuka István napszámos a Nádor-utca 38. számú lakásán behatolva Varga Erzsébet munkásnőt, akivel közös háztartásban élt. — Hanus Mihály napszámos a Rudas-fürdő udvarán szövéttetés közben behatolva a vele vadházasságban élő Kvandli Verona munkásnőt. A két sérültet a Rókus-kórházba vitték.

— **Fővárosi Orfeum.** Az a páratlanul magasfokú érdeklődés, melylyel a budapesti és a vidéki közönség a Merian-féle kutyaszínház iránt viseltetik, még mindig nincs szűnőfélben. A Fővárosi Orfeum igazgatósága ennek folytán szerdán, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján délután 4 órakor délutáni előadást rendez, melyen Merian kutyaszínháza és Humpsti Bumpsti artisták is részt vesznek. Jegyek az előadásra már ma válthatók a nappali pénztárnál.

x Csuz (rheuma) és köszvény villamos hő- és fényfürdőkkel való kezelése még oly esetknél is vezet sikerre, melyek hosszu éveken át minden orvosi

kezeléssel dacoltak. E kezelés idegzsákánál, főleg ischiásnál is bevált és dr. Hönig Izsó elektroterápiái intézetében (Károly-körút 24.) kerül alkalmazásba.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhardt színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fiala leányok, gyenge gyermekek használják a Kriegner-féle Tokaji china vasbort, mely erősít, az étvágyat növeli, a vért javítja és gyarapítja. Kis üveg 3.20, nagy 6 korona a Korona-gyógytárban, Kálvin-tér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Uj asszonyok.** (Bemutató az Urániában.)
Ráth István ma este új darabbal szerepelt az Uránia Színházban Uj asszonyok címen, amelyben a feminizmust, ezt az aktuális kérdést tárta a hallgatóság és a nézőközönség elé képben és írásban. A szerző nem szorul bemutatásra, mert hiszen már vagy az ötödik opussal jelent meg a Rákóczi-ut-i mórstíli tudományos színház publikuma előtt. Polgári foglalkozására nézve kir. aljárásbíró, aki itélő Felsége a Király nevében, darabjait pedig elköveti az élettapasztalat, az élelítés eszközeivel s főleg Ő Felsége a Humor jegyében. Az első felvonásban a nő társadalmi helyzetéből válogatja össze azokat a visszasságokat, amik a nőt tényleg fehér rabszolgává teszik. Kedvesen persiflálja a garde des dames ösdi intézményét s beigazolja, hogy a nők csupán a férfi oldalán lesznek szabadokká, vagyis amíg férjhez nem mennek: lenyűgözve, bilincsbe verve tartják őket a társadalmi konvencziók. Ha akár szerelem, akár számítás kergetik az anyakönyves elé: az a megváltás, különben világ csufjára vénkisasszonyok maradnak. A szerző egy kissé jogosnak tartja a feminista-mozgalmat, de meglehetősen megnyirbálja a tulzási törekvéseket. Igen helyesen és tapintatosan csoportosítja a második felvonásban, amint a nők csatasikra szállnak az általános jogok kiküzdése végett s nem a férfi ellen, hanem egyenranguan vele kívánnak osztozni az emberi jogok gyakorlásában. Külföldi, főleg amerikai példákat hoz fel, ahol a nők ügyvédek, orvosok, patikusok, diákok, képviselők, kocsisok, söfförök, sőt uram bocsá, még írássók is! de persze főzni — azt nem tudnak. Ezek a példák a mi viszonyainkra azonban nem alkalmazhatók. A harmadik felvonás a házasság reformjával foglalkozik s azt kívánja bizonyítani, hogy a mai otthon átalakításával a feministák a férjeket képesek lesznek a házi kör számára megnyerni s elvonni a kártya s egyéb átkos szenvedélyek búvóköréből. Zajos és meleg sikere volt Ráth Istvánnak, pedig dicséretére legyen mondva, kemény fába vágta a fejszét s nem csorbult el benne, csak a szellem sziporkái pattantak ki belőle. A közönség tulnyomó része bájos hölgyekből állott, akik kipirult arccal s csillogó szemekkel tapsolták ki a boldog szerzőt, a nőiség legújabb s szeretetreméltó apostolát.

Dr. H. L.

(*) **Liliumfi.** Hatalmas kacajok harsogtak ma végig a Nemzeti Színház nézőterén és ezeket a friss, szivből fakadó hangokat magyar vigjáték, a „Liliumfi” robbantotta ki a közönségből. Szilgietti Edére való emlékezéssel rántották elő a darabot és zsúfolt ház honorálta ezt az ötletet. A naiv bonyodalmat megfogta a mai, gondolkodásra fáradt emberlét és a komikum, amely nagyapáinkat megnevettette, az unokáikat is megkacagattatta. A legnagyobb sikere ma is Rózsahegy-i Kálmánnak volt, akinek közvetlen és ellenállhatatlan komikum Szellemfije az első pillanattól kezdve mozgatója volt valóságos kacaj-orkánoknak. Kedves és fürgé Liliumfit játszott Dezső, sok groteskség volt Kovács Szilvai Todorjában. Uj szereplő volt még V. Molnár Rózi, aki sok bájjal, sok szerelmes odaadással játszotta a Mariska szerepét. Nagyon tetszett Nagy Ibolya erőteljesen rajzolt vén leánya és Gabányi mulatságos fogadása. (U.)

(*) **Filharmoniai hangverseny.** Kerner István mesteri vezetésével Vasquez-Molina Italia grófnő, Valent Vilma, Arányi Dezső, Szemere

Árpád és Venczell Béla operaházi tagok, valamint az Operaház teljes énekkarának közreműködésével filharmónikusaink Beethoven István király nyitányát és IX. szimfóniáját adták elő a Vigadó nagytermét teljesen megtöltő lelkes közönség előtt. Filharmónikusaink művészi és tökéletes finomságu játékokkal, e nagy mesterművekhez méltó interpretálással teljesen kimerítették azt a gazdagságot, amely a nagy halhatatlan e munkáiban rejlik. Kerner István tudása, lelkesedése és művészi érzése ismét ünnepi estét szerzett a közönségnek, mely ugy a filharmónikusok gyönyörű játékát, mint a magánénekesekek s a karok összevágó énekét zúgó tapsokkal honorálta. Az ünneplés legintenzívebb kitérése Kerner Istvánnak szólott, aki alig győzte a közönség lelkesedését megköszönni.

(*) **Martean és Dohnányi** fényesen fejezte be vasárnap este Beethoven-ciklusát. A fővárosi Vigadó nagyterme ezúttal szűknek bizonyult az érdeklődők befogadására, úgy, hogy a kistermet is ki kellett nyitni a közönségnek. A rendkívüli érdeklődésnek az a nyitja, hogy ezúttal került előadásra a legismertebb és legkedveltebb két szonáta: az ötödik, az ugynevezett „Tavaszi szonáta” és a kilencedik, a híres „Kreutzer-szonáta”. És teljesen jogosult is volt ez a nagy érdeklődés, mert aligha hallotta még a budapesti közönség Beethovennek ezeket a remekműveit olyan stilszerűen és minden ízében bevégzett művészettel előadni, mint ez alkalommal. Beethoven hegedű-szonátaát ugyanis rendszerint csak hegedűművészek szokták hangversenyekben játszani, de akik őket a zongorán kísérik, azok a legtöbb esetben velük nem egyenrangú művészek és így a zongoraszólam az ő kezük alatt veszt a jelentőségéből és egyszerű kíséretté lesz. Csak az olyan kaliberű művész, mint Dohnányi, adhatja meg a zongoraszólamnak a kellő súlyt és azt a jelentőséget, amelylyel az, mint a hegedűszólammal teljesen egyenrangú tényező, ezekben a szonátaiban bír. Ez a magyarázata annak az óriási lelkesedésnek, amelylyel a közönség minden este, különösen pedig vasárnap az istenáldotta két művészt ünneplte. A Martean és Dohnányi rendezte Beethoven-esték az idei hangverseny-évnadnak kétségkívül legkiválóbb művészi eseményei közé tartoznak és azokra még nagyon sokáig kellemesen fogunk visszaemlékezni.

(*) **Az Akadémia I. osztálya** ma este Goldzieher Ignác elnök vezetésével felolvasó-ülést tartott. Elsőnek Asbóth Oszkár rendes tag székfoglalójában a nyelvújítások hangváltozásairól szöveg. Utána Kégl Sándor ismertette a „Bhagavadgítá”-t, az Isteni Éneket, a nagy indus eposznak, a „Mahabharata” egyik leghíresebb epizódját. Végül Vári Rezső bemutatta dr. Cserép József vendégnek „Homeros Ithakája” című munkáját.

(*) **Növendék-hangverseny.** A Szemere József-féle zeneintézet vasárnap rendezte a Royalban első nyilvános növendék-hangversenyét. Zeneköreink nagy érdeklődéssel néztek a hangverseny elé, mely ezúttal nemcsak a növendékek képességeiről számolt be, hanem a főváros legfiatalabb zeneintézetének nagy művészi feladatokra képes tanári karát is bemutatta. Meglepő, hogy a serdületlen gyermekek, akik Gráber Lajos tanár előkészítő-iskolájából kerültek ki, milyen öntudatosan és biztosan kezelték hangszerüket. Meglátszott rajtuk a hozzáértő művész-ember munkája, aki nemcsak a gyermekek kez ügyességére helyezi a fősúlyt, de törődik a lélekkel is, melynek helyes irányba terelése a kezdet legfontosabb és legnehezebb munkája. A továbbképzésről azután Szemere Józseffel az élén buzgó tanári kar gondoskodik, amely nem egy olyan növendéket mutatott be, akikkel valószínűleg még többször lesz alkalmunk találkozni. A sikerült hangversenyre zsufozásig megtelt a Royal-terem, mely egyre visszhangzott a sűrű egymásutánban felhangzó tapsoktól.

(*) **Művész-est a Newyork-kávéházban.** A Newyork-kávéház souterain helyisége fényes művész-estélynek volt a színhelye, amelyen Alba Nevis, a kiváló író felolvasással szerepelt. A közönség az írónt írenetikus tapsokkal honorálta. Különösen tetszett az író „Mocsárban” című, csodásan szép költeménye. Ezenkívül nagy sikert arattak Alba Nevis és Peterdi Andor kabaret-számai, amelyek

lyekhez Huber Sándor gyönyörű, dallamos zenét írt. A többi szereplők közül kitétek: Illés Magda, Sági Klementin, Gyöngyi Jolán, Uray Mella és Pogány Bella, aki meglepő szépen adta elő a „Maja szobája” című kabaret-dalt. Nagyon tetszett még Simay István és Baghy Gyula. A konferencier tisztét, Magyar Elemér nagyon szelímesen látta el. A helyiséget zsufozásig megtöltő közönség a műsor legtöbb számát megismételtette tapsaival.

(*) **A Vígsházban** kedden és szerdán a Tatárjárást, Bakonyi és Kálmán operettjét játszó, csütörtökön pedig a Tanítónőt, Bródy Sándor új életképét ismétlik. A pompás újdonság tegnapi és mai előadására is a nézőtér minden zugában megtelt és a közönség lelkesen ünneplte a szereplőket. Az egyes jelenetek és a csattanó felvonások még tán intenzívebb és zajosabb hatásúak voltak, mint a bemutatón. A közönség jelent meg az éljenző nézőtér előtt. Szerdán délután az Ördögöt, Molnár Ferenc vigiátékát adják, amelyet e héten mutatnak be Berlinben Bassermannal a czimszerepben.

(*) **Két könyv.** Egyszerre két könyvvel lép Szabolcsi Miksa, az Egyenlőség szerkesztője az olvasóközönség elé. Az eleventollu publicista Hitvita címmel a mai kornak megfelelően átdolgozta Troki tizenhatodik századbeli zsidó tudós nagyírú polemikus művét és ugyancsak a zsidó felekezeti érdekek szolgálatában írta meg két érdekes és vonzó elbeszélést „Zsidó Témák” cím alatt. Az előbbi munka előszavában ismerteti az összes hitvitákat és ahogy e munkájában az anyagot rendezzi és megtoldja a maga meggyőződéssel, még erőteljesebbé teszi az eredeti munka érveit. Elbeszéléseiben (A maranusok, Az áldozat) ugyanaz a mély vallásos érzés és zsidó hithűség liktet, amely Szabolcsi egész publicisztikai munkásságát áthatja. Az első novellában a spanyol szidók szenvedéseit ecseteli az inkuizíció idején, hogy aztán rámutathasson az üldözött nép hazaszeretetére. A második novella modern tárgy és azokat a zsidó nőket ostromozza, akik vallásuk tanításáról megfeledeknek csak azért, hogy előkelőbbeknek látszassanak. A két mű törölmetszett magyarságát, az elbeszélő forma nemességét, bátor, de mégis mindig a jó ízlés határain belül maradó kritikái hangját külön meg kell dicsérnünk. A Hitvita ára két korona, a két elbeszélése három korona. Kapható a szerzőnél, Váci-körút 18.

(*) **Forel tanár előadása.** Forel tanár e hó 26-án este fél hét órakor az Ujvárosi háza közgyűlési termében, e hó 27-én pedig a Társadalomtudományi Társaság Károly-körút 14. szám alatti helyiségében tart előadást.

(*) **Fráter Lóránt** dalénekes és Márkus Lily zongoraművész együtt hangversenye szerdán, márczius hó 25-én lesz a Royal-teremben. Jegyek a Harmoniában és az esti pénztárnál kaphatók.

(*) **Major J. Gyula** Drezdában. Major J. Gyula e hó 22-én Drezdában a Roth Bertrand-féle zenszalomban kitűnő kamarazenészek társaságában előadta legújabb zongoratrióját s több új zongoraszerzeményét. A művész úgy jatkával, mint a művekkel nagy hatást keltett. Ugyanezeket a műveket e hét végén Berlinben a Tonkünstlervereinben is elő fogja adni s azután hazatér, hogy április 1-én megtartandó itteni hangversenye előtt még Kemény és Schiffer tanárokkal a trio-próbákat megtartsa. A zenekedvelő közönség nagy érdeklődést tanúsít már most Major hangversenye iránt s a jegyek jó része már is elkelt.

(*) **Csodaváza.** Az Operaházban már javában folynak a próbák Hüvös Ivánnak a „Csodaváza” című japán tárgyú balletjéből, melynek meséjét és korreográfiáját Guerra Miklós írta. Az új ballet már a jövő hóban kerül színre.

(*) **Magyar operette Hamburgban.** Az Aphrodite rózsája című operettet, amelynek szövegét dr. Forró Pál írta s amelyet a hamburgi színház előadásra elfogadott, szintén egy magyar zeneszerző, dr. Horváth Gyula zenésíti meg a hamburgi színház megbízásából.

(*) **Küry Klára új szerepe.** A Népszínház-Vigoperában jövő kedden, e hó 31-én lesz az új Lehár-operette bemutatója. Magyar címét véglegesen „Három feleség”-ben állapították meg. Az első feleség szerepe Küry Klára kezében lesz és a művész nagy ambícióval készül e legújabb kreálására.

(*) **A tavaszi tárlat.** A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatának rendezése annyira előrehaladt, hogy annak jóváhagyására 26-ára, csütörtökre egybehitták a kiállítási juryket. A firniselés napját 28-ára tűzték ki, míg a sajtó képviselőinek 30-án, hétfőn reggel 9-4 óráig mutatják be a kiállítást. Az ünnepélyes vernissage 31-én, kedden délután lesz gróf Apponyi Albert közoktatási miniszter jelenlétében s az abból befolyó belépődíjakat a művészi segély- és nyugdíjalap javára fordítják. A vernissage napján reggel kilenc órától mindenki két korona belépődíjat fizet, míg a társulat rendes tagjai is. Hivatalosan április 1-én nyílik meg a kiállítás s 2-án tartja meg a honvédszenekar Bachó István vezetésével az első hangversenyt.

(*) **Szegény tanuló** a Népszínházban. A Népszínház-Vigopera igazgatósága Piperkovics Bátor tanácsosnak, a székesfőváros közoktatásiügyi osztálya vezetőjének, a szerda délutáni Tündérszelem előadásra nyitva, a csütörtök délutáni Falurossza előadásra pedig nyolczvan jegyet azzal a kéréssel bocsátott a rendelkezésére, hogy azokat a fővárosi iskolák szegénysorsu tanulói között ingyen ossza szét.

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Főraktár Budapestén: EDESKUTY L.-nél.

FŐVÁROS.

(*) **A községi demokrata párt feloszlása.** A polgári községi demokrata-párt ma délelben Sándor Pál elnöke alatt tartotta utolsó ülését és hivatalosan kimondotta a feloszlást. Az ülésen Vásony Vilmos kijelentette, hogy ez természetesen nem jelenti a politikai demokrata-párt feloszlását, amely különben sem volt semmiféle nexusban a községi párttal. Értesülésünk szerint a VI., és a III. kerület továbbra is mint községi demokrata-párt fog működni.

(*) **Uj városi bérházak.** Dr. Bárczy István polgármester utasította az illetékes ügyosztályokat, hogy a lakásinség enyhítésére vonatkozólag tegyenek sürgős előterjesztéseket. Az I. ügyosztály már előterjesztést is tett szállítható munkaházak építése dolgában. A központi városháza udvarán már felállítottak egy ilyen minta munkaházat, amelynek sok nézője akad. A pénzügyi osztály legközelebb értekezletre hívja össze a szakhivatalokat, hogy megvitassák a városi bérházak építésének a kérdését. Az ügyosztály előterjesztést tesz, hogy több helyen építsenek nagy bérházakat. A terv az, hogy elsőbbsen a Rököczy-uton levő Kis Rökös-kórház helyén, a VIII. kerületi Mária Terézia-téri plébánia épület helyén, a VIII. kerületi Baross-utca és Koszoru-utca sarkán levő volt Jókai-ház helyén és a Baross-téri üres városi telken, ahol jelenleg ócska vasraktarak éktelemlik a fővárost, díszes bérházakat emeljenek. Ezen bérházak építésére nyilvános pályázatot fognak hirdetni.

(*) **Orvosi kinevezés.** Fülepp Kálmán a pesti oldalon levő kórházaknál megüresedett segédorvosi állásra dr. Berényi Zsigmondot nevezte ki.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Mérnök- és Építész-Egyesület közgyűlése.** Élénk részvétel mellett tartotta meg vasárnap a Mérnök- és Építész-Egyesület közgyűlését. Az ülést Hauszmann Alajos elnök nyitotta meg. Zelovich Kornél főtitkár beszámolván az egyesület múlt évi eredménye működéséről és örvendtes gyarapodásáról, lemondott a főtitkári állásról, mert mandátuma lejárt. A közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatta a távozó főtitkár érdemeit. Mintán Pom-péry Elemér egyesületi igazgató jelentést tett az egyesület anyagi viszonyairól, előterjesztették az egyesület építési nagy pályázatáról szóló bírálói jelentést. A téma parkban álló főúri kastély tervezése volt. A pályázatra öt terv érkezett be és valamennyi figyelemreméltó munka. Feladatát legjobban és legművészebben oldja meg a Tradíció jellegű pályamű, miért is a bíráló-bizottság javaslata az, hogy a nagy jutalmat (egyesületi aranyérem és 1200 korona utazási ösztöndíj) a Tradíció jellegű pályatervnek adják ki, az utána legjobbat két tervet pedig tüntessék ki az egyesületnek egy-egy ezüstérem-

vel. A jelgés levelek fölbontásakor kitűnt, hogy a nagyjutalomra ajánlott pályaterv készítője Pogány Móricz, az ezüstéremre ajánlottak pedig Málnai Béla és Wannemacher Fábán. A Hollán-pályadíjat, amely az egyesület folyóirataiban megjelent legjobb dolgozatnak van szánva, ezúttal Zelovich Kornél (I. díj) és Fischer Albert (II. díj) nyerték meg. A jövő évi nagypályázat témájául kiűzték a következő tervet: Tervezendő a főváros közterén teljesen szabadon álló nyilvános könyvtár-épület. A közgyűlés még az ügyrendben tett néhány módosítást, mire megtörtént a választás. Alelnök lett: Berczik Gyula miniszteri tanácsos; főtktár: Balla Pál; igazgató: Pompéry Elemér; könyvtáros: Jendrassik Kornél.

(—) Viharos vasutasgyűlés. A Magyar Államvasutak Takaréki Segélyszövetkezte XXX. évi rendes közgyűlését tartotta vasárnap délelőtt a nyugati pályaudvar tanácskozó termében. A közgyűlés, amelyen Blazsek Adolf elnök, viharos lefolyású volt, mert az egyesület tagjai két választási lista érdekében két pártra szakadtak és/jelöltjeik győzelméért heves, több helyütt személyeskedő harcot vívtak. Az egyik pártnak Lueger Kamilló eddigi tktár volt az elnökjelöltje, a másik jóval kisebb párt Rezső Antal jegyzőt jelölte az elnöki székre, amely Blazsek József távozásával létesedett meg.

Az első heves jelenet közvetlenül a gyűlés megnyitása után történt, miáltal Erdélyi a Rezső-párt nevében üdvözölte a Máv. igazgatóságának képviselőjében megjelent Kalmár főfelügyelőt. A Rezső-párti Birki Mihály kikapta az egyik Lueger-párti tag kezéből a szavazó-lapot és darabokra tépte. A közgyűlés felzúdult és Birki Mihályt kituszkolták a teremből az előcsarnokba, ahol a tetleges inzultusoktól csak az elnökség gyors közbelépése mentette meg. A nyugalom helyreállta után Rezső Antal személyes kérdésben kérte az elnökséget, azonosítja-e magát azokkal a rágalmakkal, amelyeket Beretka István szövetkezeti üzletigazgató szórt ellene. Őriási zaj keletkezett erre, melyben Rezső alig tudta főtktári állásáról való lemondását bejelenteni. Beretka kijelenti, hogy fentartja vádjait és aktákkal hajlandó bizonyítani, hogy Rezső egy halálségélyt kétszer utalt ki. Erre ismét féktelen lármá tört ki, úgy, hogy az éppen beszélő Erdélyi nem folytathatta szónokiatát. Az elnök is csak nagy nehezen juthatott szóhoz. Azt az indítványt tette, hogy tekintés az évi jelentést felolvasottak és fogadják el a napirend első négy pontját. A Rezső-párti Kovács ekkor új váddal állott elő. Az üzlet-részeket más szövetkezeteknél helyezték el. Ez alapszabályellenes és az igazgatóság jogtalanul járt el. Kéri a leszámolás érvénytelenségének kimondását és héttagú bizottság kiküldését ajánlja a vizsgálat megtételére. (Nagy zaj.) Az újabb vád végleg felbőszítette a Lueger-pártiakat, akik ekkor már zajosan követelték a vita berekesztését.

Ezután hosszas és szenvedélyes vita és többek hozzájárulása után elvetették a betervezett határozati javaslatokat s megválasztották a szavazatszedő küldöttség tagjait.

(—) Orvosok segítése. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság nemrég tízezer koronás alapítványt adott a Budapesti Orvosi Kör Országos Segítő Egyesületének. A nevezett orvosi egyesület képviselőjében ma ottgá deputáció tisztelt Ormódy Vilmos vezérigazgatónál, hogy megköszönje a szép alapítványt. A küldöttség vezetője dr. Papp Samu volt, az Orvosi Kör elnöke, tagjai pedig: dr. Rákosi Béla, a kör alelnöke és a segítő egyesület elnöke, valamint dr. Löw Sámuel, dr. Katona József és dr. Pauer Károly. A küldöttség vezetőjének köszönő szavaira Ormódy Vilmos azt mondta, hogy az alapítványt meg akarták mutatni tiszteletük és hálájukat az orvosok iránt, akik nemcsak tudásukkal, de igen nagy lelkiismeretességgel szolgálják az intézetet az életbiztosítás terén. Ormódy végül kijelentette, hogy ezenkívül évenként négyszáz koronát fog adni a segítő egyesületnek, még pedig nem az alapítvány-

hoz való csatolásra, hanem szétosztásra. Orvosi körökben nagy örömet keltett a fogadás lefolyása és eredménye.

(—) Uj internátus-egylet. Győrben a kat. internátus, mely működését csak tavaly kezdte meg. Széchenyi Miklós püspök indítványára egyesülte alakult. Az alakuló gyűlésen részt vett és beszédet mondott Rakovszky István, a képviselőház alelnöke.

(—) A Budapesti Tűzoltó-Szövetség szépen látogatott felolvasó- és értekező-estét tartott ma este az Országos Tűzoltó-Szövetség tanácstermében, Szily József önk. tűzoltó-parancsnok elnöke mellett. Kállay Imre főtktár érdekes felolvasásban fejtegette, hogy milyen előnyös volna az összes gyárakra és gyári alkalmazottakra nézve, ha a tűzrendészet alapismereteit a munkások elsajátíthatnák. Az értekezőt azután bizottságot küldött ki a szükséges anyag megszerkesztésére s az ismeretterjesztő előadások megtartásának előkészítésére.



SPORT.

A margitszigeti ezüst labda.

Budapest, március 23.

Polónyi Géza országgyűlési képviselő nagyjelű tiszteletdíjért vasárnap délután döntő jellegű mérkőzést vívtak a Magyar Athletikai Club és a Ferencvárosi Torna-Club csapatai a margitszigeti sporttelep remek gyéppályáján. Erre a rendkívül érdekesnek ígérkező találkozás megtekintésére nagy közönség gyűlt össze, köztük a díj alapítója és az olimpiai bizottság elnöke: gróf Andrassy Géza, Muzsa Gyula és dr. Gerenday György személyében.

A mérkőzés, különösen az első félidőben, valóban oly nagy sportélményt nyújtott, mint a melyben csak elsőrangú angol csapatok játéka alkalmával van részünk. Ebben a félidőben a MAC. bizonyult jobbnak és kitűnő csatársora a védelemtől állandóan támogatva, számos veszedelmes támadást intézett az ellenfél kapuja ellen, melyeknek eredménye három igen szépen bedolgozott goal lett. A Ferencvárosiak is elértek ebben a félidőben két goalt, de ezeket normális körülmények között megítélni nem lehetne.

Medgyessynek mellet kivédett labdáját tizenegyesel büntette a bíró, ki abban a hitben volt, hogy kézzel védett, a második goal előtt pedig a labda már játékon kívül, a kapuvonalon egy méterrel túl volt, tehát új kezdésnek lett volna helye. A bíró ezt nem láthatta, mert a pálya közepén volt akkor, midőn ez történt, őt tehát, ki teljes jóhiszeműséggel és az egész match folyamán pártatlanul járt el, nem lehet hibáztatni, de a hiányos szabályokat, melyek ilyen irreális eredményt tehetnek lehetővé. Már az első mérkőzések alkalmával, midőn football sportunk még gyermekkorát élte, hangoztattuk e lap hasábjain, hogy a goal-bírói intézményt kötelezővé kellene tenni. A mérkőzés bírójának elég sok dolga van a hatalmas pályán ellenőrizni a játékmenetet és a huszonkét játékos működését. A labda pillanatonként egyik kapu elől a másik elé repül, természetesen tehát, hogy a bíró nem lehet minden döntő momentumnál jelen és így nagyon sok esetben egyik csapat győzelmét téves bírói ítéletnek köszönheti. A bíró jóhiszeműsége nem lehet döntő jelentőségű eredmény létrehozója.

A goalbírói intézmény szükségességét a tegnapi matchen egy más eset is bizonyítja. Dr. Polónyi Dezső országgyűlési képviselő éppen a Ferencvárosiak kapuja mellett állott akkor, amidőn a kapus rá-

üléssel védte a MAC. csatárainak egy erős lövését. Dr. Polónyi konstataálta azt, hogy a labda már a kapuvonalon belül volt.

A mérkőzés eredménye tehát nem reális és módot kell találni arra, hogy a hiba kireparáltassék. Ha el is tekintünk attól a mellel védett tizenegyesről, nem szabad eltérni, hogy a játéktéren kívül levő labda beadásával elért goal beszámíttassék az eredménybe. Ezt a goalt meg kell semmisíteni és miután így 3 : 3 lenne az eredmény, a szabályok értelmében az eldöntetlenül végződött mérkőzést meg kell ismételní. Ugy tudjuk különben, hogy a díj alapítójának képviselője a díj intéző bizottságánál ily értelemben, már megtette a lépéseket. A mérkőzésre vonatkozólag még csak annyit jegyzünk meg, hogy a MAC. csapata a második félidőben erősen visszaesett, viszont a Ferencvárosiak teljes erővel dolgoztak és így határozott fölénnyben voltak.

() A bécsi ügető-meeting negyedik napja vasárnap a következő eredménnyel végződött:

I. Preis von Wels. Díj 2300 korona. Elemér első, Lucretia második, Rébeka harmadik. Futottak még: Derby, Wirklich, Siess P., Gyömbér II., Inn, Nikolo, Matador, Ifero, Lucy, Draga II., Lion Tunner, Alba. Tot.: 10:94. Helyre: 20:52, 72, 32.

II. Stutzer Preis. Díj 2500 korona. Liebe Freundin első, Elyria második, Ferenó harmadik. Futottak még: Akropolis, Eboli. Tot.: 10:27. Helyre: 20:36, 38.

III. Preis von Vincennes. Díj 3000 korona. Levente első, Tutti frutti második, Top Boy harmadik. Futottak még: Brigadier, Manilla Sprinter. Tot.: 10:16. Helyre: 20:27, 95.

IV. Staatspreis. Díj 5000 korona. Dylla R. első, Grete N. második, Jubilar harmadik. Futottak még: Daisy. Tot.: 10:12. Helyre: 20:22, 23.

V. Ermunterungsrennen. Díj 1700 korona. Barlton első, Sport második, Cerber harmadik. Futottak még: Demission, Siess R., Ernstling, Serenissimus, Coralle, Szittya, Busserl, Wunderbua, Babám. Tot.: 10:152. Helyre: 20:64, 41, 114.

VI. Trainersportclubrennen. Díj 1700 korona. Hermann B. első, Phöbe második, Vidra harmadik. Futottak még: Tina di Lorenzo, Nitouche, Lunedi, Sivell, Derby Boy, Adam T., Brava O., Rigoletto, Drahnma um, Aegir. Tot.: 10:197. Helyre: 20:73, 49, 31.

VII. Maidenrennen. Díj 1700 korona. Kontrás S. első, Esperanza második, Mánagns harmadik. Futottak még: Hedi Foster, Jellinek, Iltz, Pepsi, Sir Potential, Gyerünk, Banzai, Florian, Erzsike, Adonis, Egeria. Tot.: 10:27. Helyre: 20:26, 29, 43.

VIII. Preis von Ebenfurt. Díj 2600 korona. Charley első, Bandit második, Pepus harmadik. Futottak még: Minkushi, Imperator, Musa, Fred Warwick. Tot.: 10:16. Helyre 20:23, 25, 43.

() Uszók győzelme Bécsben. A Wiener Schwimmer Club Ausztria tegnapi nemzetközi uszóversenyén a következő magyar uszók győztek: a 68 m. gyorsúszásban (bajnokok kizárva) 1. Hegner (MUE.), 2. Donáth (MAFC.); — a 100 m. junior mellúszásban 1. Friedmann (MUE.), 2. Domonkos (FTC.); — a 136 m. gyermekversenyben 1. Sugár A. (FTC.); — a 136 m. középiskolai tanulók versenyében 1. Sugár Z. (MUE.), 2. Fogas (MUE.), 3. Suba (MUE.); — junior buváruszásban 1. Kirchnopf (MAFC.), de diszkvalifikáltak. — Ausztria vízipóló bajnoksága a WSC. Ausztria—Magyar Uszó-Egyesület 6:4 (4:3).

() Az Urlovas Szövetkezet versenyei. Az Urlovasok Szövetkezetének versenyei tudvalevőleg vasárnap, a hó 29-én kezdődnek Alagon. A szövetkezet versenyei ebben az esztendőben a következő helyeken és napokon lesznek:

Alag: Első tavaszi meeting március 29. és 31-én, április 2., 4. és 5-én. Második tavaszi meeting április 19., 20. és 22-én. — Pozsony: április 30-án és május 2-án. — Alag: Nyári meeting, június 14., 16. és 18-án. — Siófok: Nyári meeting, július 4. és 5-én. — Tatra-Lomnicz: Nyári meeting, augusztus 2., 4. és 6-án. — Alag: Szeptemberi meeting, szeptember 1., 3., 5., 6. és 8-án. Novemberi meeting, november 5., 7. és 8-án.

() Bajnoki mérkőzések. A tegnapi bajnoki mérkőzések nagyjából meglepetésszerű eredménnyel végződtek. Meglepetés volt a MTK. nagy goalarányú győzelme a BAK. fölött, melynek legveszedelmesebb lövéseit bravúrosan védte ki Domonkos, a legjobb magyar kapus; de meglepetés volt a Törökves győzelme is, egykori bajnoki csapatunk

Eddig kín volt!



A Sebők-féle szabályozható „Chic” nyakkendő! ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó, Nagy választékban szebbnél szebb mintákban kapható a feltalálónál. Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tessék képes árjegyzéket kérni.

Most elvezet.



felett, valamint a II. osztályu bajnokság vezető helyén álló 33 F. C. csapatának veresége is. A mérkőzések eredményei a következők: Magyar Testgyakorlók Köre—Budapesti Athletikai Klub 4:1. Török Kéz Sport-Egyesület—Budapesti Torna-Club 3:2. Nemzeti Sport-Club—33-as F. C. 3:0.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenysportok. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norvég-, svéd-, tirol-, hallvölgyi- és amerikai rodel sport és gyermek-szánkók, toboggan srb. Lillienfeldi ski 30 korona Norvég sli, lábszárak, hótalpak. Téli sportöltözékek és felszerelések Sportárjegyzék ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR.

TÖRVÉNYSZÉK.

Megrálgalmazott tanári kar.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 23.

Alvinczy Sándor nyugalmazott főreáliskolai tanár a teleplezési révén vált ismeretessé, amelyek támadó cikkek alakjában a lapokban kerültek nyilvánosságra s amelyekben a középiskolák belső életét sötét színekkel akarta a nagyközönség elé tárni. Egyik ilyen cikkében, mely „Fiuk helyett az anyák” címen jelent meg, a nagyszombati főgimnázium tanári testületéről mondott el épületes dolgokat.

„Két évvel ezelőtt — ugymond — szétrobbantották a nagyszombati főgimnáziumnak tanári testületét. Miért? Többi között azért, mert amely tanulóknak fiatalabb, szebb anyja volt, azt némelyek magukhoz hívták és választást engedtek nekik a maguk, vagy a fia bukása között. És akadtak, akik inkább megmentették a bukástól fiaikat. Az iskolai revoluzerzésnek ez a nem mindennapi nem rendszerré kezdett fajulni, lassanként nyilvános titokká vált s akkor a családi tisztességükben fenyegetett férjek erőlyes fellépésre határozták el magukat. És el is érték, hogy néhány egészen öreg tanár kivételével a testület többi tagjait más intézetekhez helyezték át.”

Ezért a cikkért a nagyszombati gimnázium tanárai rágalmozási és becsületsértési sajtópört indították Alvinczy Sándor ellen, akit tizrendbeli rágalmozás sajtóvétségéért vád alá is helyeztek.

Ma tárgyalta ezt a sajtópört a büntető törvényszék esküdtbírósa Zsitvay Leó elnöklete alatt. Alvinczy Sándor kihallgatása folyamán kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A cikknek csak részben ő a szerzője, másrészt pedig a nevezett lap szerkesztője, aki azt átdolgozva kiadta. Már annak idején — a cikk megjelenése után nyomban — kijelentette, hogy a megsértett tanári testületnek — ha tévedett — mindennemű elégtételt megad. A cikket azért írta, mert azt hitte, hogy a botrányok teleplezésével a középiskola tervbe vett reformját előre segíti. Jóhiszemien járt el. A cikkben foglalt adatokat valóságban azonban nem tudja, de nem is kívánja bizonyítani. A panaszos tanárok ügyvédje kijelenti, hogy tudomásul veszi, hogy a vádlott nem kívánja inkriminált állításának valóságát bizonyítani. Kétségbe vonja azt is, hogy a jóhiszeműség tudja bizonyítani, de azért kéri, hogy engedje meg a bíróság a vádlottnak ezt bizonyítani. A bíróság elrendelte a valóság bizonyítását a jóhiszeműség tekintetében s mindjárt megkezdte a tanuk kihallgatását. Katona Józsefné és Novaral Istvánné nem emlíkeznek arra, hogy valaha szó esett volna köztük és a vádlott között a tanári kar elleni vádról. Tuly Béla, az Alkotmány szerkesztője elmondta tanuvalomlásában, hogy Alvinczy őt a szerkesztőségben felkereste és kijelentette, hogy a nagyszombati tanároknak egy hírlapi nyilatkozatban elégtételt akar adni. Tanu ezt közölte a tanári karral, de ettől azt a választ kapta, hogy egyesek megbocsáthatnak, de a testületnek tisztáznia kell bírói uton a vádat s így nyilatkozattal nem érhetik be. Ezen válasz folytán Alvinczy nyilatkozata is elmaradt.

Dr. Fittler Dezső vádja után az esküdtek büntetésnek mondták ki Alvinczy Sándort a becsületsértés sajtóvétségében. Ezen marasztaló rendelet alapján az esküdtbírósa a vádlottat 600 korona fő- és 200 korona mellékbüntetésre, valamint az összes perköltségek viselésére ítélte. Az ítélet jogerős.

§ A Magyar Jogászegylet szombaton folytatta mázániozi vita-estélyei sorozatát. Az ezentul minden

szombaton rendezendő vita-estélyek gyakorlati cselekedeteket szolgálnak úgy, hogy mindenki, akinek bármily csekély megjegyzése van, ennek kifejezést adhat. Az utolsó ülésen dr. Wittmann Ernő ügyvéd a tervezet 1079. §-a alapján ismertette a joggal való visszaélés szabályozását. Az előadás kiegészítésképpen számosan szólaltak fel. Igy Katona Mór és Schwarz Gusztáv egyetemi tanárok, Márkus Dezső kuriai bíró, Teller Miksa, Hevesi Illés, Besnyő Béla ügyvédek. A jövő szombaton a tervezet 956—957. §§-ai kerülnek napirendre.

§ Párvy püspök panasza. A budapesti büntető törvényszék vádpancája ma délután két órakor döntött Bodor Gézánné és társai ügyében, akiket pár nappal ezelőtt Párvy Sándor székesi püspök feljelentésére hamis tanuzás gyanuja miatt letartóztatott a rendőrség. A védők a letartóztatott asszonyok szabadonbocsátását kérték a vádpancától. A vádpancás azonban a védők kérelmének elutasításával mindhárom asszony további fogvatartását rendelte el.

§ Játék a fegyverrel. A múlt évben szomorú eset történt Lacsny István gádorosi (Békésmegye) gyógyszerész házában, amelynek egy leánya élete lett az áldozata. Lacsny vadászatról hazajövet a megtöltött vadászfegyverét nem akasztotta szokott helyére, hanem az éjjeli szekrény mellé állította. Lacsny 8 éves Béla fia, amikor felkelt, meglátta a fegyvert és kezébe vette. A szobában két cselédeleány volt: Török Róza, az takarított és Kovács Róza, aki a négy hónapos Margit csecsemőt tartotta karján. A kis fiú a fegyver ravaszán babrált, mely lecsapott, mire Török Róza nagyot sikoltva, holtan esett össze, de a fegyver töltése megsebesítette Kovács Rózákat és a kis csecsemőt is. A bíróság Lacsny ellen megindította az eljárást gondatlanságból okozott emberölés és kétrendbeli súlyos testi sértés vétsége miatt. A főtárgyaláson — mint Gyuláról írják — Lacsny azzal védekezett, hogy a fegyvert nem gondatlanságból állította az ágya mellé, hanem mert éjjel Gádoros utczában a kőborkutyák iszonyu ugatást visznek végbe, ezek közé akart löni. Azonban az álmot elnyomta, reggel pedig sürgős gyógyszer készítésre sietett a gyógytárba. A törvényszék e védekezést figyelembe véve, Lacsnyt 200 korona pénzbüntetésre s a temetési költségek megfizetésére ítélte.

§ Dávid Márton pöre. Dávid Márton és társai gyilkossági ügyében vasárnap délelőtt és hétfőn egész nap folytak a beregszászi törvényszéken a tanukihallgatások. Ziszovics Samu, Weiner Mór és Klein Dávid megezáfolták a gyilkosok azon védekezését, hogy a tett estéjén odahaza lettek volna. A mai nap folyamán az összes kihallgatott tanuk terhelőleg vallottak Dávid Márton ellen, ki többek között az édesanyját is rá akarta venni, hogy vásárolja meg a tanukat. Dávid Márton a szembesítéseknel mindent konokul tagadott. Csatlós József és Solyom András tanuk ugyanazon helyen találkoztak Dáviddal, ahol a gyilkosság történt. Szantai László földműves, ki éppen marháit legeltette, szemtől-szembe látta a dúlakodást, de mert félt a veszedelmes Dávidtól, a bíróságnál nem mert jelentést tenni. Fedák Lászlónak, ki szintén hallotta a jalkihallgatásokat, 100 koronát ígértek Dávidék, ha hallgatni fog s adtak neki 20 korona előleget, amit azonban Fedák a kihallgatás folyamán átadott a bírónak. A tanukihallgatásokat holnap folytatják.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltétekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tuzatonként 1—10 forintig. Capot-Americain rövid, 2—3 forintig. Minlagyjútomény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigátor, felszerelve 2—5 irtig. Diana-űvek, legfinomabb 2.50, 3. —, 3.50 irt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

KÖZGAZDASÁG.

A kisemberek hitele.

Budapest, márczius 23.

Az ugynevezett szövetkezeti szindikátus, amely arra az ugynevezett szövetkezeti segélyakcióra lett volna hivatva, szombaton délután ülést tartott. Azért mondjuk, hogy ugynevezett segélyakció, mert a szindikátus maga, hivatalosan is kijelentette, hogy 1.6 milliót fordított a kitűzött célra, amelyre tudvalevőleg 5 millió lett előirányozva. A szindikátus ugyan csodálatraméltó diplomáciával ugy vallja, hogy 1.6 milliót vettek igénybe, amit a hozzá nem értő, vagy távoli szemlélő akár arra is magyarázhat, hogy nem is kértek többet a kisember beteg hitelének hivatott szanatóriumától — a szindikátustól. Amikor még a szindikátus nagy megnyugvára konstatálta, hogy december óta egyetlenegy szövetkezet sem fordult hitelgnyével hozzá, megveregette a saját vállát, amelyen az a nagy teher, hogy a kisembereken ne segítsenek, nyugodott s ezzel elszéledt a kitűnően végzett munka boldog tudatában.

Hogy miért nem vették igénybe a szövetkezetek a hivatalos őrangyal, a szindikátust, elmondtuk már nem egyszer. És ebből a körülményből kitetszik az is, miért használhattuk fentebb egész bátran azt a kitétel, hogy ez a szindikátus lett volna hivatva a még ma is lappangó szövetkezeti krízist, ha nem is megszüntetni, de legalább csökkenteni.

Azzal, hogy a szindikátus csak tessék-lás-sék munkát végzett, régen tisztában vagyunk. Azért hát nem is beszélünk a szindikátusról, hanem beszélünk a fővárosi nagybankokról, vagy ha úgy tetszik: a nagybankokhoz.

Amikor javában dult a válság, a bankok biztatták a szövetkezeteket — majd a jövő évben, ha olcsóbb lesz a pénz, adunk. Nohát, most már itt van az olcsó pénz, a bankok azt sem tudják, mit csináljanak a fölhalmozott milliókkal és mégsem adnak, valami csodálatos, szinte hallgatolagos kartell szövödött bele a budapesti City urainak a gondolkodásmódjába, amely abban csucosodik ki, hogy nem adunk a szövetkezeteknek, kisbankoknak egy vörös krajczárt sem. Most ugyan már nehezebb kifogást keresni arra, hogy miért tagadják meg a kis intézeteknek azt a pár ezer koronányi visszszámítolási hitelt. Hát megtagadják kifogás nélkül is, hiszen nem tartoznak még kifogással is szolgálni amellé az egyszerű válság mellé, hogy — nem adunk pénzt. A kisember le van tárgyalva. A válság már nem akut. Csak néhány szövetkezet likvidál és e harmadosztályu temetések nyomán egy pár kisember csukja be a boltot, hogy onnan valami tömeglakásra menjen, ahol nem vár reá a csödvégzés. A kisember akkor igen jó gazdasági alany, amikor betéteket hoz, főleg azért, mert nem kíséri figyelemmel a pénz irányváltzásait és nem reklamálja a magasabb kamatot, ha emelkedik a pénz ára, de menten egy nem létező semmivé válik, ha arról van szó, hogy mint pénzkerő jelentkezik, aminthogy a nagyobbik része ezt cselekszi.

Tudjuk nagyon jól, hogy a nagybankok nem állhatnak szóba közvetlenül a kisemberekkel. Hanem ott vannak a kisintézetek, amelyeket a nagyok tápláltak akkor, amikor jól ment a dolog, s amelyeknek az lenne a feladatuk, hogy a nagybankok pénze közvetve hozzájuk is eljutna. Az a pénz, amelynek egy része a mindnyájunk pénze: az államé és még egyszer, az a pénz, amelyet öt millió korona összegben egyenesen azzal a céllal kaptak a bankok, hogy a kisember hitelén segítsenek, amelyből 1.6 milliót utaltak ki erre a célra mindössze, mert hiszen elég, ha az állam olcsó kamattal mellé kiadja a pénzt a bankoknak, a többivel nem kell törődni; a hatalmas intézetek ezt, ígéretük daczára, másra fordítják, amint az ma is történik. A bankok mindezek felett szeretnének elsiklani, de hiszszük, hogy a nemzeti kormány nem hagyja ennyiben a dolgot. Aki elvállalta a kisemberek hitelének szanálását, az teljesítse is ezt a kötelességet, mert

még ha nem kaptak volna is a bankok — még egyszer mondjuk — öt milliót olcsó kamat mellett, akkor is változatlanul fennállana ez a kötelesség.

Jó lesz erről a fórumról leszorult kérdéssről egy kissé gondolkodni a budapesti City koronázatlan fejedelmének. Még pedig mielőbb, mert amilyen kellemetlen, épp olyan sürgős ez az ügy. Még mielőtt eltávoznának ebből a nyomorgó városból valahová üdülni, ahol nem kiabálják teli az utcát mindenféle nyomoruság felhánytorgatásával és nem hozakodnak elő egynémely kellemetlenkedéssel, mint például azzal: mi lesz a kisemberek hitelével?

Bank-fuziók. Ismeretes, hogy a Budapesti Bank R.-T. és a Közgazdasági Hitelbank R.-T. már február 25-én elhatározták a fuziót. A fuzionált intézetek, amely a Budapesti Bank R.-T. czégre alatt fog működni, így 2½ millió korona alaptőkével rendelkezett volna. Most azonban egy harmadik pénzintézet is csatlakozik az egyesüléshez s ez az 1907-ben alapított Budapesti Magyar Forgalmi Bank R.-T., melynek alaptőkéje 600.000 korona. A három egyesült bank alaptőkéje ilyenformán 3.1 millió korona lesz. Ez alkalommal jelenthetjük, hogy az újabb fuzióra vonatkozó személyi kérdések is már megoldást nyertek.

Mozdonyrendelések. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter engedélyt adott a Máv. igazgatóságának arra, hogy az állami gépgyárban 126 mozdonyt rendeljen. A mozdonyok 1908. december hó 31-éig szállítandók. A megrendelt mozdonyok értéke 10,650,000 korona.

A Temesvári Néptakarékpénztár R.-T. felszámolása. Szombati számunkban megemlékeztünk arról, hogy a Temesvári Néptakarékpénztár R.-T. 29-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, melyen a felszámolás kimondása napirendre kerül. E közleményünk kiegészítésül most azt jelenthetjük, hogy a felszámolás keresztülvezetéséhez szükséges pénzügyi eszközöket a Temesvári Első Takarékpénztár és a Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság foglalkoztatott. A felszámolás a két pénzintézet közreműködésével simán és zavar nélkül fog lebonyolítani.

Uj fémáru-gyár. Rothmüller S. bécsi cég — mint Bécsből jelentik — 500.000 korona tőkével Győrött fémáru-gyártást hozhat létre részvénytársasági alapon. A tőkének felét a cég, a másik felét pedig a győri pénzintézetek jegyeznék. A gyár a fősúlyt a vasuti lámpák előállítására fordítaná.

Egy iparvállalat tőkeemelése. Az Első Magyar Csavargyár R.-T., mely 1889-ben alakult 3 millió korona alaptőkével, jövő hó 7-én tartja rendes évi közgyűlést, amelyen a zárszámadás előterjesztésén kívül az alaptőke felemelése iránt is javaslatot fognak tenni. A tőkeemelése összege még nincs megállapítva.

A Dynamit Nobel r.-t. mérlege. A Dynamit Nobel Részvénytársaság igazgatósága — jelentik Bécsből — tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az április 6-ára egybehívandó 23-ik rendes közgyűlésnek javasolni fogják, hogy az 1907. évre osztalék gyanánt részvényenként úgy, mint a múlt évben 100 korona, leírásokra a múlt évihez hasonlóan 600.000 korona, adótartaléka 200.000 korona fordítsák és a nyereségből még fennmaradó 574.742.32 korona — a múlt évben 569.916.19 korona — új számlára vitessek át.

Kereskedők a porcellánkartel ellen. Mióta a magyar és osztrák porcellángyárosok megcsinálták közös karteljüket, a kereskedők közt állandó az elégedetlenség a gyárosok egyezménye ellen. A kereskedőknek többek között az a panaszuk, hogy a folytonos áremelésen kívül a kartel a közvetítő kereskedelem legyűrészére törekszik s annak mellőzésére minden eszközt érvényesít. Ennek az elégedetlenségnek most a kereskedők kifejezést is adnak, amennyiben e hó 24-én és 25-én Bécsben összejövetelt tartanak, ahol a monarchia mindkét felének kereskedői megbeszélnek, milyen módon védekezzenek a kartel tulajdonosai ellen. Ez az állásfoglalás tehát alaposan ráczáfol arra a közhelyre, amit a kartel-faizeurok szok-

tak uton-utfélen hirdetni, t. i. hogy a kartel mellett nemcsak a termelő, hanem a közvetítő kereskedelem is minden körülmények között jól jár.

A Magyar Földhitelintézet közgyűlése. A Magyar Földhitelintézet vasárnap délelőtt tartotta ezidei rendes közgyűlést. A közgyűlésen Desseffy Aurél elnököl, a jegyzőkönyvet Darányi Kálmán igazgatóhelyettes vezette. A jegyzőkönyv hitelesítésére gróf Csáky Albint és Szapáry Györgyöt kérték föl. A Földhitelintézet évi jelentését dr. Csengery Loránt igazgató terjesztette elő. A jelentés meglehetősen konstataálja, hogy az összes európai piacokon uralkodó s a záloglevelek eladását természetesen kedvezőtlenül befolyásoló magas kamatláb ellenére is az intézet kibocsátott zálogleveleinek elhelyezésével, amely, mint az előző évben, most is nagyrészt a beföldön történt, eléget tehetteit a jelzálogi kölcsönök tekintetében támasztott igényeknek, sőt a tényleg folyósított és elszámolt kölcsönök a múlt 1907. évben 30,543.600 koronát értek el és így 9,912.600 koronával magasabb összeget tettek ki, mint 1906-ban. Az üzlet-eredmény-számla, az intézet alapszabályai 118. §-a értelmében, az intézeti nyugdíjalap alkotására az előző évben kitüntetett tiszta jövedelem 10%-ának, vagyis 98.679 korona 32 fillérnek és a földmiveléssel kapcsolatos közművelődési humanitárius czélokra fordítandó 1%-nak, vagyis 9867 korona 93 fillérnek levonása után 1,047.058 korona 86 fillér tiszta jövedelmet tüntet föl, amely egész összegében a tartalékalaphoz csatoltatott. Ezzel együtt az intézetnek alapítása óta tartalékba helyezett saját szerzeménye 30,092.125 korona 24 fillérre emelkedik. A jelentést a nagy számmal összegyűlt részvényesek nagy tetszéssel fogadták, egyhangúlag tudomásul vették és a fölmentést megadták. Ezután a választások következtek. Igazgatósági elnökké nagy lelkesedéssel, egyhangúlag gróf Desseffy Aurélt választották meg. A közgyűlés számára föntartott 18 felügyelő-bizottsági helyet csekély töltötték be: gróf Apponyi Albert, gróf Csekonics Endre, Darányi Ignác, Dókus Ernő, Jurenák Imre, báró Nyáry Jenő, örgróf Pallavicini Ede, Náray Lajos, Szalay Imre, gróf Szapáry Péter, gróf Széchenyi Bertalan, Szmracsányi Pál, gróf Sztáray Sándor, gróf Teleki Gyula, ill. gróf Tisza Kálmán, dr. Wekerle Sándor, gróf Zichy Aladár és gróf Zichy Nándor. Lukács Antal nyugalmazott igazgató, főrendiházi tag tiszteleti elnökké történt megválasztását megleghangú levélben köszönte meg. A közgyűlés a köszönő levél felolvasásával az újonnan megválasztott igazgatósági elnök zajos éltetése közben véget ért. A közgyűlés után a felügyelő-bizottság megtartotta alakító ülését. Elnökké gróf Mailáth Józsefet, alelnökké gróf Zichy Jánost választották.

A szerb szerződés és az osztrák gazdák. Míg egyrészt az osztrák ipar különböző ágainak képviselői egymásután nyilatkoznak meg s bizonyítgatják, hogy mily kevés értékű rájuk nézve mindaz a vámkedvezés, amit a szerb szerződésben az ipari kivétel javára biztosítani sikerült, addig az osztrák agráriusok lankadatlanul folytatják a szerb szerződés beczikkelyezése ellen irányuló elszánt agitációjukat s kérelmetlen harcot hirdetnek a „nagyiparnak és utópisztikus balkánpolitikai hódító terveknek feláldozó szerződés” ellen. Ausztria minden részében népgyűléseket rendez az osztrák agrár központ a szerb szerződés beczikkelyezése ellen a birodalmi gyűlés elé. Fáj az osztrák agrárköröknek a megkötött szerződés ama rendelkezése, hogy az állati termékek Szerbiából való behozatala kontingentáltatott és ebben együtt éreznek velük a magyar gazdák is. Más szemüvegen bírálja el azonban a kérdést a fogyasztó közönség úgy nálunk, mint Ausztriában, mert a szertelen mérveket öltött husrágóság részbeni megcsappanását fogja minden bizonynyal előidézni a szerb szerződés.

Az O. M. K. E. közgyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap délelőtt tartotta az évi rendes közgyűlést a budapesti áru- és értéktőzsdé nagytermében a fővárosi és vidéki tagok élénk érdeklődése mellett. A tárgysorozat kiemelkedő pontját az adóreform képezte. A közgyűlésen Huzella Gyula elnököl, aki megnyitóbeszédében a kereskedői önérték emelésének és a merkantil tevékenység kellő megbecsülésének szükségességével foglalkozott, lendülettel követelvé az e téren erősen elmaradt viszonyaink korrekcióját. Beszédében rámutatott arra, hogy nálunk nincs meg a kereskedő-osztálynak az a társadalmi pozíciója és tekintélye, mint amilyen van nyugati államokban.

Utál a Kormányt a törvényhozáshoz legutóbb benyújtott javaslataira, és különösen az adójavaslatokra. Az elnök tetszéssel fogadott beszéde után a közgyűlés elfogadta a központi választmányának az egyesülés múlt évi működéséről szóló jelentését; a folyó évi költségelirányzat megállapítása után közfelkiáltással pedig megválasztották a választmányának 13 fővárosi és 22 vidéki tagját, valamint a számvizsgáló-bizottság tagjait. A megválasztottak között új választmányi tagok: Csáthy Frigyes, Frankl Mór, Goldmann Mihály, Grünbaum Jakab, Klein József és Tóth Gyula. Az adóreform ügyét dr. Glöckenthal Samu ismertette röviden vázolván az elnökségnek az ügybeni tevékenységét s az alábbi határozati javaslatot terjesztette elő:

„Az O. M. K. E. közgyűlése az egyenes adóreformra vonatkozólag a m. kir. miniszterelnök által kilátásba helyezett módosításokat sem kielégítőnek, sem megnyugtatóknak nem találja, mert a kereseti adóteher elviselhetetlen magas 5 százalékos kulcsa változást nem szenvedett és mert a jövedelmi adó-tételeknek csekély enyhítése mellett is a magyar iparos és kereskedő jóval magasabb adóterhet lesz köteles viselni, mint a hasonlíthatatlanul kedvezőbb gazdasági viszonyok közt élő osztrák ipar és kereskedelem; a versenyképesség és a feltételek sértetlensége érdekében pedig elvitázhatalan követelmény, hogy a monarchia két államában az adóteher legalább is egyenlő legyen. A közgyűlés ennek folytán szükségesnek találja, hogy a kereskedelem és ipar a rendelkezésére álló összes eszközökkel küzdjön tovább is a törvénytervezetek és azoknak ipart és kereskedelmet sújtó tendenciája ellen. Az elnökség és az összes kerületek megbíznak azzal, hogy saját hatáskörükben tegyék meg e czélból sürgősen a szükséges intézkedéseket.” Szirmai Arthur, Dan Leó, Faragó Rezső és dr. Schiff Jenő felszólalásai után a közgyűlés a határozati javaslatot elfogadta, aminek kapcsán az elnök egyben kijelentette, hogy az egyes felszólalók részéről hangoztatott óhajokat az egyesülés vezetősége ügyelembé fogja venni. Erre az ülés véget ért.

Az aradi Westinghouse-gyár ügye. Régóta huzódik az aradi Westinghouse-gyár ügye, amely most végre az utolsó fórumon is átment s így rövid időn belül megkezdik a gyár építését. A belügyminiszter ugyanis ma érkezett leiratával — jelentik Aradról — jóváhagyta a törvényhatósági bizottságnak tavaly, július 11-én hozott határozatát, melylyel lehetővé akarja tenni, hogy a hatalmas külföldi cég Aradon gyártsa az automobiloikat és később a vasuti fekeket. Arad város — amint ismeretes — olyan ajánlatot tett a havrei gyárnak, hogy négy katasztrális hold ingyentelken, tizenöt évi városi adómentességen kívül a részvénytársasági alapon megalakuló gyár-vállalatba, mint részvényes belép s erre a célra háromszázezer korona névértékű elsőbbségi részvényt jegyez és vesz át, ha a vállalat az állami szubvenció megadását biztosító miniszteri rendeletet bemutatja. A kormány pedig megadta az állami támogatást, száztizenötezer korona készpénzzel és tizenötévi adómentességgel.

A luxulóvásár. A tavaszi luxulóvásár bíráló-bizottsága tegnap befejezte működését. A bizottság a díjakat a következőleg ítélte oda: A földmivelésiügyi miniszter nagydíjat Kánya Vilmos négyesének, a székesfőváros által adott díjakat, mint első díjakat: Lipthay Arthur négyesének, Fischer és Keller hintós, röjtöki Bauer Antal jukker-fogatának. A négyes fogatok II. díját megnyerte: Baghy Gyula, a III. díját gróf Széchenyi Péter, a hintós fogatok II. díját Lendvay Enok, III. díját gróf Karátszoni Jenő, elismerő okleveleket Lederer Simonné, Olasz Elemér; a jukkerek II. díját Fay György, III. díját Fay Béla, elismerő oklevelet Mandelbaum Lipót; a hata-s lovak I. díját gróf Zichy János, II. díját gróf Chotek Rezső, III. díját báró Solmossy Jenő, elismerő oklevelet gróf Hadik-Barkóczy Endre, báró Trautenberg Frigyes, Iház Lajos, Horský Szabolcs, Fischer Samu, Auspitz György. A vásáron eddig 160 darab ló kelt el 1310 koronás átlagáron. Az április 26—28-ig tartandó második tavaszi luxulóvásárra április hó 10-éig lehet jelentkezni.

A petroleum-üzemeltetők és a Vacuum Oil Co. A petroleum-háborúság, amely a Rockefeller-tröszt betolakodásával vette kezdetét, csak nem akar elpihenni. Ugy látszik, új fejézethez érkezünk el a harc történetében s amilyen eszközökkel dolgozott az amerikai petroleum-mágnás két belföldi kirendelt-

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detall 26-27. 75-26. Engros 164.



27701

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.

Sürgönyozlm: ANTRACIT BUDAPEST

sége, ugyanolyan módon vágnak vissza a belföldi gyárak. Most ugyanis a finomított körében felvetették azt az eszmét, nem lehetne-e a vasutigazgatóságokat felhívni, tiltsák meg az amerikai alvállalatoknak azt, hogy az állomások területén rezervoárokat állítsanak fel, t. i. olyan tartályokat, ahol azokat a bizonyos tank-kocsikat megtöltik. Egyesek reménykednek is, hogy a vasutak a belföldi gyáraknak ezt a kívánságát teljesíteni is fogják, ami valószínű is.

Az ipartörvény revíziója és a főváros. A kereskedelemügyi miniszter az ipartörvény revíziójára vonatkozó reform-munkálatokból azokat, amelyek már elkészültek, leküldötte a székesfőváros hatóságához azzal, hogy az iparhatóságokkal tanulmányoztassa és aztán a törvényhatóság véleményével együtt, hozzá jelentést tegyen.

A Kanczer-féle öngyár felszámol. A Kanczer-féle Olom és Ónánygyár r.-t. már 1906. évi mérlegét 112.764 K veszteséggel zárta, míg az idei zárszámadásban már 140.786 K-val lepte meg a részvényeseket. A társaságnak — úgy halljuk — ez a legutóbbi eredmény végleg megpecsételte a sorsát s a közgyűlésen aktuálissá lesz a felszámolás kimondása is, mivel az alaptőkének 43%-a elveszett.

A szeszdó Ausztriában. Megemlékeztünk már az osztrák kormánynak arról a tervéről, hogy a szeszdót fölemelni készül. Ez ügyben a múlt hét végén az osztrák pénzügyminisztériumban tanácskozásokat folytattak, amelyeken magyar és osztrák kormány képviselői vettek részt s megvitatták a szesz- és fogyasztási adóreformot. A tanácskozáson dr. Popovits pénzügyi államtitkár is részt vett.

1,300.000 korona helyett 3,270.000 korona. A Bihari Erdőipar és Mészégető R.-T. ajánlatot adott be a nagyváradi görög-katolikus püspöki javadalomhoz a reneleci erdőség letarolása tárgyában. E 15.000 kat. hold terjedelmű területért a nevezett cég 1,300.000 korona bérösszeget ajánlott fel, melyet a püspökség el is fogadott. Az ügy felterjesztésén a földművelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, ezek törvényadta felügyeleti joguknál fogva az ügylettől megtagadták a jóváhagyást, azzal a megokolással, hogy ily óriási kiterjedésű erdőterület egy tagban pályázat kiírása mellőzésével bárbe nem adható s utasították a püspöki javadalom igazgatóságát, hogy amennyiben az erdőt értékesíteni kívánna, úgy ezt nyilvános pályázat kiírásával eszközölje. A püspöki javadalom kezelősege 1907. év elején pályázatot hirdetett az erdőterület letarolási jogára. A legelőnyösebb ajánlatot ugyancsak a Bihari Erdőipar és Mészégető R.-T. adta be, amennyiben a 6 hónappal ezelőtt felajánlott 1,300.000 koronával szemben az erdőterület letarolási jogáért 3,270.000 koronát ajánlott. Az ajánlat felett már régebben döntöttek és ma érkezett le a király által szentesített jóváhagyás.

Új személydijszabás életbeléptetése. A Fegyverháza—majsai h. é. vasuton április 1-én új személydijszabás lép életbe, mely által a megnyitás napján életbeléptetett személydijszabás érvényen kívül helyeztetik. Az új személydijszabás a díjtételeket néhány viszonylatban felemeli.

Az erdősítési jutalmak kiosztása. A földművelésügyi miniszter minden esztendőben állami jutalomban részesíti azokat, akik kopár, vízmosásos és futóhomokos területeken közgazdasági jelentőségű erdősítéseket végeznek. A jutalmakat az erdősítés megkezdésétől számított öt év múlva adják ki, tehát ebben az évben az 1902-ben megkezdett erdősítésekért osztották ki a hat nagy és tizenkét elismerő jutalmat, melyért huszonhat birtokos 872 hold kiterjedésű erdősítése révén folyamodott. Darányi földművelésügyi miniszter Lászlóffy Gábor főerdőtanácsos javaslatát — mely kiterjedt helyszíni szemle alapján történt — elfogadván, a jutalmakat a következőképpen ítélte meg: A kétezer koronás nagy jutalmat a brassómezei Pürkeresz s ugyancsak a brassómezei Braczarosnyó községek kapták. Mindkét község 36—36 holdon végezték sikeres erdősítést, 800 koronás jutalmat kaptak Hosszúfalu és Rózsahegy nagyközségek. 600 koronás jutalmat kapott Nagy Dénes mezőberegnyei (Marotordamegye) birtokos és a középpajtai református egyház. 500—500 koronás jutalmakat kaptak: Gális községe, ifj. Pataky László desfalvi birtokos, 400—400 koronás jutalmat kapott Mátyás Sámuel buzásbesenyői birtokos, a budaörsi

urbéresék és Ósebeshely községe. 300—300 koronás elismerő jutalmat kaptak: az isaszegi urbéresék és Nagytalmács községe. Ugyancsak ez alkalomból a földművelésügyi miniszter mindazoknak, akik az erdősítések létesítésénél, gondozásánál érdemeket szereztek, jutalomban részesítette. Így Orlovsky Gyula, Brassóváros erdőmestere, Lenhard Antal a kalocsai székeskáptalan erdőmestere, Hofeld Henrik és Máhr Károly az Esterházy-uradalmak erdőmesterei egyenkint 250—250 korona jutalmat kaptak. Ezen a téren kifejtett hasznos tevékenységükért a miniszter Pfaff Mihály Barcsarosnyó község jegyzőjének és Busch Mihály bírónak, valamint Weber Jánosnak, a budaörsi urbéresék elnökének meleg elismerését fejezte ki. És hogy jövőben az erdőöröket az erdősítési munkálatoknak fokozottabb mértékben megnyerje, 24 uradalmi és községi erdőért 60—100 korona jutalomban részesítette.

„Közlekedési Szakkönyvtár“ címmel Képesy Árpád min. osztálytanácsos szerkesztésében új irodalmi vállalat indul meg, melynek három első évfolyamában a szerkesztőség, illetve az egyes kötetek írói mindazokat a vasutügyre vonatkozó gyakorlati és elméleti kérdéseket dolgozzák fel, amelyeknek megismerése a vasuti alkalmazottaknak ugyancsak a hivatásbeli kötelességük. A „Közlekedési Szakkönyvtár“-nak körülbelül 3000 oldalra kiterjedő, körülbelül 800 ábrával, rajzzal és képpel díszített 36 kötetében a vasutügynek multját, jelenét, gazdasági, jogi, szociális vonatkozásait, műszaki berendezkedésének ismertetését, egyszerűen mindazt feléle az olvasó, aminek megismerését egyetlen intelligens vasutas nem nélkülözheti. Egy-egy füzet ára a vasuti alkalmazottak részére 1 korona, tehát a 36 füzetet tartalmazó három évfolyam ára 36 korona. Egyes évfolyamok ára nem előfizetők részére 24 korona, tehát a vasuti alkalmazottak 50 százalékos kedvezményt kapnak. Az első évfolyamnak lehetőleg mind a 12 kötete még ebben az évben jelenik meg, a további évfolyamok egyes kötetei pedig havonként fognak megjelenni.

A „Közlekedési Szakkönyvtár“ első évfolyamának tartalma a következő: 1. A magyar vasutak története. Irja: Képesy Árpád min. osztálytanácsos. 2. Vasuti felépítmény. Irja: Zelovich Kornél m. v. ügyvezető. 3—4. A vasuti lokomotívok. Irja: Pecz Kornél m. v. felügyelő. 5. A vasuti díjszabások és a tarifapolitika alapelemei. Irja: Szekula Gyula kassa-oderbergi vasuti főfelügyelő. 6. Jelzési berendezések a vasutaknál. Irja: Würtzler Vilmos m. v. főfelügyelő. 7. A magyar vasuti jog foglalatja. Irja: szigetvári Barthos Andor, min. osztálytanácsos. 8. A villamosítás és a villamos vontatás. Irja: Söpkéz Sándor min. osztálytanácsos. 9. A vasutak igazgatása és szolgálati szervezete. Irja: Dr. Békessy Ferencz m. v. titkár. 10—11. A vasuti személy- és teherkocsik. Irja: Kilyényi Ödön m. v. felügyelő. 12. A vasutagazdaságtan elemei. Irja: Dr. Szabolcsy Antal, a Vasuti és Közlekedési Közlöny felelős szerkesztője.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy a személyszállító-hajók Dubrovicza állomását a kedvezőtlen vízviszonyok miatt egyelőre nem érinti.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet.

Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:	Ideggyengeség állapotok
Elektromágneses gyógyítás.	Almatlanság.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdés (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idegfájdalmak, idegzásbák (Neuralgiák, Ischias).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelőszorvadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Vérredényelmeszesedés.
Villamos masszázs (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok. (Elhízás, ozukorba, vérszegénység).
Szénsavas fürdők.	Bőr bajok. Bőrvészketeg.
Főbb javallatok:	Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).	Aranyeres oszomók.
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —	
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus	

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Amerikában egy czentig gyengültek a buzaárak, ellenben nálunk a kedvező készrúpiacztól kiindulva az irányzat barátságosabb lett, amennyiben változatlan áron 24 ezer mázsa buzát vettek a malmok. A kínálat kielégítő volt, sőt feltűnést kelt az a körülmény, hogy a Bánságból is elegendő mennyiségben rakományokat kínálnak áprilisi szállításra. Ugy hírlik, hogy Temesvárról és Becskerekéről több hajó buzát indítanak Budapestre. Az áprilisi buza 5 fillérrel emelkedett. Az új októberi buza iránt nagyobb érdeklődést tanúsított a helyi spekuláció, mely a napsugár nélkülözésében a vetések fejlődésének hátráltatását látja és ennél fogva az októberi buza árfolyamát 10 fillérrel emelte. Egyéb cikkben kevés forgalom volt változatlan áron.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 78 kg. 24.20 korona, 100 mm. 78 kg. 24.20 korona, 400 mm. 77 kg. 24.05 korona, 600 mm. 77 kg. 24 korona, 200 mm. 77 kg. 23.80 korona, 500 mm. 77 kg. 23.90 korona, 6350 mm. 76.5 kg. 23.70 korona, 500 mm. 76 kg. 23.70 korona.

Pestvidéki: 400 mm. 78 kg. 24 korona, 100 mm. 76 kg. 23.30 korona.

Fehérmegyei: 200 mm. 79 kg. 23.90 korona, 700 mm. 74.5 kg. 22.80 korona.

Becskereki: 4000 mm. 73 kg. 22.80 korona.

Palánkai: 1960 mm. 76 kg. 23.50 korona.

Bánsági: 2100 mm. 77.5 kg. 23.90 korona.

Lóhere: 64 mm. 178 korona, 42 mm. 164 korona, 88 mm. 164 korona, 87 mm. 164 korona, 30 mm. 170 korona.

Lucerna: 35 mm. 168 korona.

Tengeri: 500 mm. 13.70 korona.

Árpa: 200 mm. 14.60 korona, 400 mm. 14.60 korona.

Zab: 100 mm. 16.50 korona, 200 mm. 16 korona, 150 mm. 15.80 korona.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra 11.61, 11.63, 11.60,
Buza 1908. októberre 9.69, 9.79,
Rozs 1908. áprilisra 10.46, 10.52,
Rozs 1908. októberre 8.51, 8.61,
Zab 1908. áprilisra 7.65, 7.63, 7.66,
Tengeri 1908. májusra 6.63, 6.65.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.70—11.71
októberi buza	9.80—9.81
áprilisi rozs	10.50—10.51
októberi rozs	8.58—8.59
áprilisi zab	7.65—7.66
májusi tengeri	6.65—6.66

Déltúni forgalom.

Déltúni az irány szilárd maradt.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisra	— — — — —	11.66—11.67
Buza új októberi	— — — — —	9.74—9.75
Rozs 1908. áprilisra	— — — — —	10.54—10.55
Rozs új októberi	— — — — —	8.54—8.55
Zab 1908. áprilisra	— — — — —	7.69—7.70
Tengeri 1908. májusra	— — — — —	6.65—6.66

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 19-től márczius 20-ig.

Érkezett: Elszállítottot:

Buza	1529	—
Rozs	717	7116
Árpa	2559	—
Zab	2271	8016
Tengeri	1238	1203
Liszt	2159	16466
Korpa	96	1963

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatra valódi áldás gyomorbetegségek és székeszékélyekben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Értéktőzsde.

A tőzsdé hite kedvező irányzattal nyílt meg. A bányapiac szilárdasága kedvező hangulatot kel-

A déli tőzsdé irányzata magasabb berlini vételekre és bécsi arbitrage vételek folytán szilárd volt.

Előtőzsdé.

Előtőzsdé szilárd. Köttek: Osztrák hitelrészvény 642.50-644.50.

Déli tőzsdé.

Déli tőzsdé szilárd. Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.25-644.50.

A helyi értékek piaca nyugodt. Köttek: Magyar kereskedelmi bank 3315.-

18100-18120. Solgátarjani köszvénya r-t 574-575. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 8.20.

Utőtőzsdé.

Az utőtőzsdé csekély forgalom mellett tartott maradt. Rimamurányi vasmű-részvény zárlat felé realiz-

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 23. (Az Egyetértés távirata.) Noha a hét végén a jelentések lánghák voltak és az üzleti forgalom a konsum teljes tartózkodása

Jegyzetelt búza: tiszavidéki 12.45-12.95 korona, mosoni és győri 11.65-12.- korona.

Uj-törs: tótfelvidéki 11.-11.20 korona, csepeli 11.-11.20 kor., pestmegeyi 11.-11.25.

Arpa: morvaországi 8.40-8.80 kor., march-feldi 7.80-8.- kor., bécsvidéki 8.-8.50 kor.

Magyar tengeri: régi 7.05-7.25, új - - - - - korona.

Magyar zab: selejtes - - - - - kor., közepes 8.15-8.40 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márczius 23. A vasértékek emelkedése a mai előtőzsdén is nagyon élénken folytatódott. Különösen alpesi bányarészvényekben eszközölték nagy fedezési vételeket.

11 órákor zárulnak.

Osztrák hitel. 643.-, Magyar hitel. 771.-, Länderbank -.-, Allamvasut 672.75 -.-, Elbhavölgyi vasut -.-, Déli vasut 143.25 -.-

1 órákor jegyeztek.

Osztrák hitel 643.-, Magyar hitel 771.-, Länderbank 433.-, Unio-bank 555.50, Allamvasut 673.25.

Bécs, márczius 23. (Osztrák értékek zárlata.) 42 százalékos papír-járadék 97.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.50.

Table with columns: Búza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include tiszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, bányai, bécsi.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri Rencso. Rows include elsőrendű, másodikrendű, harmadrendű.

Table with columns: Európanya, Duna menti, Felső-magyarországi, Nyitrai, Erdélyi, Bányai, Pesti.

Table with columns: Különlék, Faj, Tiszánál, Szalonna, Szilva, Szőlő, Ag.

Table with columns: Allamadosság, Magyar aranyjárdék, All.köb. Vaskapu cel.ár, 1870. nyeremény köcs.

Table with columns: Záloglevelek, Bolvári. tkpt. r-t., Egyesült. f. v. tkpt., Klábf. orsz. földh. 64 év, 50% évre.

Table with columns: Magyar földhitelint., 60 évre, 60 év vt. 110 ft., 80 év 100 frank, nyer. kötv. frt. & 4%.

Table with columns: P. hazai. tkpt. közs. htv. 4%, 100 K n. g. nykvt., Pesti m. kerék. bank 4%, közs. kötv. vt. 10 ft. 4%, Adria tengervíz. r-t. 4%, Bpesti közuti vaspálya, Déli vasut 100 márká ért. 4%

Table with columns: Kassa-oderb. v. 1889. frt. 6%, 1889 arany márká ért. 4%, 1891 arany márká ért. 4%, Osztrák vonal trt. ért., M. folyam-ig. r-t. k. ért. 4%

Table with columns: Bankok részvényei, Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűjtemény, Kisbányai iparbank, Pesti hitelbank, Pesti piros és pénztár-egylet, Hazai bank márc. k.

Table with columns: Takarékpénztárak, Bolvárosi takarékpénztár, Budapest-Erzsébetvárosi tak. Budapest-Lipótvárosi bank r.t., Pesti tak. orsz. zálogk. r-t., Egyesült pesti fővárosi tkp., Magyar orsz. központi takp., Pesti hazai első takarékpénzt.

Table with columns: Biztosító társaságok, Kisbányai hit. biztósító, Fonduer pesti hit. int. 5%, Magyar jég- és viszont. 5%, Nemzeti baleset biztósító 5%, Pannónia viszonthit. intésot.

Table with columns: Gőzmalmak, Concordia, Kisbudapesti, Erzsébeti, Luiza, Pesti bencsalmom, Pesti moumerek és sütők, Pesti Viktoria.

Table with columns: Különlék vállalatok, Bpest-szt-lőrinczi tegyagár, Egyes. téglá és cseménygy 5%, Eszékum egy. köz-bánya 5%, Kőbánya bány. és kőbányászó, Kőbányaipari és tegyagár, Kőbányai gőzteggyár, Leciner rákosi tegyagár, Magyar asztal. r-t., Magyarál. közséb. r-t. 6%, Magyar kerami gyár 5%, Solgátarjani köszvénya 5%

Table with columns: Sorsjegyek, Bazilika sorsjegy, osztrák felülb., Böcsv. nyer. köcs. 1874. év, Budavári sorsjegy, Erzsébet szanatórium sorsj., József sorsjegy, Magyar vöröskereszt sorsj., osztr. felülb., Osztrák vöröskereszt sorsj., Osztrák hitelint. sorsjegy, Pálffy-sorsjegy.

Table with columns: Pénznemek és váltók, Arany, magyar v. osztr. vort, 20 frankos, 20 márkos, Török aranytira, Nemet b. bankjegy (100 mák.), Francia b. (100 frank), Olasz bankj. (100 lira), Papirbani darabonkint, Román bankjegy (100 lei), Szerb bankj. (100 font dinár), Váltók London (100 font st.), német bankp. 100 m., olasz bankp. 100 lira, Páris 100 frankort.

Cs. k. arany (vert) 11.36 Német bankv. 117.73 Osztr. Lloyd 417.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.50—97.65, Osztr. koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 261.75, Osztrák hitelintézeti részvény 643.75, Union-Bank 554.—, Osztrák Länderbank 431.25, Osztrák-magyar államvasut 674.—, Elbevölgyi vasut 424.—, Alpesi részvény 677.50, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.42, Lipótkohó 472.—, Töröksorsjegy 188.10, Szilárd.

Bécs, márczius 23. (Magyar értékek zárta.) 4 százalékos arany-járadék 111.85, Tiszai és szeg, kölcs. sorsjegy 149.—, Magyar hitelbank részvény 772.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 473.—, Rimamurányi 555.—, Magyar cukoripar 17.65, Adria hajózási részvénytársaság 420.—, Magyar koronajáradék 93.55, 4 százalékos magyar földterhem, kötv. 93.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény 364.—, Magyar jelzálogbank 424.50, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, márczius 23. (Tőzsdéi jelentés.) Az új hét beállítással a tőzsde a külföldi tőzsdék kedvező diszpozíciója kapcsán lényegesen barátságosabb irányzattal nyílt meg és valamennyi értékpapírban élénk érdeklődés mutatkozott a spekuláció részéről. Később az üzleti tevékenység megcsappant, azonban a szilárd alapirányzat megmaradt. Bányáértékek közül vas- és kőszénértékek előnyben részesültek. Utóbbiak azonban a napi realizáció hatása alatt ismét engedékenyek voltak. Bankok a megnyitáskor tapasztalt élenkségből későbbben veszítettek. A járadékpiacra a japánok és oroszok az érdeklődés előterébe léptek, az utóbbiak azonban zárlat felé eladások miatt ellanyhultak. Hajózási részvények, valamint vasut részvények javultak, csupán a Prinz Heinrich-részvények gyengültek lényegtelenül. Osztrák értékek kedvező bécsi jelentésekre keresettek voltak. A készpénzpiac értékeinek irányzata szabálytalan volt. Magánleszámitolási kamatláb 4% százalék, ultimópenz 5% százalék, napipenz 4%—4 százalék.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.80, osztrák hitelrészvény 202.50, Déli vasut 25.40, orosz bankjegyek 213.60, 4 százalékos új orosz kölcsön —.—, Disconto Commandit 176.90, Dinamit-truzst —.—, Harpeni 198.80, Unifikált török járadék 95.10, 4.2 százalékos ezüst-járadék —.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Magyar koronajáradék —.—, Osztrák-magyar államvasut 143.90, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 199.40, Gelsenkircheni 184.—, Laurakohó 210.—, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) márczius 23. 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.85, Osztrák hitelintézeti részvény 202.20, Osztrák-magyar államvasut 143.80, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.07, Bécsi Bankverein 135.70, Villamos részvény 147.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.80, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.25, Osztrák koronajáradék 97.30, Magyar koronajáradék 93.50, Osztrák-magyar bank 123.—, Déli vasut részvény 25.50, Elbevölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.86, Párisi váltóár 812.16, Union bank részvény 139.90, Alpesi bányarészvény 337.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) márczius 23. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.10, 1860. sorsjegy —.—, Déli vasut 25.50, 4 százalékos Aranyjáradék 98.70, Osztrák hitelrészvény 202.40, Osztrák-magyar államvasut 143.75, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.50 Szilárd.

London, márczius 23. Angol consol —.—

Páris, márcz. 23. (Zárlat) 3 százalékos Francia járadék 96.85, Osztr. aranyjáradék 100.10, Magyar aranyjáradék 94.70, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 486.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.10, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. —.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 510.—, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. —.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.70, 4 százalékos unifikált török jár. 94.80, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény 429.—, Osztrák föld-hitelintézet 11.60 Osztr. Länderbank 477.—, Magyar jelzálogbank 458.—, Banque de Paris 14.59, Banque Ottomane 720.—, Osztr. magyar államvasut 720.—, Déli vasut 149.—, Meridional vasut 662, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 503.—, Rio Tinto 15.90, Sucrerle d'Égypte 32.—, Tula 236.—, Thomson Houston —.—, Urikányi kőszén 148, Chartered 14.75, De Beers 295.—, East

Rand 79.75, Jagersfontein 78.50, Transvaal Consols —.—, Transvaal Land Company 42.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.62, Váltó német piacokra (rövid) 123.06, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251.50 Magánkamatláb 2 1/2%. Szilárd

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Juhvásár.

Budapest, márcz. 23. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 100 darab juhot. A vásárra csupán egy csapat jó minőségű ürült hajtottak fel, melyet napi áron értékesítettek. Fizettek elsőrendű ürültért 50—60 fillért kilónként, vagy 49.50—51 koronát páronként.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, márczius 23. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Fölhajtottak 4040 darab vágómarha és pedig 3447 darab hizott és 593 darab kicsontozni való marha. Árjegyzékek: elsőrendű hizott magyar ökrökért 74—80 K-ig, kivételesen 84 K-ig. Elsőrendű hizott tarka ökrökért 90—93 K, kivételesen 96—98 K. mmkint élőszuliban. Az irányzat lanyha volt. Az árak két koronával kgkint csökkentek.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, márczius 23-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 128—130 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 128—130 fillér. Könnyű (páronként 260 kgr-ig) 128—130 fillér. Szerbial nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi márczius 20. napján volt készlet 26014 drb., 1908 márczius hó 21-én felhajtottak 1575 darab, 1908 márczius 21. napján elszállítottak 426 darab, 1908 márczius 23. napjára maradt készletben 27163 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, márcz. 23. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 535 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 726 darab sertés, 138 darab süldő, — darab malacz, összesen 1261 darab sertés, 138 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1110 darab sertés, 59 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 151 drb sertés, 79 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg-on felüli ételsulyban 96—102 fillér, ételsulylevonással —120 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 88—96 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 124—136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 125—134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 125—136 fillérig. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, ételsulylevonással 127—136 fillérig. Belföldi süldő 104—110 fillérig, horvát süldő 102—110 fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 23. —

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Schusster Mihály nagybancsereki pénzügyi számtisztet végleges minőségű pénzügyi számlaellenőrré, Fazekas Andor és Sárly Sándor nagybancsereki segélydíjas pénzügyi számgyakornokokat ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztékké, valamennyit jelenlegi állomáshelyén való meghagyással. Zarubay Andor zalaegerszegi pénzügyi számtisztet, jelenlegi állomáshelyén való meghagyással, végleges minőségű pénzügyi számlaellenőrré, Szűcs Kálmán kaposvári segélydíjas pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Margitay Ferencz tokaji lakost ideiglenes minőségű pénzügyi számlaellenőrré a sátoraljaui helyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, a tokaji járásba a járási számvevői teendőket ellátása iránti megbízatással, Liptai Sándor nagybányai segélydíjas és Folberth

Ottó zalatnai díjtalan pénzügyi számtisztékké a selmeczbányai bányagazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Stichelner Jenő központi statisztikai hivatali szakdolgozókat a dicsőszentmártoni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számtiszté ideiglenes minőségben, dr. Hunyady Ferencz József budapesti lakost pénzügyi fogalmazógyakornokká a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóság mellé ideiglenes minőségben. Segota Antal fumei vámgyakornokot a zágrábi fővámvivataihoz vámgazdatiszté; a kolozsvári itélőtábla elnöke dr. Almási Dezső ügyvédjelöltet a kolozsvári itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A kolozsvári itélőtáblánál itélőtáblai, a zágrábi kataszteri helyszínelési felügyelői és pénzügyi fogalmazói s kataszteri helyszínelési becselői, a munkácsi járásbírósnál ideiglenes végrehajtói, a megyei és a marosillyei járásbírósnál teleknyvi átalakító díjnoki állásra 2 hét, a bajai járásbírósnál irnoki, a delibáti kincstári birtokkezelősnél napidíjas erdőőri állásra 4 hét; Sátoraljaui helyi törvényhatóságánál IV. oszt. törvényhatósági utbiztosi állásra 5 hét és az erzsébetvárosi törvényhatóságnál III. osztályú hivataliszolgái állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi Intézet távirati jelentése. 1908. márczius 23-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap jobbára felhős és száraz idő uralkodott; ma reggel a Tátrában havazik. A hőmérséklet keleten néhány fokkal a normális alatt volt; ma reggel csaknem mindenütt csekély hőemelkedés mutatkozik; a maximum: Fiumében 15 C° és a minimum: Tátrafüreden —4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvélve csapadék várható.

Állomás	Logaritmus min + 700	A hőmérőkkel Celsius szerint	Széllirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm		Hőmérő-érték		
					max.	min.	max.	min.	
Budapest	64.0	1.4	S	1	4	10	0	10	0
Ungvár	62.3	2.2	NN	1	4	7	0	7	0
Kőszeg	62.5	0.0	N	1	2	5	0	5	0
Kőszeg	62.5	2.8	NNE	2	2	8	0	8	0
Órmeny	62.0	3.0	SE	2	4	8	0	8	0
Zala	62.2	8.9	SE	1	4	0	4	0	4
Lébény	61.2	2.3	SE	1	4	10	0	10	0
Kőszeg	61.2	2.6	SE	2	4	8	0	8	0
Kőszeg	61.6	1.8	NE	3	4	10	0	10	0
Órmeny	61.5	3.5	E	1	4	11	0	11	0
Órmeny	58.1	8.5	E	1	0	15	0	15	0
Szeged	62.8	2.1	E	1	4	7	0	7	0
Órmeny	62.5	1.4	E	3	4	7	0	7	0
Órmeny	62.2	2.7	NE	0	4	0	4	0	4
Kolozsvár	64.0	1.0	N	2	5	7	0	7	0
Vasváros	63.6	—4.2	S	2	0	5	0	5	0
Szatmár	—	—	N	1	4	8	0	8	0
Kőr	—	8.0	N	1	4	8	0	8	0
Arvavár	—	—0.8	NW	1	4	ny	2	ny	2
Kolmezbánya	—	—0.8	NE	1	4	ny	2	ny	2
Komárom	—	2.8	E	1	4	8	0	8	0
Magyar-Óvár	—	2.5	SE	1	4	8	0	8	0
Sopron	—	2.2	S	2	4	9	0	9	0
Kesz	—	3.0	E	1	8	7	0	7	0
Kesz	—	6.8	NE	1	0	14	6	14	6
Szekesfeh	—	4.8	SE	1	4	7	0	7	0
Debrecen	—	1.7	SE	2	1	6	0	6	0
Köszeg	—	2.8	N	2	4	7	0	7	0
Trosháza	—	3.8	E	5	4	7	0	7	0
Arad	—	1.6	NE	1	4	7	0	7	0
Sombolya	—	2.5	SE	3	3	7	0	7	0
Vasvár	—	2.8	E	1	4	ny	4	ny	4
Orsova	—	—	—	—	—	—	—	—	—

VIZÁLLAS.

márcz. 21		márcz. 23.		márcz. 21.		márcz. 23.	
meter		meter		meter		meter	
Ion	Sharding	0.41	0.68	Tisza	M.-Sziget	0.15	0.12
Duna	Pannau	1.68	1.76		Tokoháza	0.80	0.54
	Linz	0.05	0.88		V.-Namény	1.20	1.08
	Bécs	0.98	0.88		Tokai	4.74	5.18
	Pozsony	1.07	1.08		Tiszafüred	5.84	6.44
	Komárom	2.85	2.88		Szolnok	6.29	6.18
	Budapest	1.85	1.80		Csongrád	5.95	5.92
	Paks	1.80	1.18		Szeged	5.79	5.77
	Mohács	2.44	2.28		T.-Bécs	4.87	4.88
	Gombos	3.05	2.85		Titell	0.14	0.38
	Ulvidék	3.12	3.87	Óndava	Roó	0.60	0.66
	Pancsova	3.51	3.46	Tapoly	Bártha	5.78	5.40
	Orsova	3.60	2.40	Rodroz	Ladmoza	1.95	1.91
Horva	Morvajalu	2.80	2.40	Salo	Zalozza	0.41	0.41
Vág	Zalozza	0.72	0.68	Hernád	H.-Námet	0.28	0.15
	Trencsén	0.59	0.74	Herettyó	B.-Uffalu	0.79	0.69
	Szered	0.78	1.21		Cemosa	0.27	0.24
Rába	Szt.-Gothárd	0.04	0.—	Kőr	N.-Várad	0.02	0.01
	Sávár	0.60	0.80		Belényos	0.45	0.43
	Győr	2.47	2.24		Tenke	0.20	0.14
Dráva	Vasrad	1.42	1.85		Gurahono	0.52	0.52
	Zákány	0.—	0.10		Borosjenő	0.20	0.10
	Bar	0.10	0.13		Bákás	2.—	1.90
	Rézak	0.84	0.08		Gyoma	8.87	8.74
Mura	M.-Szerdah.	0.62	0.54		Gy.-Fehérvár	0.20	0.08
Száva	Zágráb	0.54	0.68	Haros	Branyicska	0.—	0.48
	Szinsek	2.82	2.48		Soborsán	0.—	0.78
	Mitrovicza	3.85	3.92		Arad	0.84	0.60
Szamos	Décs	0.04	0.—		Makó	0.84	0.82
	Szatmár	1.28	1.20		K.-Kostély	0.69	0.84
	N.-Maltény	0.80	1.76	Temes	Kiszé	0.69	0.84
	Latorca	0.44	0.40	Béga	Temesvár	0.14	0.24
	Latorca	0.52	0.42		Bocskerek	0.68	0.57
	Ung	0.30	0.87				

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. márczius 24-én.

Nemzeti Színház

Megváltás. 3 felvonásban. Irtá dr. Szalay Mihály. Örv. Keresztény Rákosi Sz. Erőss Mária Gal Erdős Mária P. Márkus E. Schwartz József Pethos Hidvéghy grófné Vizvári M. Sályombeki baróné Molnár Serossné Demjén Erdős Anna Munkácsi M. Eötvöshordó Várnai Juliska Pálffy Olivos Pálffy Munkás Bonis Kezdeté 7 óraker.

Népszínház-Digopera

A nagymama. Enekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzelte Mádor Rezső. Szerény grófné Blaha L. Márta Turcsányi Pirooska Deila Donna Ráó Örkényi Horváth Gróf Szerény Pázman Br. Örkényi Kálmán Bálint Kozsa Kúrti Langó Szeráfina Marosi A. Tódorka Szilárd Nagy Kezdeté 8 óraker

III. Kir. Operaház

Parasztbecsület. Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerzelte Mascagni P. szövegét írták Targioni-Tozzetti és Menasci. Ford: Radó Antal Santuzza Lunardi Lola Ambrusné Turiddu Vagó Alfio Orello Lucia Valent utána Táncz részletek. Végül: BAJAZZOK. Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo R. Fordította Radó Antal. Nedda Bondinor Canio Dóri Jonio Orello Jonio Kertész Sillio Mihályfi I-ső pót Vagó 2-ik pót Juhász Kezdeté 7 óraker

Magyar színház

A Rab. Dráma 3 felvonásban. Irtá itt. Hegedűs Sándor. Személyek: Serbán Törös Rólnor Gara Clarisse Forral R. Dr. Dan eli Réthay Pforros Körmeny Blum Husár Hoányi Tarnay Apolo Szabó Ezt követi: Leánynező. Vígjáték 1 felvonásban. Irtá Verő György. Személyek: Az özvegy Orley F. A mostoha leánya Tóth Irma A kőr Körmeny Az öcsöce Papp Kezdeté fél 8 óraker

Vígyszínház

Tatárjárás. Operett három felvonásban. Irtá Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verselte írta Kálmán L. Lonovay tábornok Vendrey Trezka a leánya Harmat H. Riza Kelletti J. Lörnthey Hegedűs Imrédy Fonyvosi Kornai B. Mogyoróssy Sarkadi Wallenstein Komlósy I. Illike Kómlósy I. Turi Tihanyi Kezdeté fél 8 óraker

Király színház

Adollárkirálynő. Operett 3 felvonásban. Irták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes; fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerzelte Fall Leó. John Cauder Németh Alice, leánya Petráss S. Dick, az unokája. Simai Daisy Gray, urokahuga Ötvös G. Tom, Cauder test. Csizsér Dénes László Raskó Schlick Hens báró Csapó Labinska Olga, Szegedi Miss Thomson, Orley Fl. Kezdeté fél 8 óraker

Várszínház

Zárva

Uránia színház

Uj asszonyok. Kezdeté fél 8 óraker

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28 (BONBONNIERE) Telefon 52-88

Minden este a nagykereskedő márcziusi műsor kerül színpadra. Kézenfogó politikai aktualitások; Wekerle mondata A koalíciós országok. - Három bohózat. - Huzsondt cabaret-szám. - Négy színpadi tréfa. - Fellepnek: László Rósi, Nagy Endre, Ferenoy Károly. - Tizenket művés és művésznő. Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zlipser-nő (Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körut 28.)

FOLIES CAPRICE. RÉVAY-UTCZA 19. Igazgatók Földes L. LEITNER és KELETI ROSS SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/8 óraker. Ma! 1/10 óraker: Ma! Az aczélkirály vád alatt. Bírósági karcolat Irtá: Pitaval. Rendező: Rott Sándor. Végül Was Männer fesselt? 11 óraker. Bohózat Irtá: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor. Trebitsch Sándor, Türk Berta és Zöldi Márton új színdarabjukban. Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig. Az 1-85 emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám Márczius 16-tól új műsor Miss Foly akrobatic transformatiok Dancing act. Görög kerti jelenet. Fontaine lumineuse A Tardos bank. Bohózat 1 felvonásban. Irtá: Tábori Emil. Anonkivül az összes újonnan szerződött művészek fellépte. Uj szölok. Éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig, - télikerben zene és táncz. Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyoz

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatók: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb családi mulatója. Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás. Nemes Lessner Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónő cocottadalk (hartakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Humberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és tánczosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Ferenoy Kamilla női baritonista. Pénztárnyitás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker. Telefon 15-10

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőkelőbb kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

Benoid-gáz világító készülékek és motorgenerátorok a legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésre ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más keletlenlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. - Generator-készülékek, ugy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoidgáz részv.-társ. Arad Raktár és iroda: Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

A tennís idény kezdetével! KERTESZ TÓDOR özég lawn-tennis raketek javítására és újonnan be-roszására szerződöttel! Mr. A. O. Hitebeok Acton elsőrendű angol szakmunkást. elsősorú raketjavítást és hurozást kiválóan ki mindenemű raketjavítást és hurozást kiválóan szakkereskedő és gyorsan, szakszerű képet azonnal végez Kertész Todor sportáru-üzletében, Budapest, IV., Kristóf-lőr berendezett külön raketjavító műhelyben.

Villand testvérek Nagy Cirkusza a TATTERSALBAN nagy diszeloadás! Ma és mindennap nagy diszeloadás! Szenzációs műsori Szenzációs műsori! A legelső művészek és művésznők! Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagyfőzsde Rákóczi-ut 1.

CIMBALMOK, legújabb szabadalmazott aczél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmészszebbmő jóállással kaphatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuvalók, csiterák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kéllenteve elismert jó munkáert. Arjegyzéket ingyen küld Magyaróssy Gyula m. kir. szabadalmazott hangszergyáros Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58-20.

Veszek zálogcédulákat olzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDO

BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarok.

A legújabb reni-szerű Zongora- és Hangszer - Hite-osztály megnyilt a legelőkelőbbtől a legfínomabbig kaphatók készpénzert vagy banknál törleszt-hető részlete. A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rőtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyit, mintha készpénzzel venné. Reményi Mihály nagy zongora-és hangszer-telepén. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszertől külön-külön díjmentesen.

Nászajándékok jubileumra díszárgyak, avó-eszközök, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műőrás ékszertelepén Budapest, Erzsébet-körut 29. l.em. Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

FŐVÁROSI ORFEUM WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymozd-n. 17. Ma és minden este: a fényes új márcziusi műsor Merian Kutvaszínháza Humpsti-Bumpsit és a többi különlegességgel. Az előadás kezdete 8 óraker. Jegyeldvétel: 10-1 és 3-6 óráig. A télikerben reggeli 8 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyoz.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg árs 2 korona. Főszeküldői hely Gara Géza és Tsa drogéria Epest, VIII., József-körut 78. Tessék árjegyzéket kérti.

jelentése. or. zete: és száraz avazik. A mális alatt sekély hő-Fiumében 4 C° volt.

Table with columns: Csapadék mm, Hőmérséklet, max, min. Data rows for various days.

Table with columns: m, e, r. Data rows for various days.

ytársaság

DIESEL-motorral
a tényleges löerő
óránként csak **1 fillérbe**
kerül.
Feltöltéssel és díjmentes kőtségtérrel
készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.



Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé desszert honbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Aki az **ÜSTÖKÖS-re**, hazánk legjobb élclap-jára, most háromnegyedére (áprilistól—decemberig) 9 koronával előfizet;

ingyen kapja az Üstökös 1907. évi teljes bekötött évfolyamát.

(600 oldal vicc, kép humoreszk, stb.) — (Az 1908. január—márciusban megjelent számokat, köztük az 56 oldalas 50 éves jubileumi számot ingyen utána küldjük).

Czím: Üstökös - Budapest.

2 teljes évfolyam csak 9 korona.

Az »Egyetértés« előfizetői, ha ezen minőségükre az utalványszelvényen hivatkoznak, kedvezményesen áron (Negyedévre 2 kor. Félévre 4 kor. Háromnegyedévre 6 kor.) fizethetnek elő, ez esetben azonban csakis az 1908. évi jan. márciusi számokat kapják.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny,
vagy felöltő
Krausz F. és Tsa
nri szabóüzlete, Budapest Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékével utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

A dms tessék stb.
VALÓ
di francia különlegességek (óvzser) csakis
P. BERGUERANPILS
leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képes leírások ingyen és bérmentve.

Az egész országban mindenütt kapható.
A MÜLLER J. L.-féle
Kaliptras
LEGJOBB FOGPÉP
Teljesülhetetlenül, a fogak színt fehériti és épen tartja. Kis tubus 50 fillér, nagy 1 korona.
MÜLLER J. L.
Magasabb technikai tanítvány, gépépítész és elektrotechnika részére. Osztályok mernökkéne, technikusoknak és fizetőzetőknek. Nagy gyárak állanak a teljes kiképzéshez a tanulók rendelkezésére. Állami vizsgáló bizottság. Résztvehetnek külföldiek is. Prospektus ingyen.

Egy ló tulajdonos se mulassza el
uj találmányu készítményünk kela szerszámot impregnálni. A
LUKRECIA
bámulaosan puhítja vízhatlanítja és feketére festi a bőrt 12/4-es 25 kilós bádognan szállítjuk. Egy 50 kilós sze onca bérmentve 12.50 K. 1 lit. 2.30 K. Kapható a
Magyar Mezőgazdák Szövetségénél,
Olbrioh L., VII. Teréz-körút 6. Nobel D., VII. Károly-körút 9. Prohorz és Werner or. VII. Károly körút 15. Schmidl M., VII. Rákóczi-ut 25. — készítő
Vad és Takács Központi iroda: Bpest, VII. Danubianch-utoza 30/B. Postafiók 151

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
nemi betegségben szenvednek,
mint húgyúti és hólyagbajok, húgyvesztékületek, viciósi zavrok, éjjeli magömlések, sebök és bujaktoros bántalmak (syphilis, az önfertőzés utóbjajkónt fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkülsők stb. nőknél fehérhólyás, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyóymódiánál fogva legjobb ajánljuk
DR. GARAI ANTAL
v. ca. és kirt osztály főorvos országos híré és a legcélszerűbb, 82 éve ionálló rendelő intézetét
Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült húgyúti és hólyag bajok vizsgálata villamos húgyútiútkör segítségével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakszertű tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

Thüringiai
Technikum Ilmenau Magasabb technikai tanítvány, gépépítész és elektrotechnika részére. Osztályok mernökkéne, technikusoknak és fizetőzetőknek. Nagy gyárak állanak a teljes kiképzéshez a tanulók rendelkezésére. Állami vizsgáló bizottság. Résztvehetnek külföldiek is. Prospektus ingyen.

Titkos beteaségek.
Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciálista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.
Ilyen magasztos hivatásu Dr. Palócz v. kórházi orvos-speciálista országos híré intézete (Budapest, VII., Rákóczi) (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarsára nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujaktoros sebeket, húgyveszték, ideg- és hátgerinczbajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbjajkónt, magömlést, elgyengült férfierő, (impotenciát) kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérébajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármily oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levélre kimerítő választ (a levélbe csak válaszútleget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciálisták gyógyszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. n. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).
Czím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, speciálista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

3 UJ SZÓ...
ALTVATER GESSLER BUDAPEST
GESSLER SIEGFRIED JAGERNDORF-BUDAPEST
GESSLER-FÉLE VALÓDI DANUBIUS MUSTAR
Kiváló újdonság

HETI MŰSOR:

Márczius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Iránia színház
25 Szerda d. u. este	Vasgyáros Robespierre	Pillangó kisassz.	Az ordog Tatárjárás	Varazskeringo A dollárkirálynő	Tudérszerelem A nagymama	Gretchen A császár katonái	—	A viragok varosa Uj asszonyok
26 Csütörtök	A gyermek	Hamlet	A tanító	A dollárkirálynő	Falu rossza A nagymama	A rab Leánynéző	Fátum	A Klotild-egylet hangversenye
27 Péntek	Egyenlőség	Faust	Tatárjárás	A dollárkirálynő	A nagymama	A császár katonái	—	Uj asszonyok
28 Szombat	Téli rego	Ellána	Tatárjárás	A dollárkirálynő	A nagymama	Két iskola	—	—
29 Vasárnap d. u. este	Ladi Winder legyőzője A gyermek	A bürnbergi mesterdalnokok	Baccarat A tanító	Varazskeringo A dollárkirálynő	Lili A nagymama	Gyurkovits leányok A császár katonái	—	Az élet komédia Uj asszonyok

Déli jég- és viszontbiztosító társaság TRIESZTBEN.

A részvényesek tegnap megtartott közgyűlésén az 1907. évre
részvényenként 32 koronában

megállapított osztalék a 15. számú szelvény visszaszolgáltatása ellenében **follyó évi márczius hó 24-től** kezdődőleg a társaság pénztáránál Triestben, vagy Bécs, Prága, Budapest, Milánóban a társaság képviselőjénél, továbbá a csász. kir. szab. osztrák Länderbanknál Bécsben kifizetteik.

A szelvények a fizetési helyeken kaphatók és a fél által aláírt jegyzéken számszerinti sorrendben sorolandók fel.
A számadási jelentést a t. részvényes urak ugyanazon helyeken vehetik át.

Triest, 1908. márczius 21-én.

Az igazgató-tanács.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókszerék, evő-eszközök, nászajándékok **részletfizetésre is.**

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műtörés

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.




Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, cöllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

3 szó . .

**Egyenruha
Tiller
Budapest.**

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
TELEFON 62-80.

**Nietzsche
filozófiája.**

Irta
BURJÁN KÁROLY.

A modern természetvizsgálás eredményei. - Szociális reformtervek. - Nietzsche eszmérendszere. - Életrajza. Szellemi fejlődésének fázisai. Az individualisztikus filozófia alapjai. - Nietzsche, mint korunk eszmeküzdelmének hőse.

Ara 1 korona.

Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan
nak minősítendő.

Dr. Prosz Hugó
a. m. kir. Allami bakteriológiai intézet
vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-58.

Rézbutor

vasbutor, sodronyágytelétek, kerli vasbutor és gyermekokocsi-gyártmányaink elsőrendű minőségben legutányosabb áruk mellett

VI., Andrassy-ut 2. sz. (Fonciére-palota)

Pápai és Náthán

gyárosoknál közvetlenül beszeresethők. Vidékre képes árjegyzékek kívánatra küldetnek.

Ezen specialista legjobban ajánlható szertelelt gaszda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hagyományos és bnyakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegséget

(hugycsőfolyást ebeket, syphilit atb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség

mégidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.)

Biztos akkor folytan a honosítás utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Türelmetre gyógyszerok.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pazsonia szállodájai szemben.)

Atjárd ház. - Bejárati a lépcsőnél. - Káson várószobák.

Nobel Dynamit Részvény Társ.

Meghívó.

az 1908. évi április hó 6-án hétfőn, délelőtt 10 órakor a társaság irodájában, Bécs, I., Schaulfergasse 2. tartandó

XXII. rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. Az igazgató-tanács jelentése, a mérleg előterjesztése
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadás jóváhagyása (Alapsz. 32. §-a)
3. Határozathozatal az 1907-i tiszta nyereség hovaforrásáról.
4. A választások az igazgatótanácsba, 2 számvizsgáló és egy helyettes számvizsgáló megválasztása.

A t. részvényes urak, kik a közgyűlésen részt akarnak venni, lekéretnek, hogy részvényüket az alapszabályok 26-ik §-a értelmében, legkésőbb az évi márczius 28-áig a társaság bécsi irodájában vagy a Wiener Bankvereinnél Bécsben igazoló-jegy ellenében letétbe helyezni sziveskedjenek.

Bécs, 1908. márczius 21.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peltit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peltit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elűléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 forint. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 60x90 objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfénygép, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyiszintén minden olcsón eladók és újakra becserélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49083

Asztalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akarni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia, Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Árverési butor-, szőnyeg-, csillár- raktáratat olcsón elárultatott kiköltözés miatt. Dob-utca 22. szám Nagy Endre.

Becs!!!

Bármilyen megbízásokat, vétel s eladásokat eszközöl diszkrét s feltétlenül megbízható intelligens fiatal kereskedő. Irjon azonnal magyarul Wien III., Untere-Weissgärherstrasse No 3. Thür 4.

Eladó

egy kipróbált csirke-költőgép műanyagával együtt 300 forrásra berendezve, forró vízzel működő 200 koronáért. Cseh Istvánné Eger Kovács János-utca 19. 5569

Első komorna

párisi magyar urasági oz keresztelők. Felítételek: 20 26 körülül igen magas, karcsú alak, női szabása-ban, fehér varrásban, műtömesben teljes szakavatóság, öb évű urasági szolgálattól eredő bizonyítvány, melynek másolata, valamint a teljes alakot ábrázoló fénykép beklüldendő. Fizetés 70 frank. Cím: Garcia 10 Rue Rozal Paris.

20.000 rózsza

magas törzsű kapható. Árjegyzék bérmentve Novák János rózsatelepén Székelyhid.

Ügyvédjelöltet

és irnokot keresek azonnali belépésre. Főtul tudok, gyakorlati bírok előnyben részesülnek. Dr. Vámos Bela ügyvéd Ipolyágon,

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén Államsszám- viltoitani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest VI. Rózsa-u. 44. III. 8

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, mai gánvzsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 27808

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevéket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodyépítésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Parketagyár

Gyönyörűen ajánlja gyártmányait.

Zalogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Fenyőborovicska

(Qualperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szeposm 26973

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Régi ezüsttárgyakak

és zalogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszereket, ugy- mint régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-órákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-évszékzókat. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása hálió-, ebédlió-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teríttek, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Rekedtség

biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle csukorka, 60 fillérért minde- mit kapható 7218

Aczélsodrony-

ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fake- rettel 3.50 forint, vaskerettel 5.50 forint és fejebb. Sodronykerítésekről kérjen költésigvetést. Heizer és tsa sodronykerítés- és ágybeté- gyárban. Népszínház-utca 4-3. sz. 27910

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előké- szítetnek rendes és ma- gántanulók, valamint fel- nőttek (hölgyek is) kik tanulmányaitak félbeszakí- tották legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktaná- rok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanít- ványok csak korlátozott szá- mban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szol- gál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Saját gyártmányu

vas- és rézbutorok

Rézagy --- 45.- forint Vaságy matracczal 8.50 • Gyermekágy --- 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPOT

Király-utca 99. szám. TELEFON 87-01

STENOGRÁFIA

Ha életpályáján boldo- gultni akar, tanuljon gyors- írást, gépirrást, könyvvi- lóit, német nyelvet a Steno- gráfia országos Gabel- berger gyorsíró- és gépi- író iskolában Sokszoro- sított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközve- títés. V. Váci körút 33

Csiz

A kontinensen a legerősebb jód bróm gyógyfürdő. A meg- lepő gyógyeredményekben nevé- zetes szerezni az asványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Beia egy omló tanár legújabb vizsgálatai fel- derítet. Megnyitás május 1-én Számos előrendű bérház, szan- tórium, gyógyfürdő, rompra, ká- vó- és jász-telepek, tanulóok, k- rándulások. Vasút-állomás, post- távírda helyben. Hivatalos orvos Dr. Kellós Jenő Katona- tisztok, államhatárolnoknál elő es utó idő-nyben 50% kedvezmény. Prospektusok szolgálat a fürdőgazdától. Az asványvíz rendelkezései has- nálati utasítással a fürdőga- zdától és a Besskuttyú 1. felirásitól. - Budapest

Kolozsvári

jogtudományi és állam- tudományi szigorla- tokra, Államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismer- tetesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszerünk- kel, igen szerény díja- zásért. A vizsga siker- rét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produk-áló intézetünk. Vál- tozóhól speciális tanfolyam melyre kor- látozott számban ve- szünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen oke- lős díjazás al Levél- beli érdeklődésekre ki- merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozs- vár, Magyar-u. 2.

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes ga- rantia, első rangú ajánla- tok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva

BUTOR

árverésről, finom és egy szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bér- fotellek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király- utca sarokházban.

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi csa-ádi Singer varrógép szárazkörté-nyel 5 évi letállás- sal oszlat SINGER A. műzépésznél Budapest, főüz- let Akáca-utca 55. Minden- nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Veresátonyabetőli

BART A-féle, 5 kilós postaköszörűveg 6.- korona FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szep- osm. 86972

Gyümölcsfa

diszta és rózsaszínjegyzék- kel ingyen szolgát Weber faskolajá Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

BELHURUT,

(Nasmonás) gyomorgörös legjobb gyógyszer a BARTA-féle FEKETE- APONYA GYÖGYBOR gyógyszereszek és fü- szeresoknál 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronaért bérmentve szállít a FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szep- osm. 26971

Ajtók és

ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással, kapuvás- rácszatok, kertkörtécek- keramitlapok, Kohlheimi, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

építelő-bontós vállalkosnál Budapest, Mador-u. 72-74. 26618

Urasági butor

Eladok és veszek; maha- goni hálósobákat, ebéd- löket, szalonokat, rézbu- torokat, zongorákat, perza és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petro- leum-lámpákat, bronzszob- rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás! IV., Sommelweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fidőközlöt nincsen.

26618

Csemegealma

1000 nemes fajalma és óriás bírsalma postaköszörűveket 8 kor. 25 kiló ára 18 kor. Hál- oslag főzött barackok le- várt 2.40 kor. Kifűtő bírs- alma-sajt 2 kor., Cukor- édes szilvain 1.40 K. kilója Fajboroknak hectolite ját 50 koronáért szállítja Szabó XII. Csongrád. 28010

1000 családnak

azonnalra szerzett „Hu- szár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válasz- bélyeg. Elsőrangú ajánla- tok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván- artva. 2766-

Zalogcédulákat

veszek. Elzalogosított, brilliansokat, gyönyörö- ket, aranyat, ezüstöt és éks- zereket 100.000 kor. költésigmentesen kivál- tok és teljes értéket ki- fizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

BUTOROK

hálió-, ebédlió-, szalonbe- rendezések, továbbá uri- szoba, iroda berendezések, róz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bérmenturák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263

ELEKTRO-

MOTOROK

minden nagyságban, ál- landó nagy raktár

Laub Lipót,

BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Börszékikpar

börszajtolás és börtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépü-

letben Nagy rektár valódi börszékék és karosszék-ekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt árúak: átalakítása börszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb börtutorok és állványok

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Szepességi

csemegek

BARTA-féle veresátonya beöltött, málna-, sza- móca-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzer- veket, pastetomokat stáni a FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szep- esmegeye. Kerjen ár- jegyzéket.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás! Kitünő szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél sze- mélyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterem, BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Allandó választék a leg- divatosabb angol és bel- földi szövetekből.

A legeonyosabb részleltetése

zongorát,

pfianinót,

czim balmot,

hegedűt

kézpénzbeni áron a leg- újabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hang- szerterelőpán.

Prospektus és árjegyzék in-

gyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

30

korona

finom szövettől divatos férfiöltö- ny vagy fel- öltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Haxal verseny- szabóság” Buda- pest, VII. Thököly (Csömört)-ut 8. I. em. Videkre ma- ták bérmentve.

Urasági

butorokat,

szőnyeget,

csillárokat

és legteljesebb berendezé- seket (gyárakat és üzle- teket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3.

(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg- finomabb modern és stíluszerű mat és fényezett mahagoni pisander vagy mastalta hálió, ebédlió, uri szoba és szajonbutorokban. Rézbutorok, börgaranturák és kárpitosításokban Perza, smyrna és más sző- nyegfelbez és függönyökben, modern bronzcsillárokan gáz, villamos stb.-hez. 26597